

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
József-körút 18.

Főszerkesztő: VÉSZI JÓZSEF. Felelős szerkesztő: BRAUN SÁNDOR. Kiadja: A SZERKESZTŐSÉG.

Egész évre 14 frt, 1/2 évre 7 frt, 1/4 évre 3 frt 50 kr.,
egy hónapra 1 frt 20 kr.
Egyes szám Budapesten 4 kr., vidéken 5 kr.

A közigazgatás fenevadjai.

Budapest, július 12.

(É.) Eleinte csak disznóságnak látszott a komárommegei közigazgatásnak a botránya. Most, hogy ki van hántva a hivatalos titkolódzás burkából az egész ügyállás, kiderül, hogy ami ott történt, az nem közönséges disznóság többé, hanem alávaló gázság. Borzasztó még elgondolni is, hogy a magyar állam polgárainak egy egész járásnyi része az emberi formával visszaélő, vérengző bestiákra volt bízva. Hogyan jutnak az olyan fenevadak közhivatalba? Hiszen még állatsereglette sem valók, mert oda már csak szelidebb vérű fenevadak kerülnek; de az a banda, amely Mocsán üzte aljas garázdalkodásait, rosszabb az öserdők legkegyetlenebb bestiáinál. A rézbőrű indián is nyuz embert, de ellenségét nyuzza. A komárommegei adminisztráció akasztófáirágai nem ellenséget nyuztak, hanem tulajdon vérükbeli magyar embert, olyat, akinek testi-lelki jóléte az ő törvényes hatalmuk oltalmára volt bízva.

És ezeket a hóhérokat csak tegnap függesztették fel hivatalos állásaikból. Ide s tova egy esztendeje, hogy beszennyezték magukat s a magyar közigazgatásnak becsületét. Vérel szennyezték be, a kinpádon ártatlan emberekből kicsapolt vérről. És tegnapig hivatalban voltak! Az a gázság, amelyet elkövettek, nem volt titok. Tudott felőle már melegiben maga az egész község, amelyben a vérlázító botrány megesett; majd a járás és nemsokára a megye is. Borzadva szóltak az esetről az emberek, de csak suttozva, mert hiszen a hivatalos hatalom még ugyanazoknak a hóhéroknak volt a kezében; s talán ha kitor a népnek haragvó szenvedelme s csoportokba verődnek az emberek és követelik, hogy igazság tétessék: akkor talán zendülésnek minősíti ezt a forrongást a ha-

tóság s közébe lövet a tömegnek, amiért nem tudott belenyugodni abba, hogy bakók és pribékek gyakorolják rajta a közhatalmat. Tudott a dologról a főispán, aki az államkormányzatot képviseli a törvényhatóságban. Miért nem lépett fel hát a fenevadak ellen? A kezdő lépést a vármegyének választott tisztviselő karától várta? Ejj! hát mióta tisztelik a főispánok ilyen eszeveszettül az önkormányzatnak jogkörét? Alulról kell várni az impulzust ilyen esetben is? Avagy nem kötelessége az államhatalom képviselőjének, hogy ekkora hallatlan vérengzések láttára tolmácsává szegődjék a közlekiismeretnek? És tudta a dolgot az alispán is. Ha tudta, hogyan tűrhette meg hivatalaiban azokat az elvetemült embereket? Nem volt-e kötelessége a megye színe elé lépni s kimondani, hogy ezek a választott tisztviselők megcsalták a törvényhatóság bizalmát s aljas üzelmekkel bemocskolták a megye autonómiájának becsületét? A főispán ur hallgatott. És hallgatott az alispán ur is. A főispán ur hozzájárult ahhoz, hogy a népben megintogjon a törvényekre s a közrendbe vetett bizalom. Az alispán ur tűrte, hogy a tömeg lelkében gyökeret verjen az a szörnyű hit, hogy amit az állam büntető törvénye eltilt: a kinpád megengedett rekvizituma a közhatalmokban osztozkodó cimborák hivatalos urhatnamságának. Tudják-e az urak, hová vezet az ilyen viselkedés? Az anarkiába. A felülről csinált vérengzésnek borzasztó visszhangja kél mindig és mindenütt: ez a visszhang a forradalom. Néha késik ez a visszhang, de muihi soha sem mulik. Ha azt látja a tömeg, hogy a hatóság törvény és becsület ellenére véret veszi az embereknek, akkor vagy rögtön kitor belőle a hirtelen fellobbanó düb, — s ez még a jobbik eset, — vagy magába fojtja keserűségét s lelkében hordozva

nehezen legyűrt haragját, megduzzasztja indulatait s konokul várja alkalmát — a fizetésnek. A komáromi főispán és alispán tehát forradalmárok. Nem mondjuk, hogy szántszándékkal azok, de mondjuk, hogy határozottan azok. Az a nép, amely látta a gázságot, amit rajta elkövettek, de legyűrté indulatait, politikusként jobb s embernek emberesegebb náluknál. Ha az a nép felkoncolja hóhérait, mentségeül szolgálhat még jogos felháborodása. De mivel mentik a megye vezetői, hogy kimélték a hóhérokat? A botránytól félték? Hát így nincs botrány? Avagy azt hitték, hogy sikerül majd az egész dolgot eltussolniok? Hát amit egy vármegyének minden verebe csiripel, maradhat-e az titok? A botrány így is megvan; a különbség csak az, hogy így a legsötétebb és a legvigasztalanabb.

Ha menten elcsapják azokat a nyomorult frátereket, akik a spanyol középkort varázsolták bele a modern Magyarországra, akkor a nemzet és a világ előtt a dolog ilyen képet ölt: történt egy hallatlan aljasság, de a bünösök rögtön megiakoltak. Most ellenben milyen színe van a dolognak? Ami történt s ahogy történt, azt a benyomást teszi itthon és a külföldön, hogy egy egész törvényhatóság cinkosává szegődött egy embernyuzó bandának. Főispán ur, hogyan viselhetett ön hivatalát ott, ahol lábbal tiporják az ön szemé láttára a közrend őrei az emberséget és a becsületet? Alispán ur, nem borzadt-e meg az ur attól a gondolattól, hogy hóhérok vannak tisztársai között? Az a szolgabíró ott működött az ön meleg közelében; ön érintkezett vele, talán kezét is fogott vele. Nem szégyelte ön magát? És őt, őt sem szégyelte? S az a jegyző, s az a bírő, s az a kishírő, akik embereket sütöttek, akik marcangolták felebarátainak eleven tetemét, ezek továbbra is részesei maradhattak az ön vezérlete alatt

T Á R C A.

Zsúr Bergiéknél.

— A Budapesti Napló eredeti tárcája. —

Irta: Huszár Vilmos.

Szerda délután öt órakor beállítottam Berglék Teréz-köruti lakásán. Az előszobában a házi ur fogadott és nyomban neje felé vezetett, aki pompás rózsaszínű toalettként, mint valami trónuson ült karosszékében. Az ősi nap melankolikus sugarai megvilágították a szobát. A bányadt, alkonyati fény csak emelte Bergléné megjelenésének ragyogását. Néhány nő ült körülte, de elhálványultak körülte mind, akárcsak a csillagok, mikor a Nap tündökölni kezd.

— Szép magától, hogy eljött, kedves Sándor ur, — szól Bergléné, miközben kezét nyújtott. Én megcsókolom finom, majdnem átlátszó ujjú kis kezét, amelyet oly gyakran szerettem volna csókolgatni, mikor még leány volt. A sors kegyes hozzám, most teljesítette e hő vágyamat.

Elvegyűltem a vendégek között. A Lípótváros sok szép leánya és asszonya volt jelen a zsúron. Az én figyelmem leginkább a leányokra irányult; az asszonyok soha sem vonzottak valami nagyon.

Ott volt a szép Blum Alice, aki, bár sokra vitte a miéder-összeszorítás tudományát, nem tudta felejtetni idomának teltségét. A kaszinóbeli ifjak sok rossz életem faragtak róla, de azért mindig körülrajongták, ha valahol találkoztak vele. Főleg egy gondosan beretvált, elég jó izléssel öltözködő és örökké mosolygó fiatal ember járt mindenütt

nyomában. Ez mindannyiszor pártjára állt a szép Alicenak, valahányszor csak valaki célzást tett tulságos gömbölyűségére. Ekképp akarta kimutatni, hogy neki több köze van a leányhoz, mint másnak. Jól ismertem Schlesinger (a hó elseje óta Serényi) urat a kártyaszatlok mellől. Tipusa volt a hozományvadásznak és oly ügyetlenül végezte dolgát, hogy a legkevésbé éles szemű mamák is átláttak kised kártyáin. Ezért Serényi ur meglehetősen lenézett alak volt, de hála ama mértékeltlen haladásnak, melyet a képmutatás főleg felvilágosodott századunkban tett, a jeles ifju méltán tarthatta ünnepelni magát.

Egy meglehetősen kellemetlen külsejű és ügyetlenül mozgó kis leány körül valóságos rajzást produkáltak a zsúr nőtlen arslánjai. Komikus volt nézni, hogy a Wohl-család két házassulandó sarja egyképp hevesen udvarolt a csunya kis leánynak, mintha csak azt mondták volna, hogy a Stern leány kétszáz ezer forintra becsült hozományának okvetlenül az ő famíliájukat kell gazdagítani. Öszintén szólva, megvettem a Wohl-fiukat, pedig ők is csak azt az elvet vallották, amit sokan: „Ne nézd meg a leányt, de vedd el a hozományát.”

Komoly arcú, pápaszemes ur érkezett most és államférfiúi allűrökkel közeledett a háziaszszonyhoz. Fleissig volt, aki mindig úgy viselte magát, mintha nem egy harmadrendű biztosítási társaság ügyeit, hanem legalább is Európa ügyesbajos dolgait intézné. Sokan törtek fejüket Fleissig ur diplomáciai fontoskodásának okán, de összes kvalitásait számba véve, amelyek valakit az államférfiúi pályára predesztinálnak, a derék férfiúnak csupán kopasz fejét találták olyannak, amely pirulásra készített minden eddig ismert hajtalanagot.

Fleissig engem tüntetett ki azzal, hogy melém ült. Aztán sietett elmondani, hogy tegnap négyszáz forintot vesztett baccaratban. Majd szokása szerint kritika tárgyává tette a jelenlévőket és szökött:

— Az a kiállhatatlan, édes szavu Rózsafi milyen szerencsés a nők körül! Most is neki udvarolnak a leányok és asszonyok. Mi lehet ennek az oka?

— Az, hogy szőke bajusza lefelé, angolosan áll és szűk lovagló nadrágot visel — feleltem Fleissig urnak, aki folyvást ilyféle rejtélyeket adott fel megfejtésre.

— Mit szól hozzá, milyen gyönyörű ez a Bergléné! Hiába, Fülöp mindig ügyes ember volt.

— Gyönyörű és a mellett nagyon okos, — válaszoltam Fleissignak röviden, hogy kikerüljem további megjegyzéseit Berglénére. Még most se szerettem, ha profán ajkak ő róla nyilatkoztak. Azt hittem, ehhez csak nekem van jogom.

A detronizált ideál e közben élénken eszegeve ült karosszékén. Növendég már alig érkezett; az urakat férje fogadta; ő sokkal büszkébb és kényelmesebb volt, semhogy akárki kedvéért felállt volna. Vagy huszan lehetnek együtt, amikor Bergl ur vendégeit a szomszédos kis szalonba invitálta, ahol tea volt felszolgálva. Én Berglénének nyújtottam karomat és Fleissig nagyon csodálkodott, hogy a szép asszony oly örömmel elfogadta.

— Hallom, hogy legközelebb darabot adnak öntől a színházban. Erről nekem sohasem szólt.

— Valamit csak kell az embernek csinálnia. A költészet világában az történik ideáljainkkal, amit mi akarunk.

— Kedves barátom — válaszolt gyorsan Bergléné, mintha e célzást nem is értette volna

annak a közhatalomnak, amelynek törvényes vezetésére önnök esküt kellett letennie? Főispán ur és alispán ur, az ország megdöbben önökön. Annyi hónapra keresztül hol volt az eszük? Hol az izlésük? Hol a lelkiismeretük?

Most pedig kimondjuk, hogy példát kell statuálni. Önök felfüggesztették tegnap a bakokat és pribékeket. *Önöket pedig holnap fogják felfüggeszteni.* Ha kollégái tudtak lenni amazoknak a hivatalban, legyenek osztályosai a hivatalvesztésben is. A miniszterelnök ma megmondta az ország színe előtt, hogy a legnagyobb szigor fogja kifejteni minden fokon az ellen, akik ebben a gyalázatos ügyben szerepeltek. Az egyetlen módja ez a közvélemény megnyugtásának és a magyar közigazgatás tisztességén esett szepítő eltávolításának.

ORSZÁGGYÜLÉS.

Budapest, július 12.

Mélának az az akkord éppen nem mondható, amelyekkel ma a parlament bezárult. Sőt nagyon durva akkord volt, hátat borzongató s csak az a nyilatkozat enyhítette, amelylyel a miniszterelnök élet vette.

Pichler Győző ugyanis ezen az utolsó ülésen egy interpellációval még szóvá tette a *mócsai vérengzés* dolgát. Azt a csudálatos rabvállalást, mely dátum szerint még a régi rend idejére esik, egyébként pedig úgy fest, mintha a korhadó megye utóljára még rehabilitálni akarta volna azt a bizonyos katonai bíraskodást, mely minden igyekezete mellett csak a kikötésig megy a brutalitás. Kikötés! Micsoda jámbor módja a kinzásnak ahhoz képest, amit a komáromi pandurnép tud kiszelni. Ezek a pandurok — mert engedelmessé szólnak, a gesztusi szolgabíró s az odavaló főszámvérvő csak valami tévedésből avasírozhatott ki a pandurok sorából — vajmi kicsi dolognak nézhettek a kikötést, mert ők a rabjaikat már csak akkor kötötték ki, ha előbb bicskával a körük alá piszkáltak, égő spiritszlággal a talpaikat megcsiklándozták s máskülönből láncokkal és botokkal a mezitlen hátukat véresre hasították. Csak akkor nyultak a kikötés jámbor módjához s még ilyenkor is óvakodtak a nyomorult sablontól, mert a rabjaikat a hátrakötött kezeiknél fogva kötötték ki. Micsoda hasznukat vehette volna nekik a néhai inkvizíció, akik a Jókai fantáziájával (ő is komáromi) tudnak kinzásokat kigondolni!

Napok óta érzi az ember, hogy az egy feje szinte kevés, mert legalább három fejet kellene csóválni, mikor e kinzásokról hall. Eleinte hinni sem akarták s mindent a nyárra tukmáltak: az szül ilyen borzalmas hazugságokat az éhes újságok számára. De megjött a hiteles vádirat s még a szelid kuriális stílus sem tudta eltakarni az igazságot, hogy az a mócsai eset példátlanul borzalmas. Most már igazán a közigazgatás becsülete, de nem, egész Magyarországnak a becsülete sürgette, hogy a példátlan eset példás megtorlással töröltessék ki az emberek emlékezetéből. Ezért volt helyes, hogy Pichler Győző megragadta az utolsó ülés alkalmát s interpellációjával módott adott Széll Kálmán miniszterelnöknek, hogy a mócsai rabvállalásról egész Európának hallhatóan nyilatkozzék. S ha némileg tréfásan hangzik is, mikor Széll Kálmán csak a törvény korlátai közt igéri a legszigorubb megtorlást, mert — ugymond — *a bűnhöz hasonló megtorlást* nem alkalmazhat: ezen a szomoruan tréfás megjegyzésen keresztül rezeg az a vallomás, hogy pedig a vadállatok talán nem is érdemelnek azt az emberi érzést, melyről még a legszigorubb törvény sem feledkezik meg. A törvény szigorát lehet csak velük szemben alkalmazni és csak a törvény szigorát. Pedig talán megérdemelnék a kannibálok, hogy egyiküket a másikukkal fogják vallatásra. Mert ki tudná őket a válogatott kegyetlenkedésben túlleltetni?

Még a régi rendszerre sem akarjuk ráfogni, hogy kedve telt volna a mócsaihoz hasonló bánásmódban. Istentelenség volna még a gyanúsítás is. De hogy mire adott bátorságot a kortes panduroknak az a régi rendszer, azt igenis mutatja ez a rémes história. S az a Széll Kálmán, aki hajszálfinom distinkciót követelő dolgokban is megmutatta, hogy az új rendben más erkölcsöket vár el az állam minden közegétől, ebben a brutális esetben még inkább be fogja bizonyítani, hogy nem csak a bűnösöket, de még a mulasztókat is eléri sújtó karjával, ha törvényen és igazságon felül még az emberséges érzést is arcul csapják. A törvény teljes szigorán túl ugyan nem mehet a megtorlásban, de azt a szigorat teljesen alkalmazni fogja. S ez is elég. Az állam elvégre még a bebizonyított esetekben sem lehet olyan embertelen és brutális a rabjaival szemben, mint egy gesztusi szolgabíró.

... Mástkülönből a parlament most már megkezdte a pihenését. És meg is érdemelte...

— miért látja maga oly sötét színben a világot? Még nagyon fiatal; ha idősebb lesz, megnőszül és boldognak érzi majd magát.

— Ezt mindenki inkább mondhatná, mint ön, kedves Irma kisasszony, pardon, — mint ön, nagyságos asszonyom.

E szókra önfelédten néztem a Bergné szép fekete szemébe, amely vérszenes csillogott. Szerelméről akartam beszélni neki, szerelméről, amelyet az ő hideg közönyös őrtítő szenvedélylyé változtatott. . . De körülnéztem és hevesseggel csillapult. Azért csak melankólikus hangon folytattam:

— Az ember igazán csak egyszer szeret. A nagy szenvedély annyira megviseli lelkünket, szívünket, idegeinket, hogy nem tudunk kétszer ugy szeretni valakit, amint én szerettem önt.

Ezt igaz meggyőződésből mondtam. Magam is kívánsi voltam, mit felel majd a fekete gyémántszemű hölgy, amidőn valaki félbeszakított a beszédünket. Elkésett vendég érkezett: Szirtes ur, aki sietős léptekkel közeledt a háziasszonyhoz, hogy hódolatát bemutassa. Szirtes mindig elkésett, mert szenvedélye volt a roppant elfoglalt embert látszani. Vagy harminc klubnak és egyesületnek volt tagja, sőt egyiknél-másiknál magasabb méltóságot viselt.

Szirtes, látszólag mintegy szórakozottságból, a házi asszony mellett foglalt helyet. Bergné szabadulni óhajtott tőle, mert alig ült mellette a derék egyesületi férfin, midőn így szólt hozzá:

— A férjem mondani akar önnök valamit.

Ez elég volt Szirtes urnak, aki azt hitte, hogy valami fontos és sürgős dologról van szó. Gyorsan felkelt és Bergné sietett, aki egy felütnőn hosszú szakállu fiatal emberrel diskurált.

Bergné, mintha attól tartott volna, hogy társalgásunkat ismét félbeszakíthatja valaki, most felelni sietett:

— Ön azt mondja, hogy szeret eugon, szólt, minden emóció nélkül, nyugodt biztos hangon, mint oly asszony, aki egy cseppet sem fél a kompromittálástól. Ó azok közé az áthatolhatatlan női lényekhez tartozott, akik még akkor is feddhetetlenül tudnak viselkedni, amikor kacérkodnak. Bergné a legvéresebb jelentőségű dolgokat is alterálni tudta mosolyával, és a legkényesebb tárgyról csodálatos könnyűséggel tudott áttérni valami közönyös témára.

— Bocsnát — szóltam — szerettem önt. — Bergné mintha némileg elpirult volna. De okos volt és észrevette, hogy a mult időt csak dőből használtam.

— Jó, hát szeretett, és aztán? Majd elmulik és másnál szerencesebb lesz. A magafajta íróemberek túlságosan érzékenyek. Nem mehet a leány mindig ahhoz, aki szereti. Látja, a Kissék Irénje sem lett a felesége annak a költőnek, aki szindarabjai szerelmetes hősnőit utána mintázták. Pedig az nagyon derék fiatal ember.

— Igen, nem lett a felesége, mert szegény. A jobbódu leányok, különösen a lipótvárosiak, nagyon el vannak kényeztetve és borzasztóan félnek nem a szegénységtől — amiben igazuk van — hanem attól is, hogy kissé számíva kell élniök. Gyengék arra, hogy az étellel megbirkózzanak. Nagyon okosak, felvilágosodottak, cinikusak, raffináltak; szerelmük érzékiség alapszik, és ha némelyik szentimentális, idejekorán kijózanodik. Az ily leányoknak gazdagság, vagyon, pénz kell. Azért ha választani kell a gazdagság és a szerelem között, leggyakrabban az elsőt fogadják el. A vazyonos ember még gazdagabb leányra vádászik, a jómódu leány dús gazdag férjet hajhász. Senki sem akar vesztetni, mindenki csak nyerni akar és nyerne sok boldogtalanságot. . .

Ilyféléket mondtam Bergnének. Közben a zsúrbelieknek feltűnt hosszú párbeszédünk. A

A képviselőház ülése július 12-én.

— Közdeto délelőtt 10 órakor. —

Elnök: Perczel Dezső.

Jegyzők: Molnár Antal, Dedovits György, Tóth János.

A kormány részéről jelen vannak: Széll Kálmán miniszterelnök, Lukács, Hegedűs, Darányi, Wlassics, Flósz miniszterek.

Hitelesítették a mult ülés jegyzőkönyvét.

(Gyász.)

Elnök: Mindenekelőtt fájdalommal kell jelentenem, hogy Horváth-Toldi Lajos gróf, Széchenyvármegye székesbési választókerületének képviselője elhunyt. Horváth-Toldi Lajos gróf 1883 óta volt tagja e képviselőháznak és képviselői működésének ideje alatt képviselőtársainak általános tisztetletét és rokonszenvét érdemelte ki. Meg vagyok róla győződve, hogy a Ház készségesen járul hozzá, hogy elhunytja felett fájdalommal részvétének jegyzőkönyvileg is kifejezést adjon. (Helyeslés.) Ezt tehát határozatilag kimondom.

(Mandátumok.)

Elnök: Bemutatom továbbá Mara László képviselő levelét, mely szerint Hunyad vármegye alispánjává történt megválasztatása következtében a Hunyad vármegye hátszegi választókerület képviselőségéről, valamint Goldis József képviselő levelét, mely szerint aradi görög-keleti püspökké megválasztatván, a biharvármegyei magyar-éskeői választókerület képviselőségéről lemond.

Egyuttal jelentem, hogy a Házról nyert felhatalmazás alapján a megüresedett kerületekben megüjtendő új választás iránt az intézkedéseket megtettem.

Tudomásul vétetik.

(Vandalizmus.)

Elnök: Egyéb előterjesztési valóm nincs, de tudomására kell hoznom a t. Háznak, hogy az interpellációs-könyvbe interpelláció van bejegyezve, Pichler Győző képviselő interpellációja a belügyminiszterhez a komáromi emberkinzás tárgyában. A mai nap szerda lévén, azt hiszem, hogy az interpelláció megtételére a Ház mindjárt alkalmat kíván nyújtani a képviselő urnak.

Pichler Győző: Interpellációjának nem az a célja, hogy megtorlás történjék azokért, amiket Komárom vármegye néhány tisztviselője elkövetett, mert a megtorlás már rendes bírói utra van terelve. Csupán arra kéri a belügyminisztert, hogy Magyarország új bírve, Magyarország közigazgatásának becsülete érdekében legyen szives interpellációjára, ha nem is állna módjában érdemlegesen felelni, legalább elvi szempontból álláspontját kifejezni. (Helyeslés.)

A mócsai inkvizíció részleteinek a felsorolása után a külföldi sajtó itéletére utal. Hazaifias indok vezérlő felszólalásában és az az emberi indok, hogy lehetséges az, hogy Magyarországon öt hónapig ilyen váddal legyen illetve öt megyei tisztviselő, e vádat az egész vármegyében szájról-szájra adják, a királyi törvényszék óriási apparátussal vizsgálja az ügyet öt hónapra át és az a Szabó, aki nem szolgabírónak, nem pribéknek való, hanem egyszerűen bittal agyonverendő, (Zajos helyeslés a szélsőbaloldalon.) tovább is hivatalban funkcionál. (Zaj. Mozgás.)

Elnök: Én azt hiszem, hogy amidőn egy eljárás itt elítéltetik, a képviselőházban nem helyes

háziasszony azt észrevette és sietett mindent jóvátenni. A közelében levő Fleissighoz fordult és kedves nővére egészségéről tudakozódott.

Fleissig sietett a szép asszonyhoz hűzödni. Én a telt idomú Alicehoz kerültem, aki felháborodva beszélt, hogy tegnap este az Opera új tenoristája micsoda gixereket produkált. Látszólag hallgattam a kis kőver leány méltatlankodásának kifejezését, de eszem Bergninén járt. Néztem, hogy unatkozik az én istennöm a biztosítási hivatalnok társaságában és elgondoltam magamban:

— Micsoda társaság egy ilyen asszonynak!

A társalgás nagyon banális volt, mint általában az efféle zsúrokon. Többnyire mendemondákat tárgyaltak leányokról, asszonyokról, férfiakról. Bergl ur még mindig Szirtessel csevegott. Nejeire alig vetett egy pár pillantást. Szólni is alig szólt hozzá. Már fél év óta voltak házask. Mit is mondhatott volna neki! Az üzlet jól ment; ő és neje is egészségesek voltak és mulattak, amikor csak lehetett!

Bergninén mindazonáltal bizonyos idegességet vettem észre, amelyet leánykorában nem tapasztaltam nála. Mintha egy kezdődő nagy unalom sejtelme gyötörte volna. Talán szemrehányó szavaim, amelyeknek őszinteségében nem kételkedhetett, tetek hatást lelkületére. Talán az bosszantotta, hogy ily hozzá áll méltó, közönséges emberek társaságában van.

Különös érzés vettem rajtam erő. Sajnáltni kezdtem Bergnét, akit néha meg tudtam volna ölni. Előre láttam, mily családok várnak reá a jövőben. De hát hadd szenvedjen! Annyit, mint én, nem fog szenvedni. És én sem haltam belé — gondoltam, önmagamat gunyolva és lenézve.

Még néhány percig beszélgettem a kis Alicezal, aztán a háziasszonyhoz léptem: „Nagyságos asszonyom — szóltam hozzá halkán — azt

olyan kifejezést vagy szólásmódot használni, amely nem felel meg a parlamenti illemnek és amely a külföldön ugyanazt a méltó felháborodást vonhatja maga után, ha szó nélkül hagyatik, mint ez a esetlegmény. (Helyeslés jobbfelől. Felkiáltások a szélső-baloldalon: Igaza van!) Méltóztassék az eljárást bármily szigoruan elítélni, de megtartani reá a parlamenti illemhez méltó kifejezést. (Helyeslés jobbfelől.)

Fischer Győző: Tegnap függesztette fel a közgazgatási bizottság a szolgabíró, pedig Sárközy Aurél főispánnak abban a pillanatban, a midőn hallott arról, hogy alantás közege ily emberkinzásokat követett el, azonnal intézkednie kellett volna; azonban utána kellett volna járnia, ha még akkor nem is hivatalos minőségében, hanem mint magánembernek, hogy ne essék ez a szégyenfolt arra a vármegyére, amelynek ő mint főispán élén áll. (Helyeslés a szélső-baloldalon.) Ha csak egy kis emberi érzés van abban a főispánban, önként utána jár és kutat, vizsgál, nehogy az ily gyalázat megtörtlans nélkül maradjon és az ő közreműködése nélkül kerüljön a nyilvánosság elé. (Helyeslés a szélső-balalon.)

A következő kérdést intézi a belügyminiszterhez: (Olvasza.)

Kérdés a belügyminiszter urhoz:
Van-e tudomása a belügyminiszter urnak azokról a vérlázító kinzásokról, melyet vadállati kegyetlenségű elkövettek Szabó Kálmán nagyigmandi szolgabíró és társai, névszerint Göbel Lajos községi jegyző, Szunyai József községi bíró, Schneider József eszénőrsvezető és Valkó József csendőr?

Szándékozik-e a belügyminiszter ur, ha van tudomása mindezekről, intézkedni, hogy az illető közgazgatási tisztviselők ellen az embertelenségükkel arányban álló, oly példás szigorú megtorlás fogantassítassék, mely az európaszerthe a magyar közgazgatásra nehezedő súlyos előítélet eloszlására is alkalmas?

Mi véleménye van Sárközy Aurél főispánról, a ki a megyei közgazgatás ellenőrzésében a kormányt képviseli, mikor az ő felügyelete alatt ily embertelenségek egyáltalában lehetségesek?

Szél Kálmán miniszterelnök: Tisztelt képviselőház! (Halljuk! Halljuk!) A tisztelt Ház meg fogja engedni, hogy ennek az egész kérdésnek szokatlanul drasztikus voltánál, de sürgősségénél fogva is azonnal feljeljek az interpellációra, (Halljuk! Halljuk!) még pedig nemcsak előzetes, hanem érdemleges választ adjak. (Halljuk!)

Ámbár a tényállásról bővebb értesítést a t. képviselő urnak s a t. Háznak nem adhatok, mégis azt gondolom, hogy azok, amiket elmondandó leszek, a t. képviselő urat is, a Házati is meg fogják nyugtatni.

Igen, nekem erről a dologról most ebben a percben vagy talán tegnap óta tudomásom van, de semmiféle hivatalos tudomásom erről nem volt és tudomásomra e dolog csak a hírlapokból jött. És én azonnal, amint ennek az állítólag elkövetett embertelen és a vandálizmussal határos kinzási esetnek tudomására jöttem, intézkedtem az iránt, hogy nekem az egész ügyről részletes és kimerítő jelentés tétesék. Ez a jelentés még nem érkezett be, tehát magáról a kérdéssről nem nyilatkozhatom, mert hiszen

hiszem, sokáig leszek megfosztva attól a szerencsétől, hogy őnt láthassam. Néhány nap múlva hosszabb időre Olaszországba utazom.

Már régi tervem volt szerencsétlenül szerelmem elől külföldre menekülni. Még mindig imádtam Berglnét. Miért epedjek érte céltalanul tovább is. Elhatároztam, hogy végrehajtom régi elhatározásomat.

Berglné csodálkozva nézett rám. Ő tudta, miért utazom el. Bergl ur, aki szintén hallotta utóbbi szavaimat, szeretetreméltóan közbeszólt:

— Oh, a klasszikus olasz föld nagyon szép! Vannak emberek, akik így szoktak társalogni.

— De a darabja első előadására csak visszajön?

— Minek? — kérdém blazirtan. — Nincs én reám itt szükség.

— Gondoljon olykor reánk a messze távolban — szólt önuralmát visszanyerve Berglné, akinek arca, szeme, egész megjelenése bizonyos révedezést látszott kifejezni, midőn észrevette, hogy röviden és keserű határozottsággal beszéltek.

— Sokáig marad ott? — kérdezte aztán.

— Néhány esztendőig — feleltem és kifelé indultam. Berglné az előszobáig kísért, ahol ezt a reflexiót tette:

— Oh, akkorra már megvénülünk. Mosolygva mondta ezt, de ezt a mosolyát mintha a szomorúságnak árnyéka fátolyozta volna be.

— Legalább közelebb érünk a halálhoz, és ez nagyon jó — válaszoltam.

— Milyen szomorú ember ön — szólt Bergl ur — nagyon el lehet keseredve.

— Azt hiszem, van is rá némi okom. De talán a „szép klasszikus föld” meggyógyít.

Egy utolsó, meleg és fájdalmas pillantást vetettem Berglnére, aki szoborszerűen állt helyén, és még egyszer köszöntve őt, gyorsan távoztam.

minden kérdéssről az „audiatur et altera pars” elve alapján (Ugy van! Ugy van! jobbfelől.) és a tényállásnak alapos, körülményes és részletes vizsgálata után lehet csak nyilatkozni.

Mert ha igaz lenne az, ami itt állítólag történt és igaz úgy, amint a t. képviselő ur — megengedem, sőt tudom is — bona fidesselel előadta, aki azonban szintén csak tudósítások alapján beszél; ha igaz és áll mindaz, amit erről az ügyről hallottam és olvastam: akkor igenis, ez nemcsak az emberi érzést, nemcsak a jogot és törvényt sérti a legmélyebben, hanem a legmegbotránkoztatóbb vandálizmussal ténye lenne, (Ugy van! Ugy van! Általános helyeslés.) amelyet nemcsak az erkölcsi érzéseknek összesége tilt, de tilt a magyar törvény, mely a kizást nem ismeri és kizárja annak minden formájában. (Helyeslés.)

Tisztelt Ház! Igenis, én el fogok járni, legyen arról meggyőződve a tisztelt képviselő ur és a Ház is. Példákat hozhatnék fel, hogy én nemcsak törvénytelenséget, de semmiféle szabálytalanságot és visszaélést sem tűnök, akárminck jussak is tudomására, de természetesen a tényállás alapos és elfogultalan elbírálása után, azt én megtorlom és pedig minden fokozatában (Éljen helyeslés) azok irányában, akik akár aktíve, akár mulasztással nemcsak ilyeneket, ehhez hasonlókat, sőt a legkisebb törvénytelenséget is követik el. Példákkal tudnék szolgálni, de az nem tartozik ide.

Nem követhetem a t. képviselő urat abban, hogy az ő módszerét kövessem és fogadjam el, mert az aztán viszont a retorzióknak vandálistikus modorban való alkalmazása volna, ami pedig nem fogom tenni, de a t. Ház és a közvélemény megnyugtására kijelentem, hogy igenis, a törvény értelmében, a törvény alapján fogom a megtorlást és pedig a legszigorubb megtorlást fogantatosítani.

Ezt vagyok bátor a t. képviselőháznak kijelenteni és méltóztassék érdemlegesen tudomásul venni, hogy amit ebben a dologban tapasztalok, mint törvénytelenséget vagy mulasztást, azt igenis a legszigorubb módon fogom megtorolni. (Általános élénk helyeslés.)

Fischer Győző a választ tudomásul vette, abban a reményben, hogy a miniszterelnök a mulasztásokért megtorlandó személyek közé sorozta Sárközy Aurél is.

A Ház a választ tudomásul vette.

(A Ház elnapolása.)

Szél Kálmán miniszterelnök átadja a kegyelmes királyi leiratot és kéri a Ház elnökét, hogy azt felolvastassa.

Molnár Antal jegyző felolvassa a királyi leiratot, mely így hangzik:

MI ELSŐ FERENC JÓZSEF
ISTEN KEGYELMÉBŐL
AUSZTRIAI CSÁSZÁR, CSEHORSZÁG
KIRÁLYA STB.
ÉS
MAGYARORSZÁG APOSTOLI
KIRÁLYA.

Hü Magyarországnak és Társországai Zászlósnak, egyházi és világi főrendjeinek és Képviselőinek, kik az Általunk 1896. évi november hó 23-ra Budapest fő- és székvárosunkba összehívott országgyűlésen egybegyűlvék, királyi üdvözlötünk.

Kedvelt Hiveink! Magyar minisztériumunk előterjesztésére a jelen országgyűlés üléseit folyó hó tizenkettedik napjától folyó évi szeptember hó huszonnyolcadik napjáig ezennel elnapoltnak nyilvánítjuk.

Kikhez egyébiránt királyi kegyelmünkkel állandóan hajlandók maradunk.

Kelt Ischiten, ezernyolczszázkilencvenkilencedik évi július hó tizedikén.

FERENC JÓZSEF s. k.

Szél Kálmán s. k.

Elnök: A legkegyelmesebb királyi leirat kihirdetvén, hódoló tisztelettel tudomásul vétetik és kihirdetés céljából a főrendiházhoz átküldetik.

Kérem a Házati, legyen szives a mai ülés jegyzőkönyvét meghallgatni, hogy az nyomban hitelesíthető legyen.

Molnár Antal jegyző felolvassa a július hó 12-én tartott ülés jegyzőkönyvét.

Elnök: A Ház tagjainak kellemes nyaralást és üdülést kívánva, az ülést bezárom. (Éljen és felkiáltások: Éljen az elnök!)

Az ülés végződik délelőtt 11 óra 5 perckor.

A királyi leiratot nyomban felolvasták a főrendiházban is.

BELFÖLD.

Minisztertanács. Ma délután minisztertanács volt, amelyen a kabinetnek a fővárosban időző valamennyi tagja résztvett.

Szilágyi Dezső Pozsonyban. A Keleti Értesítő szerint Szilágyi Dezső országgyűlési képviselő július 30-án pozsonyi választói közű megye, hogy megtartsa beszámoló beszédét.

A polgári törvénykönyv. A magyar általános polgári törvénykönyv szerkesztő-bizottsága a megállapított ügy- és munkarend értelmében szakadatlanul folytatja a tervezet előkészítésének munkáját. A szerkesztő-bizottság március és április havában hét ülést tartott. Ezek az ülések tárgyalás alá kerültek a családjogból az örökbe fogadás intézményének, a kötelmi jogból az állatszavatosságnak és a személyjogból a jogi személyek (egyesületek és alapítványok) szabályozásának alapelvei. Május és június havában a bizottság tagjai az egyes részek szüvegezésével foglalkoztak s az elkészült munkarészeket a bizottság vezető tagjának már be is szolgáltatták. A nyári szünet után megkezdődik a résztervezetek egyeztető munkája.

Küldöttségek a kultuszminiszternél. A szigetváriak huszonhatagú küldöttsége tisztelgett ma Wlassics Gyula közoktatásügyi miniszternél és szónokuk dr. Szabó István ékes szavakban kérte, most már harmadszor a minisztert, állítson algimnáziumot Szigetváron. Beszédében elmondta, hogy a létesítendő középiskolára nagyrészt Biedermann Rezső lovag adományából már 35,000 frt van együtt és hangsúlyozta, hogy Szigetvár vértől áztatott földje is megérdemli, hogy a magyar műveltség egyik központja legyen. A miniszter a következőkben válaszolt a küldöttségeknek:

Tisztelt uraim! Kérvényükben foglalt és tisztelt szónokuk által előadott ügyük előttem ismeretes és legyenek meggyőződve, hogy Szigetvár történelmi emlékei iránt mindenkor kegyelettel viseltem. Valamely alakban kell tehát a dolgot a komoly fontolás terére venni és midőn ezt hangsúlyozom, kénytelen vagyok egyúttal megjegyezni, hogy nem vagyok a csonka, azaz a osztályú iskolák barátja, mert ezek rendszerint a proletárizmus melegágyai. Különböző minisztertanácsai ha ározat értelmében, iskolák felállítását mindenekelőtt a megyék székhelyén vagy köteles felállítani és miután még mindig 12-13 székhely van iskola nélkül, a sorrendet be kell tartanom. Az új polgári iskola reformtervezet már készül, és akkor lehetséges, hogy a város adozatkészsége mellett kérelmük teljesítését valamely formában meg lehet valósítani. Egyebet most nem mondhatok.

Bács-Bodrogmezei községi tanítóegyesületének küldöttsége, Gráff Nikáz kir. tanfelügyelő vezetése alatt ma adta át a diszokleveleket dr. Wlassics Gyula miniszternek, Zsilinszky Mihály államtitkárnak, dr. Azaméthly Lajos miniszteri tanácsosnak és Péterffy Sándor kir. tanácsosnak, kiket a tanítóegyesület múlt évi jubiláris diszokgyűlésén tiszteletbeli tagjaivá választott. A nagyszámú küldöttség először Wlassics Gyula közoktatásügyi miniszternél tisztelgett. Az üdvözlő beszédet, — mint a többi tiszteletbeli tagoknál is, — Molnár Ferenc egyéti elnök tartotta, akinek szavaira a miniszter örömeinek adott kifejezést a felett, hogy a végvidéken a magyar nemzeti kulturáért annyira lelkesedni tudó munkatársakat ismerhetett meg a küldöttségi tagok személyében. Azután hosszabb lelkes beszédet intézett a tisztelgőkhoz a nemzeti nevelés fokozott és határozott fejlesztéséről.

Zsilinszky Mihály államtitkár szintén örömet fejezte ki a felett, hogy munkásságát a bács-bodrogmezei községi tanítók oly szép módon méltatták.

Dr. Azaméthly Lajos miniszteri tanácsos kijelentette, hogy a bizalomnyilvánítás után szinte kétszeres erővel fog törekedni a néptanítók személyes ügyeit előbbre vinni.

A küldöttség legutóljára Péterffy Sándornál tisztelgett, aki könnyekig meghatóttan köszönte meg az újabb megtisztelést.

A diszokleveleket Molnár Ferencné Radich Jolán és Klemér József, a bácsmezei községi tanítóegyesület tagjai készítették.

Szentelés előtt. Az országgyűlés összehgyeztető bizottsága Daniel Gabr. képviselőházi alelnök elnökölésével ma délután ülést tartott, melyben a főrendiház részéről Rudnyanszky József báró jegyző, a képviselőház részéről Molnár Antal jegyző, a pénzügyminisztérium részéről Toepke államtitkár, Popovits miniszteri tanácsos és Schreiber osztálytanácsos, az igazságügyminisztérium részéről Liszky miniszteri tanácsos vettek részt. A bizottság megvizsgálta az országgyűlés által letargyalt törvényjavaslatoknak, köztük a huszonegy kiegyezési törvényjavaslatnak végleges szüvegét s konstataulta annak a két Ház

határozataival való teljes megegyezését. Ennek folytán mind a törvényjavaslatok a miniszterelnökség útján királyi szentesítés alá terjesztettek.

A horvát tartománygyűlés összehívása. Zágrábról táviratozzák: A koalíció lapjainak jelentése szerint az egyesült ellenzék országgyűlési klubjának végrehajtó bizottsága tegnapi ülésén elhatározta, hogy megokolt beadvánnyal fordul az országgyűlés elnökéhez és kéri, hogy tekintetbe véve azokat a nagy katasztrófákat, amelyek az ország nagy részét az elemi csapások által sújtották, hívja egybe rendkívüli ülésszakra az országgyűlést, hogy a szerencsétlenségek által sújtott lakosság támogatására rendkívüli hitelt szavazzon meg, mert a kormány rendelkezésére álló összegek aligha elegendők.

KÜLFÖLD.

A belgrádi merénylet.

Budapest, július 12.

A belgrádi börtönök lassankint egészen megtelnek a radikális párt vezetőivel és hivoival. Kocsiszámra hozzák őket mindenfelől, vasra verve, szuronyos csendőrkisérettel. Ok van rá bőven erre az embervadászatra. A merénylő *Knezevic Gyura* folytatja vallomásait és a mai napon elárulta azt is, hogy büntársai vannak, a kikkel a merényletet végre akarta hajtani. Felfedezett a vallató bíró előtt egy széleskörű összekövés, amelynek szálait *Tajsics Ránkó* szőtte Csetinében. A nyomozás ezentúl ki fog terjedni a szomszéd Montenegróra is, amelynek politikusai ludasoknak látszanak a szerb dinasztia ellen tervezett komplotban. A montenegrói fejedelem egy kebelbarátját, aki egyuttal előkelő szerepet is játszott a szerb radikális pártban, ma elfogták és Belgrádba vitték. Könnyen meglehet, hogy közvetve *Nikita* országa igen kellemetlen helyzetbe jut s dolga lesz a diplomáciának is.

Mindezt a vizsgálat folyamán, fogják megállapítani. S a vizsgálat végére nem kell soká várni, mert a statárium gyors és hamar végez.

Belgrád, július 12.

A merénylő *Knezevic* kihallgatásánál *Nikolics Vlado* nyugalmazott ezredes jeltette meg, mint aki legjobban bujtogatta a merénylőre.

Gruics tábornok pétevári követ Vesznics doktorhoz irt kompromittáló levélben ezt írta:

Szerbiában addig nem lesz rend, a míg *Milánt* az utból el nem teszik, vagy Szerbiából el nem távolítják.

Belgrád, július 12.

Gyurics Milánt, a radikálisok egyik vezérét és a montenegrói fejedelem hívét tegnap Ursioában letartóztatták és Belgrádba vitték.

Belgrád, július 12.

A lapokra a mai naptól kezdve életbe léptették az előzetes cenzurát.

Zimony, július 12.

A merénylő egyre folytatja vallomásait, melyekkel ujabban is számosan látszanak kompromittálva. Az összekövés *Tajsics Ránkó* szervezte Csetinében. A merénylet elkövetésekor egy cónak várta a merénylőt a Száva partján, hogy Magyarországra vigye, de a büntárs, aki a merénylet megghiusulásáról értesült, megszökött.

Sándor király a kereskedők küldöttsége előtt határozottan a radikálisokat vádolta a merénylet tervezésével, a radikálisok pedig azt híresztelik, hogy a merénylő csak *agent provocateur*, akit a radikálisok meggyanusítására a kormányon levők felbéreltek.

Zimony, július 12.

Tegnap este hat előkelő radikális erős fedezet alatt Zajecsból vasuton Belgrádba hozták és átadták őket a rendőrfőnökségnek. *Pasics* a radikálisok vezére, mikor két héttel ezelőtt az államfogházat elhagyta, Zajecsbra utazott, ahol több napon át a tegnap elfogott radikálisok vendége volt. A nyomozás kiderítette, hogy *Knezevic* Gyurának, a merénylőnek, július 2-án vasárnap Zimonyban a *Zergevadás*hoz címzett vendégülében egy bucaresti ismeretlen román emberrel bizalmas találkozása volt. Ezt az ismeretlen nyomozzák.

Bécs, július 12.

A *Milán* király ellen tervezett merénylet és *Ferdinánd* bolgár fejedelemnek detronizációjáról szóló, Belgrádból világgá bocsátott hír közt, úgy látszik bizonyos összefüggés van. Már már nappal előbb, hogy

a bolgár fejedelemnek elrablásáról szóló hír a budapesti lapokban megjelent, itt híre járt annak, hogy a Balkán-félszigeten panszláv izgatás folyik és erről az oldalról akció várható.

Az oroszországi panszláv párt, így beszél az politikai körökben, az Ausztria-Magyarország és Oroszország közt létesült *entente cordiale*-t és e két hatalomnak Belgrádban, Sofiában és Konstantinápolyban tett közös lépéseit nem jó szemmel nézi. Ez a párt folytatását kívánja a hagyományos orosz politikának a Balkánon és ennek érvényt is fog szerezni, ha kell, a hivatalos orosz politikusok mellőzésével, saját felelősségére.

E hírek itt oly pozitív formában merültek fel, hogy az egyik hivatalos helyre néhány kérdést is intéztek, ahol azonban semmit sem tudtak és azt a vizsgálat kijelentést tették, hogy teljes nyugalom van a Balkán-félszigeten, az Oroszországgal való *entente cordiale* a kis államok nyugtalan szellemeit egyszerre lefegyverezte és véget vetett minden kalandor politikának.

Ugy látszik azonban, hogy az *entente cordiale* ellenére merényleteket terveztek Szerbiában és Bulgáriában, hogy Bulgáriában a fejedelem elrablását tüzték programmra, amit valószínűleg Euxinogradba tervezett utazása alkalmából hajtottak végre. Belgrádban tudtak a szép tervről, amely valami kényszerítő okból nem került végrehajtásra és ténynek jelentették Budapestre azt, ami csak megghiusult terv volt.

Hogy ebben az ügyben és a *Milán* király ellen tervezett merényletnél kinek a keze járt közben, azt a belgrádi vizsgálat esetleg kideríthetné, ha azt a szükséges körültekintéssel és elfogulatlansággal vezetnék.

Ugy a bulgáriai elmaradt lázadásnak, mint a *Milán* ellen tervezett merényletnek ténye, ami az osztrák-magyar befolyás mellett tanuskodik Szerbiában, azt bizonyítja, hogy a Balkán-félszigeten az ismert *entente cordiale* ellenére bizonyos külön politika ellen ninosenek megvéde.

A fátyolos hölgy — Esterházy Keresztély.

— Ujabb leleplezések. —

Budapest, július 12.

Error qualitatis a jogi neve annak az esetnek, amely tegnap Páris legérdekesebb ujdonságát adta. Kisült ugyanis egy asszonyról, hogy férfi. A fátyolos hölgy, a Dreyfus-ügynek e rejtélyes bolygója, ismét visszatért és önként lerántotta magáról a leplet. Rájöttek, hogy a sötét, sokszor megzengett, misztikus fátyol mögött egy himnemű érzelmi észlely rejtőzött. A neve *Esterházy Keresztély*. Tehát amaz *érák* közé tartozott ez a férfi-nő, akiknek családját oly fényes sikerrel reprezentálta *Walsin-Esterházy*, az ulánuslevelek szerzője. Ez is hamisított, amaz is. Ez a *bordereaut*, amaz a fátyolos-hölgy-leveleket. Minő téma egy keletkezendő Zola-regény számára! Hisz *Zola* a közvetlen közelből tanulmányozhatta ezt a kiváló családöt. Egy árban usztak: az egyik föl, a másik lefelé. Találkoztak százszor s *Zola* most visszaidézheti emlékezetébe azt az átöröklési teóriát, amely regényeinek tudományos gerincét adta.

Ama *Walsin-Esterházy*ak tehát a modern pszichopátia szerint áldozatok. Örökölték valamely ösüktől a hamisításra való hajlamot. Ha a világ *Lombroso* tanai szerint rendezkedett volna be, akkor a szegény örökösöket állami ápolás alá fognák. Holott így az a szomorú sors vár rájuk, hogy egyszerűen becukják őket.

Páris, július 12.

Pellieux tábornok kihívta *Delpéchet*, mert ez utóbbi az *Aurore*ben elmondotta, hogy *Pellieux* kényszeríteni akarta *Walsin-Esterházy* nejét, hogy ismét együtt éljen a férjével. A segédek kijelentették, hogy addig elhalasztják a párbajt, míg a *Pellieux* tábornok ellen folyó vizsgálatot befejezik.

Esterházy Keresztély, *Walsin-Esterházy* unokaöccse, kijelentette a *Figaro*ban, hogy ő írta a leveleket, amelyeket *Esterházy Pellieux* tábornoknak bemutatott, azt mondván, hogy a fátyolos hölgytől kapta. A leveleket *Pays* asszonynál írta elferdített írással és *Walsin-Esterházy* azután bepisskította és összegyúrta, hogy azt higgyék, hogy már régi levelek.

Páris, július 12.

A *Havas-ügynökség* jelenti: A hadügyminiszter felszólította *Juillard* tábornokot, aki *Saxcé* ezredesnek Rennesből való elutazása alkalmával napiparancsot adott ki, hogy a jövőben napiparancsaiban tartózkodóbb és elővigyázatosabb legyen.

Duchesse tábornok átnyújtotta a hadügyminiszternek a *Pellieux* tábornok elleni vizsgálatról szóló jegyzőkönyvet. A végső következtetéseket titokban tartják.

Páris, július 12.

Du Paty de Clam védője *Menard*, tudvalevőleg megfellebbezte a védenő letartóztatását elrendelő végzést. Azt követelte benne, hogy mivel a védenő terhére rótt cselekmények valótlanúsága kiderült, bocsássák ideiglenesen szabadon. Hivatkozott arra, hogy *Esterházy* is szabadlábban járt-kelt, sőt *Picquart* is szabadon jár, holott vizsgálat alatt áll most is.

Ma megkapta *Menard* a választ *Galliffet* hadügyminisztertől. A végzés így szól:

Uram! Július 4-én kelt folyamodásában ügyfelének, *Du Paty de Clam* szolgálaton kívüli alezredesnek szabadonbocsátását kéri. Elfogadva az ön nézetét, hogy a katonai törvény megengedi a szóban forgó rendszabály alkalmazását, arra kell figyelmeztetnem mindazonáltal, hogy nevezett tiszt immár nem csupán fegyelmi és adminisztratív eljárás tárgyát képező rendelet, hanem a vizsgálóbíró kibocsátotta elfogadási parancs alapján tartatik fogva, amely ellen cselekedni a hadügyminiszternek nem vag jogkörébe.

Menard azonban ezzel be nem érte, hanem a vizsgálóbíróhoz fordult főlebbezésével s annak alapján követelte tőle *Du Paty de Clam* szabadon bocsátását, hogy letartóztatásakor számos szabályelleneséget követtek el s hogy nem közölték vele a letartóztatási parancsot.

Páris, július 12.

A *Fronde* értesülése szerint *Du Paty de Clam*ot valószínűleg polgári bíróság elé állítják, mert a nyomozás kiderítette, hogy *du Paty* felesége is bűnrészes. *Du Paty* márkinét az a gyanu terheli, hogy ő írta a *Speranza*-levelek egyikét.

Páris, július 12.

Quesnay de Beurepaire beadványt intézett a 10-ik hadtest parancsnokához, a hadügyminiszterhez és a miniszterelnökhöz és azzal vádolja *Dreyfust*, hogy legalább tíz év óta különböző idegen hatalmaknak az állam biztosságát érintő titkos okmányokat szolgáltatott ki. *Beurepaire* követeli, engedjék meg neki a vádjaira vonatkozó bizonyítékok előterjesztését.

Páris, július 12.

Galliffet tábornok hadügyminiszter tegnap nagy ebédet adott a legfelsőbb haditanács tagjai és a párisi helyőrség tábornokainak tiszteletére. Az ebédén résztvett *Walleck-Rousseau* is. A tábornok ezernél több vendéget fogadott, köztük a magyar sajtó párisi képviselőit is. A jelenvoltak közt az érdeklődés leginkább *Marchand* őrnagy felé fordult.

Rennes, július 12.

Az *Avenir de Rennes* azt írja, hogy a július 14-iki nemzeti ünnep alkalmából a város polgárai nagy bankettet rendeznek, melynek tisztán az a célja, hogy az összes republikánusokat egyesítse. Se *Dreyfus* mellett, sem pedig ellene nem lesz tüntetés.

Páris, július 12.

Lebon volt gyarmattügyi miniszter nyílt levélben tisztázní akarja magát ama vád alól, hogy *Dreyfust* megkínnoztatta. Kijelenti, hogy két évi minisztersége alatt a rendőrség folyton figyelmeztette *Dreyfus* szökésének lehetőségére; ezért rendelte el, hogy az elítéltet palisszádokkal vegyék körül, azok építése alatt pedig *Dreyfust* éjjel fekvőhelyéhez láncolják. Ezek a munkálatok sajnálatára tovább tartottak, mint gondolta. Az, hogy *Dreyfus* a családjától érkező leveleket csak másolatban kapta, azért történt, mert az a gyanu merült fel, hogy közte és családjá között oly összeköttetés állhat fenn, amelyet hivatalból ellenőrizni kell.

Páris, július 12.

Trarieux szenátor a következőket mondotta a *Politiken* párisi levelezőjének:

— Bizom benne, hogy *Dreyfust* fölmentik. Annyira biztos vagyok benne, mintha egy kocsiban ülnek vele Párisba menet. *Se Mercier*, se *Beurepaire* nem tud majd új vádakkal előállani ellene. *Dreyfust* ugy adják vissza családjának és barátainak, hogy rajta lesz ruháján a vállrojt. Tulajdonképpen elégtételről azonban, sajna, aligha lesz szó. Ahhoz tulságos nagy jogtalanságban volt része. Ot esztendővel ennekeltőtt tíz embert akadt csak, aki *Dreyfus* ártatlanságában hitt

és hogy a képviselők javarésze mégis ezekhez csatlakozott most, azért van, mert a tízszáz ember mögött immár tíz millió áll. Igazságot követelünk mi, nos, és az igazság végre még is győzött.

Páris, július 12.

Egy new yorki lap Zoldhoz fordult, hogy vállalja el a lap távirati értesítését a rennesi katonai bíróság tárgyalásáról. Zola azt felelte, hogy milliókért sem vállalná el.

HIREK.

Humanitás.

Főlesapom az új testamentom egyszerű feketekötésű könyvét. Mindegy. Akármelyik oldal kerül is szemem elé, megtalálom rajta, amit ez írás homlokába írhatnék.

Máté Evangélioma 20. 21.

12. És beméne Jézus az Isten templomába, és kiűző mindazokat, akik árulnak és vásárolnak vala a templomban, és a pénzváltóknak asztalaikat és a galambárusoknak székeiket felforgatá.
13. És monda nékik: Meg vagyon írva: Az én házam imádkozás házának mondatik; ti pedig azt latoknak barlangjává tettétek.

Van-e szentebb és van-e nagyobb az igazság templománál? Millió és millió szenvedő és sanyargatott járul egyszerre, mocsoktalan itélőszékéhez és dobbanó szívvvel várja az ígét, mely az ő bánatát elcsitítja és megbünteti, aki ellene vétett. Mert mi más ez élet? Az igazság keresése. A gazdag, a dus, kinek nem kell a munka során órákba fonnia, gyönyörűségeknek, kéjnek él s fenéki élvezze az élet minden ajándékát, tér meg a halálba. Élek, hogy jól éljek! — ez az ő igazsága.

De tehető, gazdag kevés van s szerte a világban háborúság folyik azért a legnagyobb, tehát a legülözöttebb igazságért: ember vagyok én is, ugyanannyi vagyok, mint ti! Hallják ezt a gazdagok, hallják a hatalmasok, hallja mindenki, kinek a kezében összefut pénz, hatalom, igazságszolgáltatás, — és mit sem akar róla tudni.

Ki vizsgálja meg a börtönöket? Ó hány ártatlanul szenvedő sanyalódik odalenn s hány vétkeket kineznek meg a humanitás szent szájában a leggaládabban. A szenvedők jajgatását tulharsogja az itélők kacagása s véletlenség, hogy panaszos ordításukat meghallották Mócsáról. Véletlenség. S vajjon ki tagadja, hogy nem támadt-e fel szívében a kérdés: ki tudja, máshol jobban van-e?

Mi itt élünk a nagyvárosban s naponként látjuk, hogy magukkal tehetetlen, részeg embereket a rend fizetett emberei véresre vernek, hogy szegény csirkefogókat, kiket a szükség, a nyomor lopni kényszerített, kik nem akarnak éhezni mindhalálig, mert hiszen ők is élni születtek, a börtönök ajtajánál, jóformán még az utcán jól táplált, piros-pozsgás képű rondörök agyba-főbe rugnak, s a kis rendőrségi jegyzők és üde kapitányocskák oda se hederítenek, ha a betegé vert ember eljűk áll és fülükbe hörög:

— Panaszt tesztek a latrok ellen, akik engem ide hoztak.

S a hivatalos jelentésekben mindenütt példás a rend, a humanitás gépezete pompásan dolgozik és kevesen tudják, hogy mit örül meg. Ó mily szépen, milyen nyugodtan könyvelték volna el a mócsai áldozatokat is, kik egyuttal ártatlanok, míg most letépték a humanizmus álarcát s alatta mosolyg kegyetlen pófája a bestializmusnak.

S hol kékik az a megváltó erő, ki az igazság templomából kiűzi az álszenteket, kik úgy viselkednek benne, mint a latrok barlangjában?

Nihil.

Budapest, július 12.

— BUDAPESTI NAPLÓ. Július 15-én új előfizetés nyílik a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejár, méltóztatassanak a megújításról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

Azoknak a tisztelt előfizetőinknek, kik a nyári hónapok alatt fűrdőre vagy nyaralóhelyre szándékoznak menni, vagy pedig hosszabb utra kelnek, szolgálon szives tudomásul, hogy kiadóhivatalunk, amint a címváltozásról értesül, nyomban az új tartózkodási helyre küldi a lapot. Ne méltóztatassanak tehát egy rövid levelezőlapnak felhasználásától akkor se visszariadni, ha a nyári szezon alatt talán többször is változtatják lakásukat. A Budapesti Napló kiadóhivatala minden bejelentésre rögtön intézkedik és szigorúan megfelel a szerkesztőség intencióinak, midőn az a nyári hónapok alatt is állandó érintkezésben óhajt lenni kedves közönségével.

— Személyi hírek. József főherceg vasárnap Kaposvárra érkezik, hogy a honvéd csapatok felett szemlét tartson. — Lajos Viktor főherceg tegnap este Ischbe érkezett. A főherceg, akit a király ma fogadott, jelen volt a családi ebéden. Puthon báró helytartót is meghívták a családi ebédre. — Gróf Apponyi Albert ma Budapestre érkezett magánoldgái elintézése végett. Apponyi a nyarat eberhardi birtokán családjával körében fogja töltetni. — Bécsből jelentik: gróf Thun miniszterelnök és báró Dipauli kereskedelmi miniszter Budapestre, Ruher igazságügy-miniszter Ischből Bécsbe érkezett. — Desseffy csanádi püspök ma Karisbadba, Palásthy esztergomi felszentelt püspök Traunsteinba utazott.

— Frigyes főherceg Esztergomban. Esztergomból táviratozza tudósítónk: Frigyes főherceg ma Esztergomba érkezett az esztergomi ezred felett szemlét tartott. A gyakorlat után a főherceg teljes elismerésének adott kifejezést.

— Kiténtetett kórház-igazgató. A hivatalos lap mai száma jelenti, hogy a király dr. Ludvik Endrénének, a budapesti dunajbparti közpórházak igazgatójának, a közegészségügy terén szerzett érdemei elismeréséül a harmadosztályú vaskorona-rendet adományozta.

— Miniszterek a Beszkiéden. Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter a rutén nép felségítése érdekében erőteljes akcióit indított. Ennek egyik kiváló ténye az, hogy kibérelte gróf Schönbornnak 12.000 holdas birtokát és kiadta albérelbe 4314 rutén parasztnak. A földmívelésügyi miniszternek ez az akciója fényesen bevált, amennyiben a rutén albérlőktől a bérelti összegek simán és rendben befolytak. A miniszter e sikeres rendszert most ki fogja terjeszteni Felső-Magyarország inséges megyéire, hogy Máramaros, Ung és Ugocsa nehéz viszonyok között élő népén segítsen. A miniszter tavaly meglátogatta a jelzett vidéket, de a 3 napra tervezett kirándulást a rossz időjárás miatt meg kellett rövidíteni. Értesülésünk szerint a földmívelésügyi miniszter most ismét el fog járni a Beszkiédekre, hogy meglátogassa a ruténeket. Széll Kálmán miniszterelnök pedig kilátásba helyezte, hogy ez utóbbit maga is el fogja kísélni Darányit. Az utazást e hónap végére, vagy a jövő hónap elejére tervezik. Az ut rendkívül fáradtságos, amennyiben a kirándulás három napi tartama alatt másfél napot lóháton kell tölteni. A minisztereket ez érdekes kiránduláson több főrendházi tag és képviselő fogja kísélni. A rutének már értesültek a miniszterek érkezéséről és nagy előkészületeket tesznek fogadtatásukra.

— Osszszuk fel Magyarországot! Osszszuk fel Magyarországot, ezzel meg van oldva a keleti kérdés. Így argumentál Garlof ur, egy Nizzában és Pétervárott egyidejűleg megjelent röpiratban. Szándékát azonban rossz néven vette a magyar belügyminiszter. Ma rövid rendelet ment a postához, hogy ezt a füzetet tilos postailag továbbítani. Így Garlof ur országosztó ambíciója Nizzára és Pétervárra lesz kénytelen szorítkozni. Most kiváncsian várjuk, mikor adja meg Garlof ur a nagy jelt az osztogatásra.

— Klotild főhercegnő palotája. A Belváros egyik legszebb pontján, az új Eskü-ut és a meghosszabbított Váci-utca sarkán most épült föl a Klotild főhercegnő új bérpalotája, amelyet a jövő májusban adnak át a közhasználatnak. A király utcai

lebontott házak helyén, a régi városházával szemben most fog épülni a főhercegnő második bérpalotája, mely az elsőhöz hasonlóan négyemeletes nagy ház lesz és méltó disze az új Belvárosnak. Az alapozási munkálatokat már megkezdték és az építést szeptemberben kezdik meg.

— Beteg egyetemi tanár. Dr. Kézsmárszky Tivadar egyetemi tanár tüdőgyulladásban súlyos betegnek fekszik lakásán.

— A Hunyadiak sarja. Párisban meghalt a napokban Pierre Corvin Kroukowskij drámaíró, aki Pierre Neuski ílnév alatt munkatársra volt ifj. Dumas Sándornak és egyebek közt vele írta Dumas fils a *Daniseffeket* is. Utolsó kívánsága az volt, hogy gyászjelentést ne adjanak ki haláláról. Barátai teljesítették ezt a kívánságát, de, mint Párisból táviratozzák, azért nagyon sokan jelentek mai temetésén és sokan csatlakoztak a gyászmenethez, amely az orosz templomból indult ki. Az elhunyt író Dumas barátságánál is többre becsülte származását és élete végéig hordta magában azt a meggyőződést, hogy Korvin Mátyásnak, a nagy magyar királynak egyenes leszármazottja. A párisiak, akik Croy-Chanel grótnak az Arpád-ház ivadékát ünnepeleik, természetesen szentül hittek az orosz nemesnek is és halálát feljegyezve így került a legelőkelőbb párisi lapokba is egészen komolyan az a hír, hogy „a megboldogult a Corvin-nemzetségnek sarja, amely Magyarországnak királyokat adott”. A mi históriánk azt tanítja, hogy Mátyás király halála után ökrök letűnt a hollós címerű Hunyadiak dicsősége. Volt ugyan a nagy királynak egy természetes fia, Corvin János, a kinek atya a lipói birtokok mellé a lipói herceg címet adományozta, de Corvin János neve rövid szereplés után nyomtalanul eltűnik a históriából. Dumas fils királyi őskökkel dicsékvő munkatársát persze mindez nem bántotta s ő bizonyára abban a biztos tudatban hunyta le a szemét, hogy magával viszi egy legendákkal átszőtt nemzetség dicsőséges emlékét. Az ismert francia alaposág aligha fogja feltűrni elfakult írásait, de a drámaíró fantáziája azért még sem fogja kikorrigálni a mi históriánkat.

— Állami tisztviselők a miniszterelnöknel. Az állami tisztviselők egy monstre-küldöttsége tiszteltgetta ma délelőt a képviselőházban Lehoczky Antal országgyűlési képviselő vezetése alatt Széll Kálmán miniszterelnöknel. Kérvényt nyújtottak át a miniszterelnöknek, amelyben nyomorúságos helyzetüket adatokkal illusztrálják. Kérelmük az, hogy az altisztek fizetése három fokozatban 500—600 forintig, a szolgáké ugyancsak három fokozatban 400—500 frtig, a lakásbér Budapesten 200 frtban, vidéken 70—100 frtig, a ruhapénz pedig 50—60 frtban állapíttassék meg. A fölirat kifejti, hogy ez a javadalmazás a jelenlegi megélhetési viszonyok között a minimum, melyből szűken ugyan, de legalább nélkülözés nélkül állami alkalmazottakhoz illő módon megélhetnének. Kérik továbbá, hogy az özvegy nyugdíj nagysága a tisztviselői özvegy nyugdíj kulcsa szerint szabassék ki. Széll Kálmán szívesen fogadta a küldöttséget. Válaszában kifejtette, hogy ismeri a kérelmezők nehéz helyzetét és kész azon segíteni, de ez első sorban pénzügyi kérdés, mely az államháztartás kereteit érinti. Épp ezért a pénzügyminiszterrel kell érintkezésbe lépni, ki, mielőtt az ország pénzügyi viszonyai megengedik, nem fog megfélekedni az altisztekről és szolgákról sem, kiknek hű és nehéz szolgálataikat mindenki elismeri.

A küldöttség lelkesen megéljenzte a miniszterelnököt.

— Vespasian. Svájcban, a berni kantonban, az Orsolya-szűzek klostroma mellett megtalálták Vespasian római császár tetemét. A császári csontok óriási kőkoporsóban nyugosznak, melynek felirata teljesen kétségtelenné teszi a lelet hitelességét. — A francia tudós, a ki az ásatásokat vezeti, a kőkoporsót a császár földi maradványával együtt felajánlotta a svájci köztársaságnak; a sirban talált masszív arany vértet ellenben Franciaország részére lefogalta.

— Kötelességemnek tartom a lelet értékesebb részét, a császár csontjait, önöknek átengedni, — írja a tudós a svájci szövetségtanárs elnökéhez intézett levelében.

Szegény Vespasian!

Ha véletlenül nem lett volna elég elővigyázó, hogy egy arany vértetet vigyen magával a sirba, a francia tudós most biztosan azt mondta volna, hogy a kőkoporsó értékesebb az ő felséges csontjainál.

És akkor a svájciak a kőkoporsót kapták volna!

Üzletfelosztás végett hatóságilag engedélyezett

VÉGELEDÁS

kész női ruhák, Jaquettek, gallérok, ruhakelmék, vászonneműek, csipke függönyök minden elfogadható áron adatnak el

FRIEDENSTEIN LAJOS, KEREPESI-UT 6. SZ. Nemzeti színház átellenében.

— **Mihákovics utóda.** Még ravatalon nyugszik *Mihákovics* Géza, az orvosgyógyászat nagy hírű tudósa, s orvosi körökben máris találják, ki fogja a jövő tanévvel elfoglalni árván maradt anatómiai tanszékét. Biztosra veszik, hogy az egyetemi tanács első helyen *Lenhossék Mihályt*, a bázei egyetemre került jeles tudóst fogja első helyen ajánlani, s őt fogja kinevezni a miniszter a megüresedett állásra. *Lenhossék* fia az 1888-ban elhunyt *Lenhossék Józsefnek*, aki apja oldalán mint tanársegéd működött, külföldön is elismerést szerzett munkásságával. Hirneve megszerezte számára a bázei egyetem katedráját, sőt egy időben komolyan volt róla szó, hogy hazahívják, de akkor ez a terv főképp pénzügyi okok miatt nem valósulhatott meg. *Mihákovics* halálával újra fölmerül ez az óhajítás és kétségtelemnek tartják, hogy a kiváló magyar tudós már az őszszel itthon érvényesítheti fényes tehetőségeit.

— **Ünnepelt főispán.** *Ujvidék* város közönsége ma a törvényhatóság rendkívüli közgyűlésén ünnepelte dr. *Flatt* Viktor főispánjának tíz éves jubileumát. *Popovics* István királyi tanácsos, polgármester a gyűlést megnyitván *Rohonyi* Gyula országgyűlési képviselő indítványára egyhangulag elhatározták, hogy a főispán érdemei jegyzőkönyvileg megörökíttessenek és arcképe a közgyűlési terembe megfestessék. A küldöttség útján meghívott főispánt *Bruck* Ferenc felső kereskedelmi iskolai igazgató üdvözölte és méltatta a város körül szerzett érdemeit. Dr. *Nemes* Sándor ügyvéd, a függetlenségi párt elnöke, pártja nevében a nemesen érzelt emberi szívet ünnepelte. A főispán mély hálaérzettel mondott köszönetet. A közgyűlés után a hatóságok és egyetek üdvözölték főispánt. Délben bankett volt, melyen 250 vendég volt jelen a polgárság és katonaság köréből. Ebéd alatt a 70. gyalogezred zenekara játszott. A harmadik fogás után a főispán ő felségére, majd a következő poharat *Szell* Kálmán miniszterelnökre és a kormányra emelte. *Rohonyi* indítványára a jelenlévők táviratilag üdvözölték *Szell* Kálmánt és a kormány tagjait. Az ünnepségben a szerbek is lelkesedéssel vettek részt.

— **Erényesösztök.** A legvakmerőbben haladó nemzetek is csak közönséges emberi lábon járnak. A kultúra magaslataira vezető utakon pedig gyakran megcsúszik a közönséges láb. Németországban tegnap történt meg az a turista-veszedelem, amikor a hanzai legfőbb bíróság, a rendőrállam vállivergető atyai gondoskodásával nyírkálta meg a felnőtt Németország leányainak szabadságát. Tegnaptól fogva ugyanis a rendőrség ügyel fel a német *Gretchenek* erényeire s agyarkodva lesheti meg a legbensőbb női szobák titkait. Megadta rá a jogot ama böles törvényeszek következő határozata:

A rendőrségnek joga van arra, hogy a nőszemélyek erkölcsi felett felügyeletet gyakoroljon, a nélkül, hogy a felügyelet alatt álló nők a rendőrség ilvénemű határozatai ellen felebbezésel élhetnének.

Az erényesösztök tehát megkísérelhetik azt, amit Európaszerte olyan nagy ügyességgel tesznek a csöszök — lohatnak a rájuk bízott gyümölcsökből. S ezáltal a legmosolygósabb gyümölcs kísérti őket: a női erény.

— **Elhunyt bíboros.** *Mertel* bíboros tegnap *Allumière*-ben, szülőhelyén meghalt kilencvennégy éves korában. *Mertel* negyvenkét éven át volt bíboros, a diakónus-bíborosok dékánja és a bíborosok szent kollégiumának legöregebb tagja volt, mégis egész a legutóbbi időkig részt vett a Vatikán minden ünnepélyén. Annak az őt, még élő bíborosnak egyike volt, akik a mostani pápával együtt kapták meg a bibort IX. Püstől. 1806-ban született *Allumière*-ben, ahol Bajorországból származott családja a timsó-bányákban dolgozott. Pár évig ügyvédnél volt gyakorlaton, amidőn már a fiatal dokornak jó hirneve volt a törvényszéknél. *Antonelli* bíborosnak föltűnt az okos fiatal ember és kivitte, hogy a római prelatúra beveggyék. *Mertel* már 1848-ban a *Rota Romana* bírāja volt, a hol oly nagy böleséget s tudást áruelt el, hogy IX. Pius a politikai reform bizottságba is kinevezte. A 48-iki alkotmányt ő szerkesztette, később belügy-, aztán igazságügyminiszter lett, 1857-ben IX. Pius bíborossá nevezte ki és neki adta a S. Eustachio-i diakonatus; püspök nem lett belőle soha, mert a pápai birodalomban, a mig világi hatalma is volt, sok magas állásu praelatust kellett a magnsabb rendekre való fölszentelésétl visszatarítani. Mint bíboros megtartotta a tárca nélküli miniszter címet.

— **Házasság.** *Harsányi* Gyula fővárosi vendéglős ma délután vezette oltarhoz özvegy *Kropacsék* Ágostonnét az ágostai evangélikus templomban. — *Edelstein* Manó Budapestről eljegyezte *Meider* Bertha kisasszonyt Csakotnyárról.

— **Jótekonny adományok.** A *Szűnidei Gyermektelep* részére a következő adományokat kaptuk: *Beck* Malvin Budapest, 1 forint 52 kr. — Dr. *Erv* Gyula 2 forint. Az összeget, 3 forint 52 krt rendeltetési helyére juttattuk.

— **Petőfi-ünnepelés.** A *Petőfi-Társaság* küldöttsége: *Bartók* Lajos alelnök, *Bartha* Miklós és *Endrődy* Sándor ma délben nyújtották át *Wlassics* Gyula közoktatásügyi miniszternek a *Petőfi-Társaság* meghívóját a Segesvárot tartandó *Petőfi-ünnepre*, valamint a *Petőfi-ház* létesítésének támogatására vonatkozó emlékiratot. *Wlassics* a legnagyobb örömmel fogadta a meghívást és kijelentette, hogy minden lehetőséget elkövet a kiváló jelentőségű nemzeti ünnep emlékére és hogy azon személyesen ő maga is részt kíván venni *Zsilinszky* Mihály államtitkárával együtt. A *Petőfi-ház* létesítésének eszméjéhez szintén teljes készséggel hozzá járul, az alkalmas telek ügyében a fővároshoz leiratot intéz.

A *Budapesti Újságírók Egyesülete* 'estületileg részt vesz a *Petőfi* halálának ötvenedik évfordulója alkalmából rendezendő országos ünnepségekben. Az egyesület küldöttséget meneszt a *segessvári* csatatéren rendezendő ünnepre és a *mezőberényi* emlékünnepre; a budapesti *Petőfi-ünnep* pedig testületileg fog megjelenni. Ezenkívül kisorszt küld a *segessvári* *Petőfi* szoborra, a *mezőberényi* emléktáblára s kisorszt helyez a budapesti *Petőfi* szoborra is. Az egyesület elnöksége felszólítja azokat a tagokat, akik a *segessvári* és *mezőberényi* emlékünnepeken részt venni óhajtanak, hogy jelentkezzenek az egyesület titkáránál.

Az *Othton* választmánya a *segessvári* küldöttség vezetőjévé *Fenyő* Sándor alelnököt, a budapesti *Petőfi* szobor-küldöttség vezetőjévé pedig *Bródy* Sándor választmányi tagot kérte fel.

— **Csuffa tett familiák.** Gróf *Károlyi* Gábornak, amikor már sehogyse tudott itthon pénzt kapni a familiájától, az az ötlete támadt, hogy csuffa teszi a *Károlyiakat*. Szemben a nagy palotával szűrterületet nyit s azt iratja a táblájára: — Gróf *Károlyi* Gábor, cipész. — Idáig nem ment a dolog, de nagy botrány lett volna belőle minálunk, ha véletlenül csakugyan kikerül a kis boltoeska fölé a firma. Abból az alkalomból jut eszünkbe ez az eset, hogy egy angol újságban egész esomó angol mágnásról olvasunk, a kinek az ambicióját nem elégti ki az, hogy nagy ur, hanem dolgozni is akar. *Londonderry* lordnak gyarmatúru üzlete van, *Dudley* lord szabószálgal foglalkozik, *Bute* marquis borral kereskedik. *Harrington* lord virággal, *Warwick* gróf-nőnek divatúru szalonja van s *Asdton* lord tapétát gyárt. Ezek az urak és hölgyek minálunk mind csak a familiát tették volna csuffa. Odaát: dolgoznak.

— **Elégett Volta-ereklyék.** A comói *Volta*-kiállítás lezégése alkalmával tömérdek, megbecsülhetetlen értékű *Volta*-ereklye is elpusztult. Elégett többek között *Volta* összes kéziratái, műszerei, amelyek a páviai egyeteméi voltak, *Comolli* által készített mellészobra, *Giovia* grófnőnek csodaszép gobelinjei, melyek egykor a *Mediciek* birtokában voltak, a *lombardiai* akadémiá becesse kéziratgyűjteménye, azok a műszerek, amelyeket *Volta* talált fel, azonkívül a comói múzeumnak összes, *Volta*-ra vonatkozó emléktárgyai: közte *Volta* koponyájának gipszlenyomata, az első *Volta*-féle villamososzlopok. Csupán a következő tárgyakat mentették meg: *Bertini* és *Rinaldi* *Volta*t ábrázoló festményeit, *Galvani* műszereit, *Volta* bronzszobrát, egy diszkardot, fali órát és több apró tárgyat, két bronzszorut, *Volta* születési és halálzási bizonyítványát.

— **Miért utasította vissza Piquart ezredes a budapesti diszkardot?** *Piquart* ezredes tudvalevőleg a *Siecleben* tette közzé azt a levelet, amelyben visszautasítja a budapesti diszkardot. A *Siecle* szerkesztője, akit *Piquart* ezredeshez szoros barátság fűz az *Agence de Paris* egyik munkatársa előtt így okolta meg *Piquart* elhatározását:

— Az ezredes — így szólt — katonaeMBER. Ha kitüntetés felajánlanak neki — és a diszkard kitüntetésszámba megy — annak elfogadására a hadügyminisztériumtól kellene engedélyt kérnie. A jelen körülmények között azonban *Piquart* ezredes semmiféle kéressel sem akar a hadügyminiszterhez fordulni. De más okból sem fogadhatta el a kardot. Azért nem, mert tartózkodni akar minden olyan ajándék vagy dísz tárgy elfogadásától, amely anyagi értékkel is bír, és így akciójának jutalmazásaképpen tűnhetnék fel. Ha franciák ajánlottak volna fel neki ilyen értékű diszkardot, akkor is visszautasította volna. De aztán ki is akarja magát vonni minden tüntetés alól. Ugy vélekedik, hogy nem tett egyebet, csak éppen a kötelességét teljesítette. Ezért pedig nem érdemli meg az ünnepeltetést.

— **Népitálat.** *Becsi* tudóstónk jeleníti: A *meidlingi* temetőben ma borzasztó jelenet játszódott le. Egy asszonyt temettek, a ki valami házi perpatvar miatt a vonat elé vetette magát. A temetőben vagy ezer főnyi asszonyserég csődült össze és az özvegy férjét retentő káromkodások és szidalmazások közben agyon akarták verni. A népitálatól csak a rendőrség megjelenése mentette meg a szerencsétlen embert. Több asszonyt letartóztattak.

— **Aki á-t mond, mondjon b-t is.** Baj van újra azzal a kérdéssel, hogy egyenlő részt kell adni férfának, nőnek egyaránt a munkában — és minden téren. Kisült, hogy lóvasuti kalauznak nem alkalmasak a hölgyek s ezzel már megint több egygyel azoknak a pályáknak a száma, amelyekben nem kívánatos a hölgyek érdekében a konkurrencia. *Indianában*, *Madisonban* tudniillik a lóvasut társaság nőket alkalmazott kalauznak a kocskira. *Fiatalokat* és *kevesebb fiatalokat* vegyessen — s most egyszerre elcsapta valamennyit. Kisült ugyanis az idők folyamán, hogy a fiatalok túlságosan kedvesek voltak a publikummal szemben, a vénebbek pedig gorbóbbak. Azt szerették volna, hogy minden pasasér udvaroljon nekik s amikor sehogyse akartak beleharapni a fiatal urak a savanyu almába, végigduzzogták a hosszú utvonalakat. Azonkívül az is a baj, hogy rendetlenek valának a kisasszonyok, pontatlanul számoltak el a pénzekkel s csekély fél-másfél órával később jöttek be munkába, mint ahogy ez kötelességük lett volna. Az elcsapás azonban nem igen ment simán. A publikum nagy része — úgy látszik — mégis a nők pártján van, mert amikor az első kocsk megindultak a férfikalauzokkal, megdobálták a kocskait s egyet-kettőt föl is fordítottak közülük. *Madisonban* ezek után ez idő szerint nincs lóvasuti közlekedés — s a vége valószínűleg az lesz a háborúnak, hogy a társaságnak vissza kell fogadni a hölgyeszemélyzetet, ha van kedve rá, ha nincs. Szóval: — aki á-t mond, mondjon b-t is.

— **A lilie gyilkosság.** A télen egy *lillei* jezsuita nevelőintézetben meggyilkoltak egy növendéket. A lakosság körében azt rebesgették, hogy a gyilkosságot egy *Flamidien* nevű szerzetes követte el. *Flamidien* nem akarták letartóztatni és akkor a lakosság nagy tüntetéseket rendezett a papok ellen. Végre is letartóztatták *Flamidien*. Tegnaptartották meg ügyében a végtárgyalást és minthogy semmi bizonyíték sem merült föl ellene, fölmentették. *Flamidien* fölmentése nagy tüntetésekre adott okot. Több ezer tüntető *Le a jezsuiták!* — kiáltások közt bejárta az utcákat és betört a konzervatív lapok szerkesztősegeinek az ablakait.

— **Gyilkos műhelyek.** A szabadban dolgozó napszamosoknál ezer halott között átlag háromszáznyolcvankilenc halt meg tuberkulozisban. A műhelymunkások ezer halottja közül azonban már sokkal többet, átlag ötszázötvenet visz el a tüdővész. S az ezer halott is sokkal hamarabb kikerült a műhelyekből, mint a szabadban talán sokkal nagyobb munkát dolgozó napszamos rendből. Tehát nem a munka a baj, hanem a műhely. Piszkos, szűk, sötét és nedves pincékben dolgoztatnak a mesterek, legtöbnyire olyan helyiségekben, amelyekben lakni nem szabad. Műhelynek ez is jó, pedig talán többet van a műhelyben a munkás, mint otthon. Nem a gyárakról van szó. Azokat ellenőrzik valahogy, ha nem is elég energiával, de a kisiparos műhelyével senki se tördökli. Némely munkások sztrájkjának egyik főoka volt az, hogy olyan helyeken dolgoztatták őket a mesterek, ami még pajtának se igen lett volna alkalmas. Néhány évvel ezelőtt a péklegények sztrájkjában a kivánságok között ez volt a sarkalatos pont. Aztán persze megéheztek a legények s visszamentek az otthonról ronda műhelyekbe — s azóta se változott a helyzetük semmit. A főváros főorvosa most körülnézett kissé a műhelyekben is s vizsgálódásainak egy szabályrendelet-tervezet lett az eredménye, amit már be is nyújtott a tanácshoz. Áldásos munkát végzett a doktor ur — csak nehogy tulságba menjen a jóakarát. Az se alkalmas a helyzet javítására, mert ha nagyon sokat kíván a rendelkezés, semmit se tartanak be belőle azok, akiknek szólt. A borbélyműhelyekből például túlságosan sokat kíván az új szabályrendelet — s éppen ott állunk velük ma is, ahol állottunk. Ha a tanács a főorvos esetleges idealisztikus tulsáit lenyírálja a szabályrendeletről, egy esomó emberélet ment meg ez a mindenképpen derék törekvés.

— **Az asztalosok mozgalmá.** Legújában a *Lemberger*, *Müller* és *Fuzer*-féle gyárakban, amelyekben a műhelysztrájkot megkezdették, legnagyobb részt szünetelt a munka. A munkások közül néhányan dolgoznak ugyan, a többiek azonban a környékbeli kocsmákban csendesen tanácskozva várják a bérharc tovább fejlődését és eredményét. A sztrájkok mindenhol a legnagyobb rendben járnak, a rendőrségnek sehol sem volt oka a közbelépésre.

— **Halalozások.** *Csikófalvai* *Keresztes* Sándor, *hátközönségi* tisztelbélő főszojgábiró, *Krassó-Szörény* vármegye törvényhatósági bizottságának tagja, 1848-as honvédtiszt e hó 9-ikén *Bozovicson* meghalt. A *bozovici* járás tisztikara, valamint a *bozovici* nemzeti kaszinó, amelynek ő elnöke volt, külön gyászjelentést küldött szét e derék tagjának az elhunytáról. A magyarságot is veszteség érte halálával, mert *Keresztes* Sándor egyike volt azon a nemzetiségi vidéken a hazafiság legkitartóbb harcosainak.

Özvegy idős *Szabó* Gergelyné, *Koronkai* Erdős Katalin e hó 10-ikén meghalt *Marosvásárhely* hetvenöt éves korában.

— **Elvi gyufa, elvi gyertya.** Nehány esztendővel ezelőtt valamelyik berlini törvényeszek megteremtette az elvi gyufát. Ugy esett az eset, hogy egy söröző polgár a vendéglő gyufájából egészítette ki hiányos gyújtó-készletét. Később este volt s nem akarta kitörni a nyakát hazamenet a lépcsőn. A vendéglős bepanaszolta a bíróságnak a gyufás embert a tolvajságért. Ebből a nevezetes pörből kifolyólag hozta meg a törvényeszek azt az elvi határozatot, hogy a vendég hat szál gyufát elvihet a kocsmából. A wirth tartozik ennyi előzékenységgel a vendégnek. És most nálunk megszületett az elvi gyertya. Egy makói hotel-vendég magával vitte a szobájából a gyertyát is, amikor elutazott. Husz krajcárt irtak bele a számlájába gyertya címen, hát azt hitte, hogy az övé a gyertya, amit megfizetett. S jól is hitte, mert ime most a Kuria is neki adott igazat a hotelier-vel szemben. A szállodás ugyanis bepanaszolta a vendéget a gyertyák jogtalan eltulajdonítása miatt. A pör végigjárta az összes fórumokat, míg végre a Kuria kimondta, hogy — husz krajcár elég szépen meg van fizetve egy öt krajcáros gyertya.

— **Két esztendő.** A tudomány kalendáriumában nevezetes nap a tegnapi. Akkor mult ugyanis két esztendeje, hogy az ujkor egyik legmerészebb kalandjára vállalkozott három tudós, hogy ráakadjon az északi pólusra. Tegnapi volt két esztendeje, hogy *André S. A.* és két társa, *Nils Strindberg* és *Fränkl* a Spitzbergákra léghajón az északsarki utazásra indult. Az általános érdeklődésnél fogva, amellyel ez a maga nemében páratlan északsarki utazás találkozott, könnyen megmagyarázható, hogy az azóta lefolyt két év alatt miért keletkezett egész raja a legellentmondóbb híreknek a vakmerő légutazásról. Hol itt, hol ott látták a léghajót, majd az hallatszott, hogy mélyen Szibériában három holttestet találtak, melyek csakis a szerencsétlenül járt léghajósok holttestei lehettek. De valamennyi hír hamisnak bizonyult. Egyszer norvég hajósok azt a hírt hozták, hogy a jégföldök partjain segélykiáltást hallottak. Ennek következtében a norvég kormány szükségesnek tartotta, késő ősszel egy hajót a Spitzbergákra küldeni. A hajó azonban eredmény nélkül tért vissza. Hasonlóképpen eredménytelenül végződött több más hajó kútatója is. 1897. év július 11-én történt, amidőn a bátor léghajósok barátjai busan, szívdobogva, izgalomtól reszketve, könnyes szemekkel bámultak Észak felé, a merre a három férfi ismeretlen, vészterhes utra indult. Azóta senki sem tudja, hogy *André* és társai hova jutottak, hogy élnek-e még, vagy hogy feladották-e életüket a tudomány szolgálatában az arktikus jégmezőkön. Négy hónapra való élelmiszert vittek magukkal és a midőn egyik barátja azt kérdezte *André*től, hogy mihez fog, ha az élelem elfogy, ez mosolyogva mutatott fegyverére és így szólt:

— Erre az esetre ebben tartogatom koncentrált élelmiszereimet, — amivel a vadászatra célozt.

André esetleges sorsát több tudós találgatta, de biztos találatot *André* holttestére egyik sem tudott adni. Valamennyien megegyeznek abban, hogy menekülése csak úgy képzelhető, ha a szibériai partok közelében szállott le, miután az amerikai sark-tájékról a menekülés egyáltalában ki van zárva.

Örvendtes hír volt, amidőn *Duke* orosz vasuti hivatalnok egy okmányt talált, amelyen *Strindberg* és *Fränkl* kézvonását lehetett fölismereni és amely azt a közleményt tartalmazta, hogy a léghajó az Uralt elhagyta. Ebből azt következtették, hogy az utazás Szibériában véget ért. Nemsokára ezután nyilvánosságra hozták *Ljanin* iramszarvasvadász levelét, melyben az kijelentette, hogy a Jenisei vidékén három holttestet talált, melyek közül az egyiknek a feje be volt törve. Melleük feküdt a lég-gömb, mely, valamint a kötelek is, el volt szakadozva. E hír később koholmánynak bizonyult, miután a kiküldött svéd expedíció a léggömbnek nyomát sem tudta felfedezni.

Valószínű, hogy a gömb Grönland északnyugati partjaira terelődött. Az eddig elterjedt több mint 40-fele szenzációs hír közül egyetlenegy sem bizonyult elfogadhatónak. A legutolsó az a sürgöny volt, amelyben *Hueland*, a Vaagen gőzhajó kapitánya hírt ad arról, hogy Island mellett 1897. július 11-én egy aszó hirjelzést talált. E hirjelző, valamint az 1897. július 20-án érkezett galambposta valószínűleg *André* léggömbjéből származott, csak hogy problematikus az értékük, miután mindjárt a felszállás utáni időből való a keltük. A bátor utasok sorsáról tehát mindaddig mitsem tudunk. Bizonyos csak az, hogy vállalatuk olyan vakmerő volt, hogy méltán nevezhető ügyilkocsagnak.

— **Tanítógyűlés.** A Délmagyarországi Tanító Egyesületnek 33-ik nagygyűlése ma kezdődött meg *Lippán*. A megnyitást után felolvasták dr. *Wlasics* Gyula közoktatásügyi miniszter üdvözlő levelét,

amelyet a tanítók lelkesen megjelénestek. Üdvözlő táviratokat küldtek még *Desszeffy* csanádi püspök, *Rónay* torontái főispán, *Kabdebó* temesmegyei alispán és számos tanítóegyesület. Miután dr. *Grósz* József apátlélembános elmondotta nagyhatalmú üdvözlő beszédét, *Kovács* Vince tanító szép beszédben méltatta *Schenk* Jakabnak a jubiláns elnöknek érdemeit, ezután kezdetét vette a tulajdonképpeni nagygyűlés. *Janda* Ferenc elnök megnyitó beszédben az osztott iskola tantervéről szót. *Várkonyi* Béla, török-becsei tanító *Mit tehet a népiskola az erkölcsi nevelés érdekében* címen tartott előadást. Előadásokat tartottak még: *Béssán* Miklós varádai és *Truppel* Károly fehértemplomi tanítók. A közgyűlés a létesítendő Tanítók Ház-ra ezer forintos alapítványt szavazott meg.

— **Az öseemberek.** Nem valahol messze, Ausztrália vadonában élnek azok az öseemberek, akikről itt szó van. A modern világ közepette telepedtek le legutóbb *Monfalcone*-ban az öreg *Dieffenbach* mester tanítványai. Valamennyien festők, de nem a festményeik keltenek föltűnést, hanem a viselkedésük. Az öseMBER életét veszik mintául, törvény, társadalom az ő szemükben mit sem határoz. Természetes, hogy lépten-nyomon összeütköznek a jogrenddel. *Bécs*-ből jelenti tudósítónk, hogy a rendőrség letartóztatta tegnap *Spaun* Pál lovagot, *Dieffenbach* egy tanítványát, mert azzal vádolják, hogy szerelmi viszonyt folytatott a mester tizenkét éves leányával, *Dieffenbach* Stellával. Tudott-e róla az apa, vagy nem, olyan kérdés, amelyre — ismerte *Dieffenbach* iskoláját — nehéz felelni. Annyi már bizonyos, hogy *Dieffenbach* Egyiptomban járt *Spaun* bátyjával, *Spaun* Friggyessel, amikor *Spaun* Pál lovag megismerkedett a gyerekleánnyal. A lovag harmincéves csenevész emberke; *Dieffenbach* iskolája szerint ő is fedetlen fővel, papusban, vállig érő, bozontos hajjal járkált az utcán. *Dieffenbach* iskolájának nem ez az első botránya. Maga a mester már régóta nyomorog, bár népszerűségben nem volt híjja. Amióta *Münchenből* *Bécs*-be költözött, mindennap megcsik vele valamely érdekesebb botrány. Elitették, mert mezitláb és fogyatékos kosztümben másként tanítványaival az utcákon. Vallás és közérkölcse elleni kihágásokat olvasnak rá a jámborra, aki pedig semmi más, mint eszöndes ördög. Nemrég nagy skandalum esett vele a Ringon, *Dieffenbach* sétára indult olyképp, hogy kétkerékű kordéba ült, amelyet tanítványai húztak, többi hívei pedig párosával sétáltak előtte szandáljaikban, fedetlen fővel. *Dieffenbach*, a vezetáriánus öseMBER azért csinálta ezt a sok komédiát évek óta, mert fejébe vette, hogy az emberből csak akkor lesz igazi művész, ha ily radikális módon tér vissza a természet enyhe ölébe. A képei hol közepesek, hol rosszak voltak, csak ritkán akadt köztük valamire való. A tárgyuk többnyire valamely elvont filozófia vala. Az egyiknek például ez a címe: *Ne táplálkozzatok hullából!* — szól pedig a husevés ellen. Miatta felhorrta verték a megszárosok és hentesek. Eluaji *lalsors* után a jó *Dieffenbach*-nak még az az elégtétel sem jutott ki, hogy érző keblekre találjon. Egy pár tanítvány csatlakozott ugyan hozzá, de többnyire hülyék voltak. A többi ember csak bosszantotta. Egyszer künn ült a práter egyik padján és szédült a husevés ellen. Husz-harminc egyetemista diák sereglett köréje, akik szépen egymásután kivették zsebkükből a céltalosan vásárolt virsli és a mester szőrnyűködésére jóízűen bekapták, az öreg tehát állandó keserűségek középette éledgett.

— **A hadnagy bundája.** Az 1854-ik esztendőben Páris egyik ismert bundakereskedőjéhez beállított egyik vevője.

— Kedves barátom — mondja — a Krimbe utazom, hogy a sógoromat, aki mint tiszt szolgál a hadseregben, meglátogassam Szabastopolnál, amelyet megszállva tartanak. A sógoromnak olyan éppen az alakja, mint az enyém. Holnap utazom el, csomagolja be a bundákat egy ládába és küldje el a lakásomra este hét óra előtt. — Két héttel később a hadnagy együtt volt a sógorával Kamiesben. Mikor tullestek a viszontlátás örömein, felbontják a ládát. A hadnagy kivieszi az egyik bundát, aztán lovára kerpva a szállására vágat vele. A bunda, amely a tisztoknál nagy feltűnést keltett, valóságos esemény volt. Kézről-kézre járt, ide-oda forgatták, végre megint a gazdájához került, aki aztán magára öltötte. Amikor pedig bedugta a kezét a bunda zsebébe, érzi, hogy a bélésbe valami papiros van belevarva. Kiszedte óvatosan ezt a papirost, s a következőket olvasta le róla:

Ez a bunda keleti hadseregünk egyik vitéz tisztje számára készült. Hozzon rá szerencsét. Két fiatal nő egy éjszakán és egy napon át dolgozott rajta és küldik vele szívből jövő legjobb kívánságaikat.

Aláírás nem volt. — Az 1855-ik év vége felé pedig a hadnagy, miután a franciák megdicsérték és kitüntették, visszatért Franciaországba. Közönséget akart mondani a két nőnek, de azok nem kerül-

tek elő az ismeretlenség homályából. De a jó kívánságaik beváltak és még mindig áldást hoznak a hadnagyrá, aki különben ma a becsületrend nagykeresztese és hadügyminiszter. *Gallifet* a neve.

— **Börtönből börtönbé.** Fura dolog annak a szerencsétlen *Giletta* nevezett flótásnak a dolga, akit a Rivierán rajzolás közben nyakon esieptek s annak rendje és módja szerint el is itétek öt esztendei börtönrre — kémkedés miatt. De csak elítélték, a dutyiban pár napig ült mindössze. Közéleg a július 14-iki nagy nemzeti ünnepe napja, az általános nagy kegyelemosztás. *Giletta* urral szemben olyan udvariasak voltak a franciák, hogy még ezt a napot se vártatták be vele, hanem már ki is bocsátották a tömlőből. *Giletta* ur tudniillik olasz tábornok s egy kis kémkedés ide-oda, nem nagy sor. Utilaput költöttek a talpára s hazaküldték. És itt kezdődik a fura esete ennek a szerencsétlen flótásnak. Ott hon már teljes, komoly katonai fedezet várta, de nem azért, hogy szalutáljon neki, hanem hogy most már hazai börtönbé kísértesse be. A hadügyminiszter tudniillik nagy méregbe jött, amikor meghallotta, hogy a tábornok ur megcsipette magát — s mikor a drága hazai földre tette a lábát, rögtön becsukatta az ügyetlen tábornokot. No de csak nem lesz kegyetlenebb a katonájához *Umberto* király, mint amilyen *Loubet* volt.

— **Áradások.** *Liptó-Szent-Miklós*-ról jelenti tudósítónk, hogy *Liptó* megye területén három nap óta borzasztó károkat okoz az árvíz vetésekben és épületekben egyaránt. A kassa-oderbergi vasut vonalán nemesek a sztreznói, de a kralováni alagutat is teljesen elzárta az ár, az alagut előtt hőmpölygő Árva folyó nagymennyiségű talpát és tutajt sodort el a partokról s azzal tömte be az alagutat. Az árvavölgyi vasuti vonal bizonytalan időre teljesen használhatlan. A vasuti töltés helyenkint vagy alá van mosva, avagy pedig beiszapolva. A vonal kralován-párnai szakaszára nehéz sziklatörmelékek zuhantak. A fakeskedőknek mintegy félmilliónyi kárt okozott az árvíz, amely az Árva folyó mentén az összes farokományokat elsodorta. Az Árvavölgyben fekvő vetés több száz holdnyi területen teljesen tönkre van téve, sőt helyenkint nagyobb területeken iszap-tavakká vált a termőföld. A völgyekben fekvő községek beltelekiben is iszonyú kárt okozott az ár. — A rózsahelyi fakeskedők deszkarakományu tutajai sztreznocsolva uszálnak *Zsolna-Trencsén* vidékén. — *Liptó-Magyarfalván* és *Poltornyán* az államilag elrendelt Vág-szabályozási munkálatokat elseperte az ár. — A csendőrség által *Tarnóc* mellett tegnap kifogott női hullában egy szentiváni illetőségű családre ismertek. — A németlipcsei kirándulók szerencsétlenségének egyik halottját, a *Zarevuczky* leány hulláját tegnap fogták ki Rózsahely mellett. Ugyanott vetette ki a víz tegnap egy férfi holttestét is. Ugyancsak tegnap *Kis-Palugyán* egy tíz éves fiut ragadtott el az ár.

Bánffy-Hunyádról jelentik, hogy hétfő délután óriási felhőszakadás és vihar pusztított *Bánffy-Hunyadon*. Az eső négy órán át szakadatlanul ömlött s a közeli hegyekről olyan erővel zudult alá, hogy a helység főutcáját egészen ellepte. Két oldalt, az utnál valamivel lentebb fekvő házak udvara mind víz alatt volt. A szennyes ár az ablakokon keresztül behatolt az épületekbe. A lakosok rémülve menekültek az ár elől a butorokra, padlásra, háztetőkre. Az alantabb fekvő földek mindenütt víz alatt vannak, minden termésnek vége, mert részint elmosódik, részint eliszaposodik. Emberéletben nem esett kár.

Lemberg-ből táviratozzak, hogy az árvíz lassanként lepad. Az okozott kár nagy.

— **Osztálysorsjáték.** Az osztálysorsjáték mai húzásán ötezer koronát nyert 46372 9207 3338 9688, kétezer koronát 26788 49496 9363, ezer koronát 34015 71621 93578 71780 40047, ötszáz koronát 87598 66791 10302 28551 4421 17826 12606 98316 55375 36545 53475 50211 91394 12208 82282 7444 32545 91371 91492 4788 6347 96488 18644 67864 85284 84182 27817 81353 88539 62541.

— **Legujabb szenzáció.** Szinte hihetetlen, mire képes manapság a kereskedő élelmiszer. A hírneves *Parisi Nagy Áruház* (Budapest, Kerepesi-ut 38) oly páratlan kedvezményben reszesíti vevőit, mely általános feltűnést kelt. Ez a fenomenális berendezett áruház ugyanis fényképezési műtermet létesített, ahol bármely arékp után egy művészies kiállítású 60 centiméter magasságú fényképet készített s ezt vevőinek minden 10 forintnyi bevásárlásnál ingyen adja, csakis a diszes papírkéretét (*passé-partout*) számít fel 1 forint 50 krajcárt. Valóban csodálatos, hogyan lehetséges ez, mert a kép oly szép kivitellű, hogy 10 forintot is megér, az aruk pedig, legyenek azok diasmű- és játékaruk, porcellán-, üveg- és bőr-árak, vasbutorok, férti- és lóidvataruk, teljes konyhaberendezések, naszajandékok stb. mind szolid, jómínőségűek és a mellett olcsók. Az árak szabottak, miáltal tulkövetelés is ki van zárva. Kivanatra képes nagy árjegyzéket ingyen és bérmentve küld a cég.

Torquemada és társai.

— A Budapesti Napló tudósítójától. —

Budapest, július 12.

Az esetet mindenki ismeri. Komárommegyében visszafeljött a világ ötszáz esztendővel és azok a cinkosok, akik ma felidéznek bennünk a Torquemadák rémes gazdaságainak emlékét, olyan fejezetet írtak ennek az országnak a kultúrtörténetébe, amelyet, ha el volna szabad sikkasztani az eseményeket, el kellene hallgatnunk, hogy meg ne bélyegezzék korunkat késő ivadéaink.

Eddig a politikai szenvedély s a vallási fanatizmus őrdöngései közt rajzolódtak az emberiség történetébe a sötét foltok. Most a cimboráskodás, a mulató falusi kompanisták érdeke volt az, amely peneculust, botot, láncot, meg egyéb magyar kinzó különlegességet adott az urak kezébe. Mert veszedelem volt mindenképpen. Nagy veszélyben forgott a kománia egyik tagja, olyan tagja, aki *fizetett*. Bort, sört, muzsikaszót, kocsit — minden fizetett. Hosszu téli éjszakák nagy ivásainak mecenása volt a jegyző uraság, aki uri fogaton vitte a korhely barátjait — amugy magyar virtus szerint. Berugta a bőgő oldalát széles jókedvében s olyan jó „pajtá” volt, akit nem szabadott cserben hagyni a nagy veszedelem idején. A törvény pedig jó, az a becsületességet és a kötelességek pontos teljesítését követeli. Többek közt azt is, hogy a községi pénzeket jól meg kell őrizni s tűzálló vasszekrénybe kell rejteni éjszakára. A jegyző *úr* volt, neki ugyan beszélhet a törvény, ő faszekrénybe teszi a pénzt.

Olyan faszekrénybe, amelyből Tóth Dezsőn kívül akármelyik paraszt kilophatja, ha éppen kedve tartja. És Tóth Dezsőnek volt hozzá kedve. Ebből pedig nem olyan kicsiny, százezerszer megtörtendő galiba lett, hogy a Tóth Dezsőket elcsipik és annak rendje-módja szerint elcsukják, hanem az, hogy a falusi mindenható triumvirátus megront, mert hátha megtudják, hogy faszekrénybe volt az, aminek vasszekrénybe kellett volna lenni. A jegyző uraság jutott a hinárba, és azt ki kellett rántania belőle, mert az jó pipa, finom gyerek, uri pajtás, olyan, aki fizet. S neki álltak a mentésnek. Előbb peneculussal, bottal, aztán láncsal, spiritusszal, égő szivarral és egyéb kinzó különlegességgel. Aztán kicsordult a vére az ártatlan embernek s bepiszkolta az egész vármegye becsületét és lemosni való foltot ejtett az ország becsületén is.

Az emberséges ember felháborodása tehetetlen dübörbe változik a mócsai hóhérok szemében. A gazdaságnak ez a rémitő nagysága gúnyosan vigyorog a büntető igazságra, amely gyöngö ahhogy, hogy méltó megtorlást szolgáltatson. Személyes szabadság megsértése. Súlyos testi sértés. Hivatalos hatalommal való visszaélés. Zsarolás. Ennyi mindössze az, amit a magyar büntetőtörvényből rájuk lehet olvasni azokra a fenevadakra. De hiszen ezek csupa szelid büntettek és vétségek. Nem jár értök keményebb büntetés néhány esztendei börtönnél. És az a néhány esztendei börtön kellemes üdülés ahhoz a fenytékhez képest, amely fölérne annak az utálatos bűnnek az erkölcsi rufsgával, a bűnösök gonoszságával és a szerencsétlen áldozatok borzalmas szenvedésével.

Az ember lehet liberális és modern a végletekig; lehet olyan félnék és szelid, hogy megremeg egy csirke kiontott vérenek láttára és olyan irtalmas, hogy megbocsát az édes szülője gyilkosának is: még akkor sem érheti be azzal az enyhe mértékkel, amelylyel a bírónak a Szabó Molnár-féle cinkosbanda cselekedeteit mérnie kell.

Hát becsukják Szabó urat, meg Molnár urat, meg a többi kisebbrendű gazfickót. De mi ez ahhoz képest, amit elkövettek? Hát ha egész életükre rabok lennének, felérne ez azzal a négy nappal, amelyet az ő kezök alatt kellett átélniök nyomorult áldozatainknak? Mi, akik a humanizmus bolondjai vagyunk és szeretetet, részvétet, emberséges érzést prédikálunk még szegény bűnös embertársaink irányában is, ökölbe szorított kézzel kérdezzük, miért nem szállja meg egy napra a Szabó Kálmán, Molnár Gedeon lelke a Szabóék, Molnárak bírái? Miért nem lehet statáriumot tartani

fölöttük és cinkosaik fölött, holott ők statáriumot tartottak ártatlan embereken négy álló napig? Miért hogy nem izlelhetik meg az inkvizíció borzalmaikat ők is, akik feltámasztották a tizenkilencedik század végén az inkvizíciót: a *mócsai Torquemada és társai?*

A következőkben mondja el tudósítónk az irtózatot eset újabb részleteit:

Az eddig megjelent tudósítások nem merítették ki teljesen a mócsai gaztett minden borzalmát részletét. Azt a pokoli raffinétiát, amelylyel Szabó Kálmán szolgabíró és cinkostársai *dolgoztak*, vérfagyasztó színben állítják elének a Komárommegyéből hozzánk érkezett újabb *hiteles* információk.

(Az előzmények.)

Hogy az egész rémtörténetet megérthessük némiképpen, ismernünk kell az előzményeket és az embereket. Göbel Lajos jegyző híres mulató ember. Szereti a bort, cigányt, a gavallérlétet. Teheti is, mert a mócsai jegyzőség a legjobbak közül való az egész vármegyében. Telt a mulatságra a zsiros hivatalból és a jegyző ur jó pajtás. Együtt mulatozott a felebbvalóival, a szolgabíróval és a számvevővel, akiknek az volt a feladatuk, hogy ellenőrizzék, hogy teljesíti Göbel Lajos hivatalos kötelességét, hogyan végzi a falu adminisztrációját, hogyan tartja rendben a falu pénzt, számadásait. Minden hivatalvizsgálat nagy dinom-dánommal járt és volt mulatság, ha nem volt is hivatalvizsgálat.

És megtörtént aztán a malőr, hogy elrabolták a község pénzt, amely a jegyző őrzetére volt bízva. És úgy történt a dolog, hogy Göbel Lajos jegyzőnek nagy baja támadhatott belőle, ha a dolog a törvény rendes útjára került. Pénzébe kerül és állásába is esetleg. Ugyanis az a szabály, hogy a község pénzt tűzálló vasszekrényben kellett őriznie a jegyzőnek. De Göbel urnak több gondja volt a mulatságra, mint a község vagyonára és a pénzt nem tette vasszekrénybe, hanem holmi nyomoruságos faszekrénybe, amelyhez még feszítővas sem kellett, hogy hozzáférhessen, aki megkívánja a falu kincsét. Egyszer véletlenül ott járt Tóth Dezső kovácsmester a jegyző hivatalában és nyitva látta a szekrényt, amelyben a százasok heverték, szinte őrizetlenül. És megkívánta a pénzt, játszva törte fel a gyenge fákészítményt.

Mikor a jegyző észrevette a betörést, rettentően megijedt, mert az elrabolt pénzt neki kellett megtérítenie, sőt az a veszedelem is fenyegette, hogy fegyelmi vizsgálatot indítanak ellene és bűnös mulasztásáért esetleg hivatalvesztéssel lakolhat. Szaladt hát hűséges mulató pajtásaihoz, a szolgabíróhoz és a számvevőhöz, akik készségesen siettek a jó cimborák segítségére, hogy megmentse a kártérítés kelemetlen kötelezettségétől, meg a fegyelmi büntetéstől.

Hogy a mentés sikerüljön, ahhoz először is az kellett, hogy mindenáron előkerítsék a betörőt és azután hogy visszakapják tőle az elrabolt pénzt. Meg kellett szerezni a tottest is, a pénzt is. Azt tették tehát, hogy összefogódtak Mócsán minden embert, aki valaha büntetve volt és azután megkezdődött a kivallatás.

(Az inkvizíció.)

Mind igaz, a mit erről az inkvizícióról tudósításaink közöltek, csak részletekben tértek el a közlemények a valóságtól. Ám ezek a részletek nem enyhítik, hanem súlyosítják az esetet. Igaz, hogy az uri banditák üttették az ártatlan embereket bottal, láncsal és egyéb szerszámmal, a mi csak a kezök ügyébe esett; igaz, hogy Szabó szolgabíró zsebkésével a körme alá szurt Kovács Istvánnak. Ellenben a *tűzpróba* nem úgy esett meg, a hogyan eddig tudtuk, hanem úgy, hogy *újsgáppapírost leöntöttek spiritusszal és meggyújtották, s ezzel a szerencsétlen Kovácsnak olyan testrészt égették*, hogy azt leírni lehetetlen. Az irtózatot tortúra következtében az áldozatnak egész alsó testéről a köldökéig cafatokban hullott le a hus. Az orvosi bizonyítvány úgy szól, hogy Kovács három hónapig feküdt betegen és három hónap alatt felgyógyult. De ezt úgy kell érteni, hogy talpra állt ugyan nagynehezen, de olyan sérüléseket szenvedett, hogy egész életére nyomorékkja lett.

Ugy volt az is, hogy Kovácsot hátrakötött kézzel felhúzták a fogásra és úgy ütték-verték. De kimaradt a bírói vizsgálat jegyzőkönyvéből az a csekély részlet, hogy mikor a kínzás alatt az áldozat ájuldozott és megeredt az orra vére, *Göbel jegyző az orra alá dörzsölte a vastag, finom szivariát és jókedvűen biztatta*.

— *Nesse, ettől majd észre térsz.*

Szegény Kovács István talán ekkor szagolt életében először olyan drága, uri szivart.

Azután odament hozzá a másik pribék, Molnár számvevő és szenes lapáttal úgy vágta száján, hogy kitört egy foga. És a felakasztott ember, akinek a keze össze volt láncolva, fájalmában lenyelte a fogát.

A lánc e közben csontig *felszaggatta az áldozat kezét, úgy, hogy a bőr darabokban vált le róla*. Mikor aztán leszédtek a fogasról, természetesen nem tudott megállni a lábán. Három hónapig feküdt teljesen mozdulatlanul. Most is alig van jártányi ereje.

(A lelkiismeret.)

Az igazi tettes pedig Tóth Dezső ezalatt *megszökött* Mócsáról és vigan élte világát Budapesten. A felesége, aki tudott az ura bűnösségéről, négy napig nézte az ártatlanul gyanúsítottak iszonyu szenvedését, rettenetes lelki-furdalások között. Negyednapra megszólaltatta az asszonyt mardosó lelkiismerete és megvallotta az urának, hogy az ő ura fosztotta ki a község szekrényét és ott bujkált most Budapesten. Persze lett erre szörnyű megrökönyödés az ur cinkosok között. Az volt az első gondjuk ekkor is, hogy előkerítsék a pénzt.

Telegrafáltak Budapestre az államrendőrségnek, amely rögtön megindította a nyomozást és hamarosan kére is kerítette Tóth Dezsőt. A betörő itt, a *budapesti rendőrség előtt ismerte be tettét* és megvallotta azt is, hogy a lopott pénzből hatszáz forintot hozott magával Budapestre, azt el is mulatta, a többi pedig elásta a mócsai tó partján. Ezt az államrendőrség táviratban közölte a mócsai vizsgálat vezetőivel, akik a megjelölt helyen megtalálták az elásott pénzt.

(A mócsai blokád.)

Az eredményre nem elégedtek meg Szabóék, mert a hatszáz forintot még mindig *Göbelnek* kellett volna megfizetnie. Azt eszelték ki tehát, hogy ki zsarolják ezt a néhány százast Tóth Dezső apósától, Jakab Páltól, aki vagyonszerző ember Mócsán. És Jakab Pál házat csendőrökkel szállották meg; formális ostromzár alá vették; négy napig ki nem mozdulhattott onnan, se oda be nem mehetett senki fia. Közé van Komárom vára, amelyet kiéheztetéssel vettek be annak idején. Ezt a példát utánozták Szabó Kálmán uramék. És az ostromzárnak végre is meglett az eredménye. Az após fizetett és a blokád megszűnt.

(Eltussolás.)

A gyalázatosságnak hamar híre ment a vármegyében és Szabó, meg Molnár, meg a többi cinkosok félteni kezdték a bőrüket. Minden tőlük telhető módon megkönyékezték a megkínzott embereket, hogy hallgatásra bírják őket. Mozgásba hoztak pénzt, csábítást, ígéretet, fenyegetést. Semmi sem használt.

Kovács Istvánt behívták Igmándra és zárójtok mögött elkezdtek kapacitálni, persze most már szelidebb módon. Száz forintot tartottak elébe és azt mondták neki, hogy *évé lesz a pénz, ha aláír egy jegyzőkönyvet, amelyben azt vallja, hogy nem az urak kiontották, hanem a csendőrök*. Kovács Istvánnak soha életében nem volt ilyen summa pénze, de azért nem írta alá a jegyzőkönyvet. Megmaradt a mellett, hogy nem vall rá a csendőrökre, akik nem ütték, nem bántották, csak a guzsbakötésnél segítettek az uraknak.

Egyszer behívták a megkínzott embereket mind Keil József koresmájába és biztatták őket, hogy igyanak, a mennyi jól esik. Néhányan ittak is bőven, és az urak fizettek. Azután odatartottak egy irást, hogy írják alá. Abban az irásban is a csendőrök voltak megvádolva. Az emberek megitták az utolsó korty bort is, azután az irást — nem írták alá.

Kovács Istvánt különösen megszerették a jó urak. Megtették csösznek és újra ígérték neki száz forintot. A *hivatalt* elfogadta, a pénzt nem. És megint csak nem vallott a csendőrök ellen s az urak mellett. Ekkor elesaptak a csösz méltóságából, de a falubeli parasztagdák védelmébe vették a meggyötört magukforma szegény embert és azt mondták neki, *őrizze csak a szöllejét, majd megfizetik ők emberesen*. És fizetik is.

(A nemes vármegye.)

És most jön a leghihetlenebb része a dolognak. A vármegyében már a verebek is csiripelték a véres históriát, csak a megye urai nem akartak tudni róla. Előkelő, befolyásos megyebizottsági tagok mentek Sárközy Aurél főispánhoz, hogy indítsa meg az eljárást a bűnös tisztviselő ellen; de a *főispán azt felelte, hogy az esetről nincs hivatalos tudomása. Ez a múlt évi ne-*

vemberben történt, közvetlenül a mocsai inkvizíció után. Nyolc hónap óta tartotta igazgatóságban a szörnyű eset egész Komárommegyét. És a főispán még mindig nem akart róla tudomást venni.

Megindították Szabó Kálmán és társai ellen a bünvádi eljárást és a cinkos gazemberek mégis hivatalban maradtak. Nemcsak tovább végezték hivatalos dolgaikat, hanem még csak fegyelmi vizsgálat alá sem kerültek. Csak most, mikor a lapok közlései nyomán országos botrány lett a dologból, csak most látta elérkezettnek a főispán az időt arra, hogy a közigazgatási bizottság elé vigye az ügyet. Amint már jelentettük, a közigazgatási bizottság tegnap felfüggesztette a bünsöket állásuktól. Elég későn. A bizottság ülésének lefolyása a következő volt:

Komárom megye törvényhatóságának közigazgatási bizottsága tegnap délután tartott ülésében Horváth Géza közigazgatási bizottsági tag figyelemzetli a bizottságot a hírlapok közleményeire és tekintettel a megye széles körében nyilvánuló felháborodásra, melyet a közleményben foglalt vérlázító körülmények keltenek, indítványozza, hogy a megye a vétkes közegek ellen azonnal rendelje el a fegyelmi vizsgálatot.

Sándor Miklós tisztí ügyész utal arra, hogy a törvény intézkedései szerint csak bíróság jogerősen vád alá helyezett tisztviselő ellen lehet a fegyelmi eljárást foganatosítani és így annak elrendelése most még korai volna.

Horváth Géza ezt az álláspontot nem teheti magáévá. Van a törvénykönyvünkben egy világos rendelkezés, mely szerint bünvizsgálat alatt álló tisztviselő ellen az előzetes fegyelmi eljárás elrendelhető. A jelen esetben a megye erkölcsi reputációja követeli, hogy a büns közegek ellen a fegyelmi vizsgálat azonnal elrendeltesse.

A közigazgatási bizottság erre egyhangúlag elhatározta, hogy Szabó Kálmán szolgabíró és Molnár Gedeon számvevőt felfüggeszti állásuktól és utasította az alispánt, hogy Czunyi József községi bírót és Göbel Lajos községi jegyzőt is függesztesse föl.

A felháborodás Sárközy főispán és klikkje ellen meggyesre átalános. Az összes számottevő tisztességes elemek haragosan követelik a főispán elmozdítását. Sárközy állását a leghiggadtanabb gondolkozik is tarthatatlannak látják.

A lefőzött inkvizíció.

A komáromi erélyes rabvallatás arra indított bennünket, hogy a holt és az élő inkvizitorokat megmozgassuk és megtudjuk, mi a véleményük a komáromi kartársak felől. A holt emberkinzókat egy tehetséges spirítisztánk segítségével hallgattuk ki, az élőket egy nem kevésbé tehetséges alkoholistánk vallatta. Híven reprodukáljuk itt a jeles férfiak bevallásait:

1.

Ó, azok a történetirők! Hányszor vetették a szememre, hogy Rómát felgyújtottam. En csak a város égésében akartam gyönyörködni, emberhus nem kellett nekem. Most már nyugodt vagyok. Mőcsa engem rehabilitál. Nem lesz az a hazug történetirő, aki még ezután is engem mondjon kegyellennek.

Nerő császár.

2.

Ha Dionisios nem lettem volna, Szabó szolgabíró szeretnék lenni.

Dyonisios,

Syrakuza zarnoka.

3.

A világ irigy. Már az én tudományomat is sokallotta. Kortársaim azt mondták, hogy én a kinzást a tökéletesség legfelső fokára emeltem. Pedig én kicskával nem másztam senkinek a körme alá. És hitvesem Torquemada Tamásné asszony sem vette ki a vesszőt a kezemből, ha én elfáradtam. Érzem, hogy le vagyok főzve. Pirulok.

Torquemada Tamás,
spanyol főinkvizitor.

4.

Hallom, hogy a mocsai megyei tisztviselőket az én tanítványaimnak mondják. Meglehet, hogy a tanítványaim. De annyit mondhatok, hogy túltettek a mesterükön. Ugy érzem, hogy csak kismiska vagyok hozzájuk képest. Sok rosszat tettem életemben. Tizenhétzer halálos ítéletet írtam alá. A sir nyugodalma jól esik. De azért fölkelnek síri ágyamból és talán jóvá tenném életem összes bűneit, ha aláírnám a 17.001-ik halálos ítéletet, amely mocsai kollegáimat küldené a másvilágra.

Alba herceg,

az inkvizíció nagymestere.

5.

Átok Brissonra, átok Cavaignacra, átok a semmitűszékre, átok mindenkire, a ki valami formában hozzájárult Dreyfusnak az Ördög-szigetről való elszabadulásához. Sok fejtörésembe került, sok éjszakai tépelődésembe, hogy ennek a fickónak elgyőzjem az életet. A bilincseket a husába vágattam, nappal kentem a sebeit, hogy éjjel újra felfakaszszam őket. De micsoda mindez ahhoz képest, a mit a felvilágosodott Magyarországról hallok! Ó, ha az a Dreyfus megint a karmaim közé kerülne, nem tőrném többé a fejemet a kínzásain. Megvan a példás kínzások receptje. Mőcsán készült, a lovagias és nobilis magyarok hazájában. Onnan hozatnám el és tudom, hogy még Quesnay de Beaurepaire is meg volna velem elégedve.

Déniel,

az Ördög-sziget ex-kormányzója.

A tudósítók szavahihetőségéért kezkesedik:

K. I.

Mihálkovic Géza.

(1844—1899.)

Budapest, július 12.

Tudományos közéletünk ritkuló soraiban ismét kegyetlen rést vágott a könyörtelen halál. Dr. Mihálkovic Géza, egyetemünk rektora és büszkesége, az európai híri anatómus halt meg, mindnyájunk lesújtó fájdalomra olyan korban, amikor még sok nagy és maradó alkotást várhattunk fényes tehetségeitől, lelkes munkásságától. A tanítványok ezrei, akik szeretettel lesték el ajkairól tanításait és mindazok, akik rokonszenvvel kísérik a magyar orvosi tudomány elismerésre méltó fejlődését, meghatva állanak a legszebb férfikorában elhunyt anatómus koporsójánál és nem banális frázis, amidőn ajkukra tolnak a panasz, hogy halála pótolhatatlan veszteség. A boncoló tudomány mestere volt a boldogult, épp oly tisztelt a messze külföldön; mint Hyrtl, Lenhossék és Zuckerkandl neve, a kik mindannyian az anatómia terén végzett kutatásaikkal dicsőséget szereztek magyar hazájuknak.

Művészkéz, angyaltürellem és annak az állatnak a gyomra kell hozzá, a melynek az evését Mózes megtiltotta a népének.

Ezekkel a szavakkal jellemezte a nagy Hyrtl az anatómust és — lehámozva definíciójából a drasztikus igt. — Mihálkovicban megvolt mind a három tulajdonság, párosulva a tanár élvezetes, szórakoztató előadásával, örökbeesü irodalmi működésével, a tudománya iránt érzett rajongó lelkesedéssel. Az egyetem boncoló-terme ugyszólván második otthona volt a tudósnak és halálos betegségtől gyötörve is lelkiismeretes buzgalommal járt növendékei közt, a kik fájdalmasan tapasztalták életorejének rohamos pusztulását. Most kiesett kezéből végképp a boncoló kés és tanítványai megdöbbenne néznek szét soraik közt, keresve azt a férfit, aki méltó lesz arra, hogy üresen maradjon helyét elfoglalja.

(Élete.)

Mihálkovic Géza anatómus egyetemi tanár, született Budapesten 1844. január 31-én. Középsékolait és orvosi tanulmányait ugyanott végezte, oklevelét 1869-ben nyerte el. Orvosnövendék korában több egyetemi pályadíjat nyert. 1869-ben boncolástani tanársegéd lett s ez állásban 3 évig működött, 1872-ben a sebészetre tért át és műtőnövendéki állást kapott Kovács tanár klinikáján, de csak félévig maradt ott, mert 1872-ben az orvostudományi kartól Schordann-féle utazási ösztöndíjat kapott az anatómiában való kiképzésre a külföldön, felévet Bécsben töltött, fél-évig Lipcsében dolgozott szövettan Ludvig élettani intézetében, 1873. nyarán a strassburgi egyetemre ment fejlődéstani dolgozatok végzésére, ott néhány hónapi tartózkodás után Waldeyer tanár meglepő-dését annyira kinyerte, hogy az őt az első tanársegédi állással megkínálta, amelyen két és fél évig maradt, egyszersmind magántanár habilitáltot és előadásokat tartott a csonttanból, érzékszervekről és központi idegrendszeréről.

A budapesti egyetem fölterjesztése folytán 1875-ben ide a fejlődéstani nyilvános rendkívüli tanárnárává nevezetelt ki s intézetet kapott az Üllői-úti orvoskari telepen. 1878. nyilvános rendes tanárrá léptették elő a tájboncolásból és fejlődéstánból és a gyakorlati anatómia szigorlatvizsgáló tanárává neveztek ki. 1881-ben pedig a leiró boncolóstan parallel tanára lett.

Lenhossék Józsefnek halála után (1888.) az első boncolástani intézet vezetését vette át. Tanársága idején külföldön több utazást tett, 1882. nyarat Heidelbergban töltötte Gegenbauer intézetében összehasonlító boncolástani tanulmányok végzésével, azután beutazta Svájcot, Szavoitát és Felső-Olasz-

országot, 1894. mint az egyetem kiküldötté résztvevő a hallei egyetem 200 éves jubileumán, azután meglátogatta Hollandia és Belgium boncolástani intézeteit, 1895. pedig Svájcban, Párisban és Londonban volt ugyanily célből. Az agyvelőfejlődésről irt munkáját a Magyar Tudományos Akadémia 1882. a nagy díjjal jutalmazta. 1888. az orvosegylettől Általános boncolóstanáért a Balassa-féle jutalomdíjat nyerte, 1893. pedig az Agyvelő morfológiája című munkáját a Mészáros-féle jutalomdíjat kapta. A Magyar Tudományos Akadémia 1879-ben levelező, 1886-ban rendes tagjai sorába választotta, azonkívül rendes tagja egyebé honi tudományos társulatoknak. 1887-ben az orvostudományi kar produktánvá választotta, 1893—1895-ig pedig dékán volt. Az utolsó tanév alatt pedig rektora volt az egyetemnek. Irodalmi tevékenysége az anatómiának, szövet-annak és fejlődéstannak több szakát karolta fel.

(Betegsége.)

Mihálkovic Géza betegsége körülbelül három év előtt kezdődött, amikor rendkívül nagymérvű gyomorvérzések léptek fel nála, amelyek rendkívüli módon elgyengítették s már akkor is heteken keresztül ágyhoz köztették. Gyomorfekélye, amelyre orvosai a diagnózist megállapították, a gondos kezelésre győrgyult és ő régi működését ismét felvehette. A szigorú utasítások azonban be nem tartotta és nemcsak mint tanár végezte teendőit, hanem buvárkodásai is nagyban hozzájárultak szervezete gyengítéséhez. Hozzájárult mindezekhez, hogy a napi teendői után az éjjelek nagy részét svábhgyi nyaralójában íróasztala mellett töltötte, ahol különben is télen-nyáron lakott, mert így szabad óráiban nyugodtabban volt képes dolgozni. Ez a megerőltető munka nem maradt káros hatás nélkül és csakhamar, körülbelül egy év előtt, beállott a recidiva. Kollegái gondos kezelésének másodizben sikerült őt megmenteni s még mint lábbadozó beteget érte tavaly az a kitüntetés, hogy az egyetem az általa adományozható legnagyobb méltóságot, a rektori díszit neki adományozta. Az új hivatallal a fáradságtalan tanár és buvárt teendői szaporodtak, melyeknek ő barátai és orvosai tiltakozása dacára ugyszólván az utolsó pillanatig a legnagyobb odaadással felelt meg.

Hozzájárult az új bonctani intézetnek a berendezése, amely miatt a husvéti rövid szünetet pihenő helyett külföldi utazásra használta fel. Arcszíne annyira rosszabbodott, hogy hosszas rábeszélésre ez év február havában rábirtak svábhgyi tuskulánomának elhagyására, és arra, hogy az új bonctani épületben levő lakásába költözködjék, hogy így legalább a farsztó utazástól megkíméljék. A tavasz első napjai azonban megint kedvenc tartózkodási helyére, a svábhgyi villájába szállították és bár ereje szemlátomást hanyatlott, arcszíne mind halványabb és halványabb lett, de az utolsó pillanatig hűven végezte sokoldalú teendőit. Május 13-ikán még, az egyetem ujjalakulásának évfordulóján, ő tartotta rektori minőségében a rektori beszédet. Május 14-ikén azonban régi gyomorfekélye ujult erővel tört ki, amely ágyba döntötte. Kezelő orvosai: Korányi Frigyes és Kétfi Károly egyetemi tanárok Hirschler Ágoston és Tauszk Ferenc egyetemi magántanárok és Wein Manó műtőorvos mindent elkövettek a nagy beteg megmentésére, akinek betegágánál sűrűn megjelentek kartársai, és akit feleségre és fogadott leánya — saját gyermekei nem voltak — a legodaadóbb és leggondosabb kezelésben részesítettek. Néha-néha egy reménysugár csillant föl. Ő maga is szeretett volna élni, mint mondá, hogy megkezdelt munkáit befejezhesse, rektori teendőit is szakadatlanul végezte s az összes iratokat ágyában írta alá. Az utóbbi napokban némi javulás mutatkozott, a nap egy részét verandáján tölthette s maga sűrűn foglalkozott azzal az ideával, hogy Karlsbadba rándul, ott remélvén végleges gyógyulást. Tegnap reggel állapota hirtelen ismét annyira rosszabbra fordult, hogy a délelőtti folyamán sürgősen szállították dr. Tauszk Ferenc magántanárt a nagy beteghez. Az orvosok küzködése azonban hiábavaló volt; a mai reggeli órákban a halál váltotta meg hazánk egyik legnagyobb tudósát betegségétől.

A halál híre mindenfelé mély és igaz részvétet keltett és a tudományegyetem összes épületeire és a Magyar Tudományos Akadémiára kitűzték a gyászlobogót. A végtisztességről az egyetemi tanács gondoskodik, mely a gyászszetről külön jelentést adott ki. A temetés pénteken délután lesz.

Dr. Wlassics Gyula vallás- és közoktatásügyi miniszter dr. Mihálkovic Géza elhunytá alkalmából a következő leiratot küldte a Tudomány-Egyetem tanácsának:

Mély megilletődéssel és őszinte fájdalommal értesülve dr. Mihálkovic Gézának, a budapesti Tudomány-Egyetem rektorának és

nyilvános tanárának elhunytáról, sietek a Tanács előtt igaz részvétemnek kifejezést adni e nagy veszteség felett, mely az Egyetemet, az orvosi tanártestületet egyik legkiválóbb tagjának elhunytával érte.

Enyhitse az egyetemnek mély fájdalmát az a felemelő tudat, hogy elhunyt jelesének nevét és emlékezetét az egyetem falain és az ország határain messze túl a tudomány mezején elismerés és hálás kegyelet veszi körül!

Budapest, 1899. július 12-én.

Wlassics, s. k.

(A részvét.)

A jövő év áprilisára tervezték az elhunyt tudós tisztelői tanársága 25 éves jubileumának megünneplését. Akkor tartotta volna a nemzetközi anatomiai társulat Budapesten diszülését, amelyre a külföld leghíresebb anatomusait várták, s egy diszmvét adtak volna ki ez alkalomból. Négy budapesti tanár elnöklötte alatt már meg is alakult a jubileumi bizottság, mely Mihálikovics emlékére nagyobb alapítvány létesítését tűzte ki céljául s most temetés rendező bizottsággá változott.

A temetés rendkívül díszes lesz, egyrészt az elhunytak páratlan érdemeire való tekintettel, másrészt azért, mert 1863 óta, midőn Sauer Ignác halt meg, most halt meg először *tényleg működő egyetemi rektor*. A bizottság megkereste a fővárosi tanácsot díszsírhely átengedése végett. A temetés valószínűleg az egyetemi templomból fog történni szombaton délután öt órakor. A temetés alatt a rendet az orvos-tanhallgatók fogják fentartani.

Az elhunyt rektor holttestét ma este átszállították a klinikára, ahol Fertik tanár fel fogja boncolni és bebalzsamozni.

SZÍNHÁZ, ZENE.

Fegyverbe! Blaháné előtt nemcsak a népszínművekben álltak baktákba a katonák. Megegett, hogy valóságos, igazi katonák szaladtak a wachzimmerbe kardért meg puskáért.

Gróf Horváth-Tholdy Lajos, a képviselőház nemrég elhalt tagja mesélte el a következő érdekes apróságot:

— Harminc évvel ezelőtt őrnagy voltam a kolozsvári honvédszázalagnál. Volt a fiam között egy Szeredai nevű gyerek, ki eltölte, hogy ha Blaháné elmege a kaszárnya előtt, ő fegyverbe szölija az őrséget és úgy fogadja, mint valami generálist. Meg is mondta ezt a művésznőnek, aki iparkodott lebeszélni az ifjút erről a merészségről s fenyegetőzött, hogy nem megy ki az utcára, ha Szeredai nem tágit.

Meghallottam a dolgot. Nem szóltam egy szót se. Csak lestem, hogy Blaháné mikor megy ki a szállóból. A mikor a művésznőt megpillantottam az utcán, hozzá csatlakoztam és a szemközti levő őrség elé mentem el vele.

Szeredai, a mikor megpillantja Blahánét, elkölti magát:

— Fegyverbe! Fegyverbe!

Az őrség fegyverbe áll, a dob pereg, a trombita harog és Blaháné pirulva köszöntet az őrségnek. Blaháné pedig még máig is azt hiszi, hogy Kolozsvárott ő előtte állt fegyverbe az őrség.

Városi Igazgató Szinkör. Csütörtökön A kirchfeldi pap, Anzengruber legszebb alkotása került előadásra. A címszerepet Feld Zsigmond játszotta. A főbb szerepek is jó kezekben vannak. Játsszanak a darabban T. Hadrik Anna, Erdei Berta, Bihary Béla, Hidvégi, Fehérvári, Haday.

Felvételi vizsgálatok a színes-egyesületben. Az Országos Színesegyesület tanácsa szeptember 1-én tartja meg a felvételi vizsgálatokat a színesház nagyertermében. A kérvényeket augusztus 10-ikéig kell benyújtani s a később érkezőket figyelembe nem veszik. Csak azok jelentkezhetnek vizsgálatra, akik az idén végezték a színtanodát, meg azok, akiknek gyakorlatra való utasításuk ideje lejárt. A két forintnyi vizsgálati díjat előre kell fizetni. Az egyesület igazgatósága tudatja az érdekeltekkel, hogy a vizsgálatra 16 évnél idősebb nőket s 18 évnél idősebb férfiakat bocsát s megköveteli, hogy a folyamodásokhoz születési bizonyítvány, erkölcsi bizonyítvány, az utolsó iskolai értesítő s a szülői beleegyezésről szóló nyilatkozat mellékelve legyen. A vizsgálatra vonatkozó egyéb bővebb felvilágosításokat a központi iroda adja meg.

Budai Szinkör. Doktor Szeleburdi állandóan télt házak előtt adják a Krisztinavárosi Nyári Színházban. Tegnap végignézték az előadást Darányi és Lukács miniszterek és gróf Keplévích István intendáns is. Makó Lajos igazgató a bohózatnak nagy sikerére való tekintettel Doktor Szeleburdit a jövő hétre is kitzítte, s e miatt a Singer-gyár bemutató előadását későbbre halasztotta. Hegedüs Gyulát több vidéki színgazgató fölkérte, hogy jassza el a Doktor Szeleburdi címszerepét.

Ös-Budavára. Négy főúrságot vonzott ma a Budapesti Nemzeti Jászai és Székelyi Kornél

vendégszereplése a Corvin-téri nyílt színpadon. A Gésagimnáziumban játszottak: Székelyi Vun-Csit, Németh Imári márkait. A közönség zajos tapssal jutalmazta mind a két jókedvű alakítást.

MŰVÉSZET.

Réti István, a nagybányai művészársaság oszlopos tagja, e napokban fejezte be legújabb művét, Hercegg Ferenc arcképét. Ez a mű méltán sorakozik ahhoz az önarcképhez, amely valóságos eseményszámba ment a nagybányaiak legutóbbi kiállításán. Mi több, egyike a legkitűnőbb arcképeknek, amelyeket magyar festő festett. A művész most visszautazik Nagybányára és ott tölti a nyár hátralévő részét.

Velasquez-kiállítás az Országos Képtárban. A Van Dyck kiállítás helyébe nagyérdemű kiállítást rendez az Országos Képtár Velasquez, a nagy spanyol festő műveiből, a művész születése háromszázadik évfordulójának emlékére. A kiállítás nagyrészt fotográfiákból fog állani, egyrészt pedig azokból a másolatokból, melyeket Balló Ede készített Madridban Velasquez eredeti festményeiről. A kiállításhoz dr. Térey Gábor, az Országos Képtár őre a művész életrajzával ellátott részletes katalógust készít.

TUDOMÁNY, IRODALOM.

Werner Gyula új regénye. Valahányszor a könyvpiacon Werner Gyulának egy-egy új regénye kerül, előre tudjuk, hogy hazai regényirodalmunk ismét egy igazi poétának a munkájával gazdagodott meg. Werner Gyula: Olga című új regénye, amely Singer és Wolfner *Egyetemes Regénytárának* sorozatában jelent meg két kötetben, tulajdonképpen regényformában írt dráma. Azt hisszük, hogy ha a szerző regényét drámailag dolgozná föl, természetesen azokkal a változtatásokkal, amelyeket ez a másik műfaj föltételez, — alighanem nagy sikert érne el. Két hőse László Pal és Virágháti Olga, akik a szenvedések poklában megtisztulnak, hogy végre egymással lehessenek, kitűnően sikerült karakterkép, amelynek fokozatos feloldását az eszmény felő Werner Gyula költői igazságérzetével rajzolta meg. Egy márciusi reggelen szakadó hóban, amikor a hó belepte a házak tetjét és sűrű fátly gyanánt ereszkedik a járókelők szeme elé, kezdődik az érdekes történet. A fővárosi milió a maga romantikus realizmusával itt éppen olyan igazsággal van esetelve, mint később kinn a vidéken a gyönyörű éjszakák, amikor a békák kiabálnak a tóban és a fülmilék énekelnek a bokrok között. Werner Gyula egyáltalán művésze a rövid, és mégis jellemző tájleírásnak és megvan az a ritka adománya, hogy két-három vonással egy egész vidéket, helyzeteket és embereket tud előtűnő szemléltetővé tenni. Akárhányszor fotografikus hűséggel. Története egyszerű, de mindvégig érdekesítő, mert emberei csakugyan elevenen élnek előttünk és ezért sorsukkal részvetel keltenek föl bennünk. És ez a különös egyéni zománca a költői világlátásnak, amely a meztelen valónak is jelentőséget ad, szimbolizmá emelvén a legegyszerűbb lelki élményt is, — Werner Gyula legújabb könyvén is meleg fényességet terjeszt szíjjel. Arról pedig, hogy az Olga írója milyen igazi módon magyaros pennát forgat, külön nem kell megemlékeznünk.

(G.)

TÖRVÉNYSZÉK.

Holttest a padló alatt. Romhányi László közművessegéd közös háziartásban élt Nyakas József-nél. Eleinte jó viszonyban éltek, később azonban folytonos civódás volt közöttük, mert az asszony nagyon szerette a szeszt. Egy este ismét nagy veszekedés, dulakodás larmája hallatszott lakasukból. Másnap az asszony nem mutatkozott. Ez gyanút keltett és a szomszédok jelentést tettek a rendőrségnek. A rendőrök otthon találták Romhányit, aki azt mondta, hogy nem tudja, hová lett az asszony. A detektívek kutatni kezdtek a lakásban és a szoba padlója alatt megtalálták Nyakasné testét oszladó állapotban. Romhányit a budapesti törvényszék szándékos emberölés miatt tízévi fegyházra ítélte, de a tábla Horváth Béla bíró indítványára erős felindulásban elkövetett emberölés miatt nyolcévi fegyházra változtatta át büntetését.

Egy pipa miatt. A rákospalotai rendőrség tavaly augusztus elején a vasúti töltés mellett egy haldokló embert talált, aki véres fövel ájtalan fekként a fűben. Nehány lépéssnyire a haldoklótól a rendőrök raadtak a gyilkosra is, aki egy fa tövében nyugodtan aludt. Fejénél ott hevert egy veres balta. A gyilkos Gere Menyhért közműves volt, a ki áldozatát, Hajos Gábort fejével ütötte le, mert Hajos őt pipalopással gyanúsította.

A pestvidéki törvényszék hat esztendő fegyházra ítélte a gyilkost erős felindulásban elkövetett emberölésért és ma ezt az ítéletet Zubovich Román bíró előadása után a királyi tábla szűnői tanácsa is megerősítette.

TÁVIRATOK.

Bécs, július 12. A törvényszék határozata következtében *Bretschneider* munkásvezért ma délután szabadonbocsátották.

Athén, július 12. A hadügyi és tengerészeti miniszterek a kamara elé törvényjavaslatot terjesztettek, mely szerint két külföldi tisztet bívnak meg a hadsereg és tengerészet újjászervezése céljából.

A képviselőház minden éjjel ülést tart, hogy munkálatait e hó 27-ike előtt befejezze.

Valencia, július 12. A hatóságok elhatározták, hogy az ostromállapotot megszüntetik.

Az orosz trónörökös halála.

Szofia, július 12. Az orosz trónörökös nagyherceg elhunyt alkalmából ma délelőtt a székes-egyházban gyászmisét mondtak, amelyen *Ferdinánd* fejedelem, a miniszterek, a diplomáciai kar, a magas polgári és katonai méltóságok és nagyszámu közönség jelent meg. Tizenegy órakor az orosz diplomáciai ügyvivőség kápolnájában volt rekviem, amelyen szintén megjelent a fejedelem, a miniszterek és a diplomáciai kar tagjai.

Bukarest, július 12. *György* nagyherceg trónörökös elhunyt alkalmából 12 napi udvari gyászt rendeltek el.

Királyi herceg érseki székben.

Drezda, július 12. Jól értesült udvari körökben határozottan megcáfolják azt a hírt, hogy az üresedésben levő prágai érsekségre *Miksa* szász herceget fogják meghívni. Efféle híreknek semmiféle fontosságot nem tulajdonítanak.

Olasz-francia udvariasságok.

Róma, július 12. A párisi olasz nagykövet legközelebb átadja a királynak *Loubet* meghívását a jövő évi párisi világiállításra. A francia köztársaság elnöke állítólag nagyon szeretné, ha az olasz trónörökös pár elmenne a kiállítás megnyitására.

Anglia Transvaal ellen.

London, július 12. A 37. számú üteget ma reggel délafrikai szolgálatra rendelték; eddig öt üteg kapott parancsot arra, hogy a Fokföldre menjen. Ma továbbá harminc géplőveg számára való löveg-talpat küldtek Voolvichből Southamptonba, hogy onnan hajón a Fokföldre szállítsák. A géplővegek számára ugynevezett Markviert és Cartridge-Bullet-et küldenek, amely találskor éppen úgy hat mint a dum-dum-golyó.

A román parasztkérdés.

Bukarest, július 12. A belügyminiszter körrendeletet intézett a prefektusokhoz, a kiknek meg-hagyja, hogy gyakori személyes szemleutak és hivatalnokaiik jelentései útján szerezenek értesülést a falusi lakosság szükségleteiről és hangulatáról, száll-janak szembe a kártekonny propagandával, figyelmeztessék a parasztságot jogaira és kötelességeikre, valamint azokra a veszélyekre, melyeknek kiteszik magukat, ha erre a propagandára hallgatnak. Az esetleges zavargásokat a törvény teljes szigorával sújtánák.

Közgazdasági táviratok.

Berlin, június 12. (*Gabonapiac*.) A pompás idő a rozstot rövid és hosszú határidőre körülbelül 1—1¼ márkával, búzát mintegy ¾ márkával csökkentette. Zab nyugodt. Az idő nagyon meleg.

London, július 12. (*Gabonapiac*.) Az irányzat általában lanya, zab lanya és 3 p.-vel alacsonyabb. Városi liszt 23—28 sh., repecolaj 21 sh. 10½ p., tengeri 18 sh. 9 p. Behozatal: buza 30,000, zab 30,000 qu. Az idő meleg.

Berlin, július 12. (*A Budapesti Napló* tudósítójának távirata.) *Esti forgalom.* Négyezszázalékos magyar aranyjárdék —. Magyar koronajárdék —. Osztrák hitelrészvény 238.—. Osztrák-magyar államvasut 147.90. Déli vasut 35.—. Északnyugati vasut —. Elbavölgyi vasut —. Orosz bankjegy középszín 206.05. Buschtiebradi —. Orosz bankjegy —. (Ulumo.) Lombard —.

Frankfurt, július 12. Árfolyamok júliusra. (*A Budapesti Napló* tudósítójának távirata.) *Esti forgalom.* Osztrák hitelrészvény 238.—. Osztrák-magyar államvasut 148.—. Déli vasut —. Osztrák arany —. Olasz járadék 94.25. Laura-kohó —. Harpeni 202.80. Discont —. Alpesi —. Bécs bankjegyesület —. Nyugodt.

New York, július 12. *Liszt* helyben 2.85. Buza júliusra 79.—, szeptemberre 78.75, decemberre 80.75, Tengeri júniusra 39.75.

Chicago, július 12. Buza júliusra 72.75. Tengeri júniusra 34.75.

KÜLÖNFÉLÉK.

A nemes.

— Feleki Sándor fordítása. —

Im e fontos arcu ember!
Mellén esüsg sok érdemjel,
Fintorgatja orrát, komisz
Levegőt ő soh'se nyel.

Kiki mulat és beszélget,
Ő komoly s nem szól soha.
Vagyon neki harminc öse
S szörnyű módon ostoba.

Máskülönbén egy nagy semmi,
De van egy nagy érdeme:
Ha majd egyszer pihenni tér,
Szintén „5s” lesz belőle.

Glabrenner Rudolf.

— A kis kadét. Schley admirális már pályája kezdetén megmutatta, mennyire helyén van a szíve. Persze egy kis históriája van ennek. Akkoriban, amikor még tengerészhadapród volt csak, az *Owasco* nevű kis ágyunaszádón szolgált, amelynek a kapitánya arról volt nevezetes, hogy szeretett inni és lustálkodni. Schley csak az imént érkezett a tengerészeti akadémiából a hajóra, tele fiatal tüzzel, buzgósággal és a tengerészet méltóságát átérző szívvel. Sehogy sem tetszett hát neki kapitányának az életmódja. Az *Owasco* egy hajórajhoz tartozott, amely fölött Alden kapitány volt a főparancsnok. Egy napon jelentik a kapitánynak, hogy a hajóhoz közeledik az *Owasco* csónakja. Alden kapitány szentül meg volt győződve, hogy az *Owasco* kapitánya van a csónakban, kapitányi diszbe vágta tehát magát, s megfelelő hivatalos arccal várta a csónak megérkezését. Hat csak jön a csónakból a fedélzetre az ifjú Schley, a kadét. Azt mondja neki szurósan a kapitány, hogy úgy gondolta, az *Owasco* kapitánya jön a csónakban.

— Én vagyok a parancsnok az *Owasconak!* — feleli Schley.

— Mióta?

— Egy óra óta.

— Hát hol van a kapitány?

— A kajütjében van bezárva, részeg.

— Ki zárta be?

— Én. Először fogságra ítéltém és aztán bezártam a kajütjébe. Aztán átvettem a parancsnokságot és eljöttem, hogy várjam kapitány ur parancsait. A kapitány szeretett volna felkacagni jókedvében, de türtőztette magát, megőrizte a hivatalos tekintélyt és végül így szólt:

— Nos hát, az első parancsom az, hogy menj vissza a hajóra, nyissa ki a kajütöt és helyezze

vissza rangjába a kapitányt. Aztán írja meg nekem, hogy milyen stádiumban van a „betegsége”. Aztán majd meglátom, mit kell tenni...

— A Jénai diákok. A legszelídebb diákok a világon, akármennyire is megirták az ujságok, hogy diákzavargások voltak nemrégiben Jénában. A jénai egyetemi hallgatók már egy hét óta a fölállítandó Bismarck-oszlop javára Wildenbruch egy drámáját tanulják be. Tessék csak elmenni a próbákra, ott meg lehet tudni, milyen szelídek és erényesek a jénai diákok, hogy mint viselkedik az ifjuság a próbákon, a *Jenaische Zeitung* ezeket írja:

Aki egy pillantást vethetne a színház termébe, ahol nap nap után a próbákat tartják, az örülne annak, amit ott lát. Lám, mire képes Bismarck neve: egyesítette a jénai diákokat és mennyire egyesítette; nem hallani egy kellemetlen szót, nem látni ellenséges tekintetet, valóságos lazzal fogtak a munkához, még a statiszták közül sem hiányzik soha senki. Parbjok, korosmábajárás nem vonja el őket a kitűzött földadtól. Több bájos fiatal lány is részves az előadáson, de még ez sem tudja az ájtatos kedvet zavarni. A próbák előtt ugyan megértőténik, hogy egyik-másik a hölgyeknek szerényen kis rózsabokrétát nyújt át, de ez aztán minden. A próba kezdetétől mindenki csak a rendezőt nézi és figyelemmel csüggnek ajkán. Amikor a próbának vége van, nagyon sajnálják, hogy az élvezetes órák elmúltak és szorongatják a cédulet, mely új próbára hív.

— Veszélyes próba. A golyófogó páncéling, amelyvel *Dowe* szabó annak idején világhírré tett szert, nem egészen új eredetű. Már *I. Napóleon* oroszországi útjában felszólított egy ügyes acélművest, hogy próbáljon neki olyan páncélinget készíteni, amely kardvágás és puskaerő ellen biztos védelmet nyújt. A mester beleegyezett s a kiszabott időre bemutatta remekét a császárnak. *Napóleon* felszólította, hogy öltse magára, majd próbálja ki. Két pisztolyt vett elő s egyiket mellére, másikat hátára irányozva elsülötte. Mindkét golyó visszapattant. — A páncéling kitűnő — mondá, mennyit kérsz munkáért? — 18.000 frankot, hebegte a mester. — Nem úgy barátom, vizioná a császár, 36.000 frankot adok, s ki is fizete nyomban neki ezt az összeget. Mondják, hogy *Napóleon* ezt az inget egész oroszországi hadjárata alatt viselte.

— A bicikli lámpása. Angolországban az orvosok egy kicsit hadat üzentek az acetilénnek. Ugy történt, hogy az acetilént felhasználták ott a biciklilámpákhoz és a tapasztalat azt mutatta, hogy ez roppant kártékony. Tudniillik a roppant nagy fény részint az emberek szemének árt, főképp ha a szem különben is meg van valamiképpen támadva, de különösen hat az állatokra, így például a lovakra, amelyek alaposan megvadulnak az acetilénlámpás-

tól és a legnagyobb utcai veszedelmeket idézhetik elő. Egyébként már egy nagyobb szerencsétlenséget is írnak az acetilénlámpás rovására. Egy tandem, amelyen három ember ült, s amely szintén acetilénlámpással volt ellátva, elgázolt és megölt egy gyalogjárót. Vizsgálatot indítottak s annak a során kitént, hogy a szerencsétlen áldozat teljesen józan volt, nem hallotta, hogy jön mögötte tandem s amikor már észrevette és megfordult, késő volt már, nem térhetett ki. Az acetilén lámpás fénye annyira megzavarta, hogy a még rendelkezésére álló pillanatokban nem tudott mit csinálni. Ebből az alkalomból szóba került, az is, hogy kell-e egyáltalán lámpás a biciklistáknak. Sokaknak az a véleménye, hogy a legtöbb biciklistának nem azért kell a lámpás, hogy másokat lásson meg, hanem azért, hogy őt lássák. Hát ebben talán van is egy kis igazság. Egyébként Londonban sokan kijelentették, hogy sokkal szívesebben járnak lámpás nélkül, mert úgy is ki tudják kerülni az akadályokat, amelyek az utjukba akadnak.

— Loubet papuosa. Louis de Robert mondja el a *Petit Bleu*ben egy beszélgetését, amelyet egy nacionalista lap főszerkesztőjével folytatott Versaillesban, Loubet elnökké választásának napján.

— Soha, — mondta a főszerkesztő, — soha nem fogjuk jóváhagyni Loubet elnökké választását.

— És miért? — kérdezte Robert, — Loubet tetőtől talpig becsületes ember.

— Miért? Miért? — felelte dühösen a főszerkesztő. — De hiszen ön még nem látta őt. Képzeld csak, mint a szenátus elnöke a fogadásoknál papucsban jelent meg. Szégyen a köztársaságra, hogy ilyen elnököt választ. Loubet és Loubetné az Elysée-ben! Ez lehetetlen!

És Loubet mégis köztársasági elnök lett. Igaz ugyan, hogy most már lakkcipőben fogadja vendégeit, de hivatalos és nem hivatalos utazásaira nem visz magával kilenc frakkot, mint Felix Faure. Talán ez is baj?

— Gyémánt fogsor. Kissé hihetetlennek látszik a dolog, de az a francia lap, amelyben olvassuk, azt mondja, hogy egy forrásában nagyon megbízható angol újság közli. Tehát a szóban lévő kiváló fogsort nem régiben egy amerikai ökölvívónak készítették, aki fogainak jó részét egy híres versenyen szerezte el. Az angol újság ezzel a fogsorral kapcsolatosan különben azt is elmondja, hogy az Egyesült Államokban van a legtöbb fogművész. A legújabb statisztika szerint legalább négy millió hamis fogat gyártanak az Egyesült Államokban évenként, s a fogművészek ugyancsak évenként felhasználnak vagy ezer kilogramm aranyat, hármezer kilogramm platínát és más fogtömő anyagot. Ezeknek az anyagoknak az értéke meghaladja az öt millió frankot.

REGÉNY.

A más büne.

(21) — Amerikai detektivregény. —

Írta: JULIAN HAWTHORNE.

— Helyes, helyes, — mondotta Percy sóhajtván; mert a bajusza iránt nem volt éppen közönyös. — És ha már biztonságban leszünk a tengeren, újra visszaveszünk eredeti formánkat.

— Mihelyt kedved tartja, — felelte Martin, — ámbátor nem ártana, ha még egy időre kicsérlnők a nevünket!

A reggeli után Martin az utiládákra cédulet ragasztott, amelyekre a maga és a gőzös nevét írta. Aztán elhivatta az expressztársaság egy alkalmazottját, aki aztán a ládákat elszállította.

Percy sóhajtván áldozta fel bajuszát, arcához erősítette a pofaszakált s barátjának a ruhájában minden baj nélkül távozott a házból; lassan ment az utcán a városi vasut egy állomásához, ahonnan husz perc alatt céljához jutott. Csak a fedélzetre kellett most már menni, hogy ott Martint bevárja.

Martin idején megjött. Két órák a gőzös utra kelt, s nemsokára a nyílt tenger hullámai nyaldosták bordáit két utasának nagy megkönnyebbülésére. Pedig ez a két utas éppen mindazt elhagyta ekkor, ami neki a legkedvesebb és a legdrágább volt.

Kévszavas volt a hajón s minthogy a társaság nem látszott éppen valami vonzónak, Percy és Bálint idejének a legnagyobb részét egymással töltötte. Bálintnak csaknem kimeríthetetlen anekdota-raktára volt kalandos multijából, órák hosszat is elbeszélgetett élméneiről, úgy, hogy

Percy csakhamar éppen olyan jól ismerte Martin életét, mint akár a magáét. Hanem Martin házasságának a története legjobban érdekelte mind között.

Bálint a feleségével az Angolországból Uj-Seelandba menő hajón találkozott össze. Azelőtt sohasem ismerte, még a nevét sem tudta, de később kiderült, hogy új ismerőse tájékozva van az ő családi viszonyai felől, mert egyik unokatestvére több esztendeig mint házvezetőnő élt Martin házában. Ezen az uton aztán olyan dologról értesült meg, amelyet kevés ember, vagy talán a rokonságon kívül senki sem tudott, tudniillik, hogy Bálint bátyját, a vagyon örökösét valami betegség bántja, amelytől ugyan még hosszú életű is lehet, de a mely minden pillanatban bizony a halálát is okozhatja. Ebben az esetben pedig a vagyon Bálintra száll. Bálintnak londoni oktalan életéről a fiatal hölgy semmit sem tudott, azt hitte akkor, hogy csinos vagyonnal Ausztráliába megy, s hogy abból gondtalanul meg lehet élni, főképp, ha okosan elhelyezik.

Csinos leány volt, körülbelül olyan idős, mint Bálint. Temperamentuma, egész lényé nagyon veszedelmes volt egy fiatalemberre nézve, akinek forró vé keringet az ereiben, s aki hosszú unalmas tengeri uton van. Azonkívül úgy mutatott, hogy Martin nem közönyös előtte. Bálint nem titkolta el, hogy a vagyonra nagyon csokély, de nem vette észre, hogy a leány nem hiszi ezt el neki, s hogy ezt a kijelentést csak ravaszágnak veszi, amivel igazi gazdagságát és reményégeit el akarja titkolni. A leány ingerlő szépsége és beszéde mind jobban foglyul ejtették a szívét és az utazás alatt annyira jutott vele, hogy mikor parthoz értek, följajánlotta neki a házasságot.

A leány beleegyezett s Uj-Seelandba való megérkezésük után megtartották az esküvőt, csak még azt tűzte ki feltételül, hogy házasságuk egy ideig titokban maradjon. Mert azért szállt tengerre, hogy néhány ismerőst meglátogassa, s oka van arra, hogy azok meg ne tudják egy

olyan férfival való házasságát, aki az ő titkos reményégei szerint barótságához fog jutni.

Bálintnak semmi kifogása nem volt ez ellen. Neki különben is állást kellett először szereznie a gyarmatban, s hogy feleségének alkalmas lakást szerezzen, ez is nagy gondot okozott neki eleinte. Azért hát az asszony egyelőre Napierbe ment a rokonaihoz, míg ő, mint már szó volt róla, Brown barátjánál élt, s amikor csak mód volt rá, meglátogatta a városban.

Most, amikor már felesége volt neki, nem tartotta többé szükségesnek, hogy vagyona nagyságára vonatkozó feltevéseit eltitkolja. A leplezett célzások után nyílt megbeszélésre került a dolog, s csakhamar kitént, hogy nem érte magát, hanem vélt gazdagsága miatt ment hozzá.

Összinté kijelentéseire Bálint is hasonló őszinteséggel felelt, s így csakhamar tisztába jutottak kölcsönös helyzetükkél. Ennek a következtül keserves viszálkodás és kölcsönös szemrehányás lett. Az asszony igazi természetében mutatkozott s a hevesebb szavaknak egész áradata zudította rá, s ha Bálint nem türtőztette magát s hasonló módon felelt, akkor bizony válogatás nélkül röpködtek a megfelelő kifejezések, úgy, amint a nyelvükre tolokadtak.

De hát férj és feleség voltak, s a köztük lévő köteléket nem lehetett szétépni. De mint-hogy a házasságuk titok volt, elválásuknak semmi sem volt az utjában. Bálint minden föltételbe belenyugodott, amit az asszony pénz dolgában diktált. Bátyja halála esetére részesedjék az örökségben, csak azt kívánta a maga részéről, hogy csak akkor kapja meg a pénzt, ha lemond a címről és arról, hogy hozzá való viszonyát feltárja. Először ellene szegült ennek, de amikor Bálint felajánlotta, hogy mindent átenged neki a családi bírtok kivételével — és ez rendkívül előnyös ajánlat volt anyagi szempontból — akkor egyezett végre bele.

(Folytatása következik.)

+ Cenzura a velencei köztársaságban. A velencei köztársaság virágkorában fennálló színházi cenzuráról irt érdekes dolgokat Borabi olasz tudós. A velencei köztársaság — írja Borabi — éppenséggel nem volt demokratikus; minden — lett legyen az politika, vagy művészet — a tizek tanácsától függött. Így például elég volt, ha ennek a hatóságnak csak egyetlen tagja is beleavatkozott, hogy egy szindarabnak az előadását betiltásák. A nők, bármilyen ranguk voltak is, csakis álarccal jelenhettek meg a színházban. Egy előkelő urhölgy, Giulia Froud, aki ezt a szabályrendeletet megszegte, huszonegy napig nem távozhatott a lakásából. Az osztrák uralom ugyan megszüntette ezt a rendeletet, hanem a helyett jól megbosszantotta a drámaírókat. Az új rendelet szerint eltiltották:

1. azokat a darabokat, amelyekben papok szerepeltek, vagy amelyekben vallásról volt szó;
2. azokat a darabokat, amelyekben közpérszerű szellemi képességekkel és jellembeli tulajdonságokkal megaldott fejedelmekről volt szó és végül
3. azokat a demokratikus darabokat, amelyekben ostoba nemesek és mérsaliancek fordulnak elő.

+ Az ember körme. Egy amerikai tudományos lapban néhány adat olvasható a körömök növekedéséről. E szerint az ember körme nyáron jobban nő, mint télen és fiatal korban is jobban nő az ember körme, mint később. Akármilyen kis betegség már megakasztja a köröm növekedését, de viszont ugyanegy embernek a körme is más és másképpen nőnek. Így a jobb kézen hamarabb nőnek a körömök, mint a balon, a középső ujj körme hamarabb nő, mint a hüvelyk és a kis ujjé. A kis ujj hetenkint 0.079 centimétert nő, tehát évenként négy centimétert. Egy hetven esztendőes ember egész életén át 2.88 méter körömananyagot növelt és egy-egy köröm nyolcvanhatszszor újult meg ez idő alatt.

+ A francia bankjegyek sulya. A francia ötszáz frankos bankjegy sulya 1.75 gramm; az ezer frankos bankjegyé 1.53 gramm. Ha az öt milliárdot Németországnak a most forgalomban lévő ezer frankos bankjegyekkel fizették volna ki, a hadisarc sulya 7650 kilogrammot tett volna ki; ötszáz frankos bankjegyekkel pedig 17.500 kilogrammot.

+ Az 1900-iki világtállitás hordója. Nancy városának hordógyára egy bordót fog kiállítani a párisi világtállitás, amelynek átmérője kilenc méter és ötven centiméter, úrtartalma negyvenkétezer hektoliter, sulya pedig százötvenezer kilogramm. Száznyven ember kényelmesen elférhet a belsejében. A hordón a gyár már több hete dolgozik.

KÖZGAZDASÁG.

Ipar és kereskedelem.

A forgalomképtelen ezüstforintosok beváltása. A pénzügyminiszter a hivatalos lapban közzétette, hogy az átlukasztott vagy más módon, de szintén nem a rendes forgalom folytán sulyban megfogyott és ennél fogva a forgalomra nem alkalmas ezüst egyforintosoknak suly szerint és anyagértékben való beváltásának e hónap 15-ikéig meghosszabbított határidejét további rendelkezésig ismét meghosszabbította.

Az áru-részügyletek szabályozásáról az igazságügyminisztériumban törvényjavaslat készül. Ennek a javaslatnak előadói tervezetét június folyamán az igazságügyminisztériumban egy szűkebb körű előterjesztés tárgyalta. Az így megállapított első tervezetet és megokolását most közzölték a kereskedelemügyi miniszterrel és egyes szakkörökkel. A tervezet lehetőleg még szeptember havában tágabb körű szaktanácskozmány elé kerül.

Az Athenaeum Irodalmi és Nyomdai Részvénytársulat ma délután idősb Cséry Lajos elnöklelete alatt rendkívüli közgyűlést tartott. Az utolsó rendes évi közgyűlés ugyanis felhatalmazta az igazgatóságot, hogy a Ferenciek-terén lévő ingatlanait eladhasa. Az igazgatóság most jelenti a közgyűlésnek, hogy sikerült e telket a fővárosi háztelkek jelenlegi árviszonyainak megfelelő módon értékesíteni. *Hatvany-Deutsch Ignác és fia, csetei Herzog Péter,*

csepeli Weisz Berthold és Manfréd, *Sonnenberg Imre és Egyedi Lajos* megvették a Ferenciek-terén fekvő telkek 70%-át, és a társasággal, mint a telkeknek továbbra is 30%-nyi rész tulajdonosával együtt közös tulajdonként közös kezelés és eladás útján való értékesítés végett bérházakat foglaltak fel. Ez a megoldás előnyös, mert a társulat telkei nem hevernek többé parlogon, hanem csakhamar kellő jövedelmet nyújtanak és az ezeken épülő házakkal együtt az ingatlanoknak a mostaniaknál jobb viszonyok közt való értékesítéséből a társaságra is tetemes haszon várható. A közgyűlés az eladást egyhangulag jóváhagyta.

A fővárosi biztosításai. A székesfővárosnak a biztosítási üzletekben nincs szerencséje. A fővárosi tüzbiztosító-egylet megalakítása nem sikerült és a munkások biztosítása sem. Most tehát a betegsegélyző pénztárba iratták a munkásokat s a mint *Biztosítási és Közgazdasági Lapok*nak írják: ennek következtében az 50-tól 90 kr. napibért húzó női munkásoktól heti 7 krt, a 81 krt. vagy ennél többet kapó női munkásoktól heti 9 és fél krt, a 60-1 frot kapó férfi munkásoktól heti 9 és fél krt, az 1 frotól 1 frt 50 krt kapó férfi munkásoktól heti 14 krt, az 1 frt 50 krt vagy többet kapó férfi munkásoktól heti 18 krt vonnak le a betegsegélyző pénztár javára. A fővárosnak 2493 munkása van, akik közül 151 az első, 17 a második, 1513 a harmadik, 618 a negyedik, 194 az ötödik fizetési teher alá esik. Valamennyi közül 207 köteles magát a pénztárba iratni, 2286-ot a főváros önkényileg adoztat meg.

A magyar földbírtok. Ezzel a címmel Tomka Emil kultur-földmérnök tanulmányt irt, amely a magyar földbírtok-politika aktuális kérdéseivel foglalkozik behatóan és érdekesen. Tomka a földnélküli kis embereket úgy akarja telepekhez juttatni, hogy a telepítésre és parcellázásra alkalmas hitbizományi bírtokok egy részét a kormány kincstári erődöket engedjen át. Ennek az eljárásnak az előnyeit meggyőzően fejtegeti és konkrét adatokkal támogatja. A füzet ára 30 krajczár.

Szeszarak. A kontingens nyersszesz ára *Budapest*en 17.50 forint pénzben, 17.75 forint áruban. *Bécs*-ben a nyersszesz ára 18.60 forint pénzben, 18.80 forint áruban.

Budapesti sertés-konzumvásár. A főrenvárosi petróleum-rakodónál lévő székes-fővárosi sertés-konzumvásár *árjegyzése* 1899. július 12-én. Készlet 377 darab. Érkezett 880 darab. Összesen 1257 darab. Eladott 817 darab. Maradt 740 darab. — *Napi árak:* 120-180 kgr. sulyban 44-46- krajczárig, 220-280 kgr. sulyban 43½-45½ krajczárig, 320-380 kgr. sulyban 43-45 krig. Óreg nehéz páronként 400-500 kilos 40-43 krajczárig. Malacok 38-40 krajczárig kilonként. 100 kilogrammonként elősulyban, páronként 45-50 kiló és a vételár elengedése mellett. A vasár hangulata élénk volt.

A budapesti gabonátözsde.

Budapest, július 12.

A gabonáüzletben a hangulat nyugodt volt. Forgalomba került 10.000 métermáza 2½-5 krajczárral alacsonyabb árakon. Egyéb gabonaművekben a forgalom gyenge volt és az árak változatlanok maradtak.

Eladott:

Buza. Tiszavidéki: 100 mm. 80 k. 9 frt 95 kr. 3500 mm. 77-2 k. 9 frt 80 kr.
Fehérmegyei: 100 mm. 78 k. 9 frt 92½ kr. 280 mm. 78 k. 9 frt 65 kr.
Pestmegyei: 150 mm. 77 k. 9 frt 70 kr. 100 mm. 77 k. 9 frt 70 kr. 100 mm. 77-8 k. 9 frt 62½ kr.
Bácskai: 780 mm. 76 k. 9 frt 60 kr. 410 mm. 75-3 k. 9 frt 50 kr. 180 mm. 74 k. 9 frt 45 kr. 400 mm. 73-4 k. 9 frt 45 kr.
Szerbiai: 3000 mm. 76-5 k. 8 frt 15 kr. 1000 mm. 75-7 k. 8 frt — kr.

Mind 3 hónapra.

Képzőszarpece: 290 mm. 12 frt 32 kr. 400 mm. 12 frt 15 kr.
Zab: 100 mm. 5 frt 75 kr. 300 mm. 5 frt 75 kr. 100 mm. 5 frt 55 kr.
Árpa: 100 mm. 6 frt 65 kr.

Készpénzfizetés mellett.

A készáru hivatalos jegyzése a budapesti áru-és értéktözsde szokásai szerint, készpénzben 100 kilogrammonként. — A minőség hektoliterenként és kilogrammonként.

Buza (6)	75 k.	0.15-0.20	74 k.	0.20-0.20	74 k.	0.20-0.20	74 k.	0.20-0.20
bánsági	78 k.	0.40-0.44	79 k.	0.45-0.50	79 k.	0.45-0.50	79 k.	0.45-0.50
tiszavidéki	78 k.	0.30-0.35	78 k.	0.40-0.45	78 k.	0.40-0.45	78 k.	0.40-0.45
pestvidéki	74 k.	0.20-0.25	74 k.	0.25-0.30	74 k.	0.25-0.30	74 k.	0.25-0.30
fejérmegyei	74 k.	0.25-0.30	74 k.	0.30-0.35	74 k.	0.30-0.35	74 k.	0.30-0.35
bácskai	74 k.	0.20-0.25	74 k.	0.25-0.30	74 k.	0.25-0.30	74 k.	0.25-0.30
román	78 k.	0.40-0.45	78 k.	0.45-0.50	78 k.	0.45-0.50	78 k.	0.45-0.50
szerb	78 k.	0.40-0.45	78 k.	0.45-0.50	78 k.	0.45-0.50	78 k.	0.45-0.50
bolgár	78 k.	0.40-0.45	78 k.	0.45-0.50	78 k.	0.45-0.50	78 k.	0.45-0.50

Rozs	(6)	L. r.	70-72 k.	7.05-7.15	fl. r.	—	k.	6.50-7.00
Árpa	(6)	tak.	60-62 k.	5.20-5.30	ágrati	—	—	5.70-5.80
	(6)	sörész.	64-66 k.	6.50-7.00	való	—	—	6.40-6.50
Zab	(6)		20-41 k.	5.50-6.00	(6)			5.50-5.70
Tengeri	(6)	bánsági	—	—	(6)			—
Repece	(6)	árpasztá	—	—	(6)			—
Köles	(6)		—	—	(6)			—

A határidőszlet folyamán a következő kötések történtek:

Buza októbr.	8.87, 9. —, 8.89, 8.86, 8.79, 8.88
Rozs októbr.	7.05-7.03-6.99-6.94-6.97
Zab októbr.	5.57-5.54-5.56
Tengeri júliusra	4.63-4.62-4.61
Tengeri augusztusra	4.76-4.74-4.71
Tengeri májusra 1900.	4.91-4.90-4.82-4.85
Repece augusztusra	—

Déli egy óra kor a következő zárárakat állapították meg hivatalosan a tőzsdén:

Buza júniusra	9. —	pénz	0. —	áru
Buza októbr.	8.81	"	8.82	"
Rozs októbr.	6.94	"	6.95	"
Zab októbr.	5.54	"	5.56	"
Tengeri júliusra	4.62	"	4.64	"
Tengeri augusztusra	4.72	"	4.73	"
Tengeri máj-ra (1890.)	4.84	"	4.85	"
Repece augusztusra	12.55	"	12.65	"

Délután fél 5 óra kor zárul:

Buza októbr.	8.76-8.77
Rozs októbr.	6.92-6.93
Zab októbr.	5.54-5.55
Tengeri júliusra	4.63-4.64
Tengeri augusztusra	4.72-4.73
Tengeri májusra 1900.	4.83-4.84
Repece augusztusra	—

A budapesti értéktözsde.

A mai értéktözsde csendes lefolyású volt s az árfolyamok keveset változtak.

A helyi piacon semmi változás sem állott be. Kötések csak itt-ott fordultak elő.

A déli tőzsde inkább gyengének volt mondható, minok oka bécsi realizációkban kereshető.

Valuták és ércváltók változatlanok.

Az előtőzsde változatlan.

Jegyzetek: Magyar hitelrészvény 389.60—391.40. Osztrák hitelrészvény 380.60—381.50. Osztrák-magyar államvasuti részvény 347.60—348.20. Déli vasut 77.75—78.—. Rimamurányi vasmű 312.——312.75. Jelzálogbank 249.25 forinton.

A déli tőzsde gyengült.

Jegyzetek: Magyar hitelrészvény 390.50—391.50. Osztrák hitelrészvény 380.80—381.50. Osztrák-magyar államvasut 346.60—347.90. Ipar- és kereskedelmi bank 100.—. Déli vasut 77.75—78.25. Kőzuti vasut részvény 372.25—376.— forinton.

Az utótőzsdén igen csekély üzlet mellett az irányzat nyugodt maradt.

A 4 órai zárlatkor maradt:

Osztrák hitelrészvény 380.80. Magyar hitelrészvény 390.—. Leszámitolóbank 260.—. Rimamurányi vasmű részvény 311.—. Osztrák-magyar államvasut 346.50. Kőzuti vaspálya 376.—. Városi villamos vasut 216.— forinton.

Leszámitoló árfolyamok:

Magyar általános hitelbank	390.—
Osztrák hitelintézet	381.—
Pesti m. kereskedelmi bank	1422.—
Egyes. Budap. f. v. takarékpénztár	1180.—
Magyar keramiai gyár r.-t.	150.—
Salgó-Tarjani kőszénbánya	320.—
Ujlaki téglagyár r. t.	192.—
Franklin-társulat	257.—
Magyar villamosság r.-t.	149.—
Bpesti városi villamos vasut	215.—

A hivatalos zárlatok a következők voltak:

Allamadósság.	
a) Magyar Államadósság.	
Aranyárjárdék 4%	119.25 119.75
Koronárjárdék 4%	95.90 97.30
Kései vasuti kölcsönök 6%	120.25 121.25
Államvasuti aranykölcsön 4%	120.— 121.—
Államvasuti ezüstkölcsön 4 1/2%	101.— 102.—
Vasapalkócsion 5%	85.— 86.—
Magyar nyerménykölcsön (100 frt)	150.50 151.50
b) Osztrák Államadósság.	
Egyes. papírárjárdék 4 1/2%	100.40 101.90
Egyes. ezüstárjárdék 4 1/2%	100.40 101.90
Aranyárjárdék 4%	100.20 103.70
c) Idegen Államadósság.	
Bolgár vasuti kölcsön 6%	105.25 110.25
Más kölcsönök.	
Bonyhák kölcsön 4%	95.— 96.—
Budapest fővárosi kölcsön 4 1/2%	90. 0 100. 0
Vasművek és gépgyárak részvényei.	
Gardasági gépgy.	143.— 145.—
Danabüti	92.— 93.—
Ganz	1720.— 1775.—
Neholzon	— 108.— 111.—
Schick	— 94.— 94.—
Wetzner waggon.	— 214.— 216.—

LODEN	Iskola-öltöny	3.50
LODEN	Fiu-mencsikoff	7.—
LODEN	Férfi-köpeny	12.—
LODEN	Kocsis-köpeny	10.—
LODEN	Havelok	8.—
LODEN	Rövid kabát	8.—
LODEN	Vadász-öltöny	18.—
LODEN	Turista-öltöny	14.—

LODEN	Sacco vattával bélelve	6.—
LODEN	Szőrme-sacco	10.—
LODEN	Vadász-sacco	9.—
LODEN	Vadász-bunda	18.—
LODEN	Kocsis-bunda	20.—
LODEN	Utazó-bunda	35.—
LODEN	Szőrme-mencsikoff	40.—
LODEN	Gazdasági bunda	16.—

RENDELJENEK CSAK

a „TIROLI“-nál

JUSTITZ LEOPOLD

speciálta loden-öltönyökben

Bécs, IX., Währingerstrasse 48.

Mintákat és képes árjegyzékeket ingyen és bérmentve.

Záloglevelek és kölcsönkötvények.

Budapesti intézetek kibocsátása.

Table with columns for issuer, type of bond, and price. Includes entries for 'Egyes. f. v. takarék-pénztár', 'Közp. jelzálogbank', etc.

Elsőbbségi kötvények.

Table listing priority bonds from 'Adria elsőbbségi kötvény', 'Közút vasút', 'Budapest-pécsi vasút', etc.

Bankok részvényei.

Table listing bank shares from 'Bankjegyesítők', 'Fiumei hitelbank', 'Kassa-oderbergi', etc.

Biztosító társaságok részvényei.

Table listing insurance company shares from 'Bécsi biztosító', 'Első magy. által.', etc.

Takarékpénztárak részvényei.

Table listing savings bank shares from 'Belvárosi', 'Egyszékhelyi', 'Budapesti', etc.

Gőzmalmok.

Table listing steam mill shares from 'Concordia', 'Első budapesti', 'Erszébet', etc.

Bányák és téglagyárak részvényei.

Table listing mine and brick factory shares from 'Borsodi bánya', 'Budapesti téglagyár', 'Egyszékhelyi', etc.

Könyvnyomdák részvényei.

Table listing printing house shares from 'Atheneum', 'Franklin', 'Kosmos', etc.

Különféle vállalatok részvényei.

Table listing various company shares from 'Ait. wagn.-kősz. m.', 'Bécsi villamos', 'Első magyar', etc.

Közlekedési vállalatok részvényei.

Table listing transport company shares from 'Adria tengerhaj.', 'Bécsi közúti vas.', 'Egyszékhelyi', etc.

Sorsjegyek.

Table listing lottery tickets from 'Bazilika', 'Koronajáradék', 'Magy. hitelbank', etc.

Pénzmekek.

Table listing currencies from 'Vért arany', '10 frank arany', '20 márkás', etc.

Külföldi váltók (lára).

Table listing foreign exchange rates for 'Amsterdam', 'London', 'Német piac', etc.

Határidőre kötött értékpapírok.

Table listing term securities from 'Aranyjárdék', 'Koronajárdék', 'Magy. hitelbank', etc.

A budapesti terménytorzsda.

Text describing market conditions for various goods like wheat, oil, and other commodities in Budapest.

85 darabos 14.75—15.25 forint. Szilvái: szlavóniai... forint, szerbiai 14.—14.50 forint...

A bécsi gabontörzsde.

Éoca, július 12. (A Budapesti Napló tudósítójának telefonjelentése.)

Jegyzések: Buza észre 9.81—9.87—9.89. Rozs észre 7.31—7.20. Zab észre 5.87—5.86. Tengeri szeptember-októberre 5.11—5.13—5.11. Tengeri július-agusztusra 5.—5.02. Repce augusztus-szeptemberre 12.55—12.65 forint.

A bécsi értéktörzsde.

Az előtőzsde csendes. A déli tőzsde üzletlen, szilárd London daocra. A zárlat szilárd.

Bécs, július 12. (Magyar értékek zárlata.) 4% arany járadék 119.25. Tiszai és szegedi kölcsön sorsjegy 138.40. Magyar vasúti kölcsön ezüstben 100.40. Magyar keleti vasúti állami kötvény 119.75. Magyar leszámítóló 6% pénzváltóbank 256.—. Rimamurányi vasműrészvény 310.50. Magyar koronajárdék 96.75. 4% os Magyar földterhem. kötvény 95.—. Magyar hitelbank részvény 388.—. Magyar nyerevény kölcsön sorsjegy 161.—. Kassa-oderbergi vasúti részvény 185.50. Magyar kereskedelmi bank 1420.—.

Bécs, július 12. (Osztrák értékek zárlata.) 4% papírjárdék 100.60. 4% os osztrák aranyjárdék 119.40. 1860-iki sorsjegy 129.—. Osztrák hitelsorsjegy 195.75. Angol-osztrák bank 152.25. Bécsi bankjegyesítőt 274.25. Osztrák-magyar bank 913.—. Déli vasút 77.50. Dunagőzhajózási részvény 387.—. Dohányrészvény 142.50. Császári és királyi arany 5.68.—. Német bankváltók 58.92. 4% os ezüst járadék 100.45. Osztrák koronajárdék 100.65. 1884-iki sorsjegy 195.—. Osztrák hitelintézet részvény 380.50. Unionbank 311.—. Osztrák Länderbank 242.25. Osztrák-magyar államvasút 346.75. Elbavölgyi vasút 250.25. Alphei bányarészvény 239.20. 30 frankos arany 9.55 1/2. Londoni váltóár 120.57. Bécsi Tramway 468.—. Az irányzat gyengült.

Bécs, július 12. (A Budapesti Napló tudósítójának telefonjelentése. A délutáni magánforgalomban a zárlatok a következők voltak: Osztrák hitelrészvény 380.75 Magyar hitelrészvény 290.50. Angol-Osztrák bank 152.50 Union bank 311.50. Länderbank 242.50. bankjegyesítőt 274.50. osztrák-magyar államvasút részvény 346.75. északnyugati vasút részv. 245.25. elbavölgyi vasút 255.25. dunagőzhajós részv. —. alphei bányarészvény 239.25. májusi járadék 100.60. osztrák koronajárdék —. magyar aranyj. 96.75. magyar koronajárdék 96.75 német birodalmi márká májusra 58.97. júniusra —. török sorsjegy 63.—. rimamurányi vasmű 311.50 déli vasút —. dohányrészvény 145.75. Napoleon d'or 9.55 1/2 Lombard 78.—.

Külföldi értéktörzsdek.

Berlin, július 12. (Tőzsdei tudósítás.) Nagyon csendes üzletmenet mellett az alapirányzat szilárd. Vas-és kőszénrészvények visszavásárlások által emelkedtek. Bankok javultak. Amerikai vasutak New Yorkra emelkedtek. Az árfolyamok különben kedvező forgalom mellett ártartok voltak. Magánleszámitási kamatláb 3 3/8%.

Berlin, július 12. (Zárlat.) 4% os papírjárdék —. 4% os osztrák aranyjárdék 100.90. Elbavölgyi vasút 129.—. Magyar koronajárdék —. Osztrák-magyar államvasút 147.80. Kassa-oderbergi vasút —. Bécsi váltóár 169.45. Magyar vasúti beruházási kölcsön 102.90. Alphei bányarészvény —. Disconto-Commandit 196.25. Általános villamosok Edison 267.25. Gelsenkirchen 205.40. Laurakohó 261.50. 4% os ezüstjárdék 100.—. 4% os magyar aranyjárdék 100.25. Osztrák hitelrészvény 237.75. Déli vasút 35.—. Károly Lajos vasút 100.40. Orosz bankjegy 216.05. 4% uj orosz kölcsön 99.90. Török dohányrészvény —. Olasz járadék 94.25. Magyar hitelbank —. Dynamit Trust 165.80. Harpeni 202.—. Az irányzat gyengült.

Hamburg, július 12. (Zárlat.) 4% os ezüstjárdék 99.80. 1860. sorsjegy 148.—. Déli vasút 34.90. 4% os osztrák aranyjárdék 100.75. Osztrák hitelrészvény 235.—. Osztrák-magyar államvasút 147.75. Olasz járadék 94.25. 4% os magyar aranyjárdék 100.20. Az irányzat csendes.

Frankfurt, július 12. (Zárlat.) 4% os papírjárdék 100.30. 4% os osztrák aranyjárdék 101.05. Magyar koronajárdék 96.70. Osztrák-magyar bank 157.30. Déli vasút 35.—. Elbavölgyi vasút —. Londoni váltóár 120.57. Bécsi bankjegyesítőt —. Villamos részvény 156.80. 3% os magyar aranyjárdék —. 4% os osztrák ezüstjárdék 99.90. 4% os magyar aranyjárdék 100.10. Osztrák hitelrészvény 238.10. Osztrák-magyar államvasút 148.10. Északnyugati vasút —. Bécsi váltóár 169.45. Párisi váltóár 811.33. Unionbank —. Alphei bányarészvény 243.—. Az irányzat nyugodt.

Páris, július 12. (Zárlat.) 3% os francia járadék 101.07. Olasz járadék 93.22. Osztrák-magyar államvasút —. Francia törleszt. járadék 100.25. 4% os magyar aranyjárdék 100.—. Török dohányrészvény 312.—. Osztrák Länderbank —. 3 1/2% os francia járadék 102.50. Osztrák földhitelintézet részvény —. Déli vasút 177.—. 4% os osztrák aranyjárdék 101.25. Ottománbank 855.—. Párisi bankrészvény 1055.—. Alphei bánya részvény —. Az irányzat nyugodt.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

Július 12. A sertésüzlet irányzata változatlan. A) Hízott sertések ára: I. A) Magyar elsörendű: Öreg nehéz (páronként 400 kilogramm felüli sulyban) 40—40 1/2 — krajcár. Öreg közép (páronként 300—340 kilogramm terjedő sulyban) 42—42 1/2 krajcár. Fialat nehéz (páronként 320 kilogramm felüli sulyban) 42 1/2—43 — krajcár. Fialat közép (páronként 251—320 kilogramm felüli sulyban) 43 1/2—44 — krajcár. Fialat könnyű (páronként 250 kilogramm terjedő sulyban) 44—45 — krajcár. II. Magyar szedett: Nehéz (páronként 280 kilogramm felüli sulyban) — krajcár. Közép (páronként 220—280 kilogramm sulyban) — krajcár. Könnyű (páronként 220 kilogramm terjedő sulyban) — krajcár. III. Romániai: Nehéz (páronként 320 kilogramm felüli sulyban) — krajcár. Közép (páronként 250—320 kilogramm terjedő sulyban) — krajcár. Könnyű (páronként 250 kilogramm terjedő sulyban) — krajcár. IV. Romániai eredeti (Stachl): Nehéz (páronként 240 kilogramm terjedő sulyban) — krajcár. Könnyű (páronként 250 kilogramm terjedő sulyban) — krajcár. V. Szerbiai: Nehéz (páronként 260 kilogramm felüli sulyban) 44—44 1/2

krajcár. — Közép (páronként 240—280 kilogramm terjedő sulyban) 43 1/2—44 — krajcár. Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő sulyban) 44—45 krajcár.

Sertés és lészet: 1899. július 10. napján volt készlet 43.628 darab, 1899. július 11. napján felhajtott 401 darab, 1899. évi július 11. napján elszállított 425 darab, 1899. július 12. napjára maradt készletben 43.582 darab.

Kivonat a hivatalos lapból.

— Július 12. — Kinevezések. A vallás- és közoktatásiügyi miniszter Miskovits Ferenc főkeleti királyi katolikus főgimnáziumi helyettes tanárt a szegedi állami gimnáziumhoz rendes tanárrá nevezte ki. — Az igazságügyminiszter Tornyai Lipót közútiárhelyi törvényszéki, Imrok Kálmán tornai járásbírósi, Zachariás Miklós nagybecskereki törvényszéki, Boór József enyingi, Surányi Antal szentgotthárdi járásbírósi, Mőzer Géza debreceni törvényszéki, Vida Elek nagykárolyi járásbírósi, Lévai Antal titeli járásbírósi teleknyomai betétszerkesztő, Sághy Endre battonyai és Gracza György sárvári járásbírósi segédteleknyomozókat jelenlegi alkalmazatásuk helyén, A. X. fizetési osztály 3-ik fizetési fokozatú teleknyomozóvá, Koreny Pál besztekerbányai járásbírósi díjmentes a szatmárnémeti járásbíróshoz irnokká nevezte ki. Athléta. A vallás- és közoktatásiügyi miniszter Kende Ferenc pancevai állami főgimnáziumi tanárt a szegedi állami gimnáziumhoz áthelyezte. — Az igazságügyminiszter Buttyán József vinyai járásbírósi aljegyzőt a tergovai járásbíróshoz, Orlovsky Sándor muraszombati járásbírósi irnokot a dáradi, Veres Sándor écsedi járásbírósi irnokot pedig a szolnoki járásbíróshoz helyezte át. Pályázatok. Alderdfőjelölti állásra a királyi elsőfokú bíróságok létszámában július végéig. — Irnoki állásra a székelykeresztúri járásbírósnál augusztus 12-ig. — Iskolai orvos és egészségügyi tanári állásra a pozsonyi állami főreáliskolánál szeptember 1-ig. — Jegyzői állásra a pesti városi törvényszékénél 2 hét alatt. — Pénzügyi titkári állásra a nagyenyedi pénzügyigazgatóságnál 14 nap alatt. — Hivatalszolgái állásra a belügyminisztériumban aug. 9-ig.

Napirend.

Naptár. Csütörtök, július 13. — Római katolikus: Jenő p. — Protestáns: Jenő. — Görög-orosz: (július 1.) Ksz. D. — Zsidó: Áb. 6. — A nap két reggel 4 óra 1 percek. — Nyugszik este 7 óra 37 percek. — A hold két reggel 9 óra 45 percek. — Nyugszik este 9 óra 40 percek.

A kereskedelemügyi miniszter fogad délután 4 órakor. A miniszterelnök és belügyminiszter fogad délután 4 órakor a belügyminisztérium épületében. A honvédelmi miniszter fogad déli 12 órakor. Az igazságügyi miniszter fogad délután 4 órakor. A közoktatásiügyi miniszter fogad délután 4 órakor. Pestmegyei közigazgatási bizottságának ülése délelőtt 10 órakor a megyeházán. Nemzeti Múzeum: Természettudományi társ. Nyitva délelőtt 9 órától 1 óráig. Többi társi 1 korona belépődíj mellett megtekinthetők.

Iparművészeti Múzeum és az iparművészeti társulat állandó bazarja, nyitva délelőtt 9—1-ig. Technológiai Iparmúzeum nyitva délelőtt 9 órától 12 óráig és délután 3—5-ig. Szabadalmi levéltár (Erszébet-kört) nyitva délelőtt 9—1-ig.

Az összes könyvtárak zárva vannak. Magyar Kereskedelmi Múzeum. Állandó kiállítás, kereskedelemtörténeti múzeum és keleti mintatár az Iparcsarnokban délelőtt 9—12-ig és délután 3—6-ig van nyitva. Az igazgatóság hivatalos órái ugyanott délelőtt 9-től délután 2 óráig. Magyar házi-ipar központi bazar, Keresepárt 22. 1. emelet délelőtt 9-től déli 1 óráig és délután 3-tól este 7 óráig. Tudakozó iroda és nyilvános szakkönyvtár, Keresepárt 20. szám alatt, délelőtt 9 órától 12-ig és délután 3—6-ig. Vasár- és ünnepeknapok délelőtt 9 órától 12-ig. A Hódoló díszfelvonás. Eisenhut Ferenc óriási körképe, látható Városliget, Andrássy-ut végén, reggel 9 órától este 5 óráig. Belépő díj 50 krajcár, gyermekjegy 30 krajcár.

Állatkert nyitva egész nap. — A m. kir. országos meteorológiai intézet jelentése. — Budapest, július 12. A légnomám maximuma Oroszország fölött helyett megtartotta, míg a minimum a La Manche fölött került; Görögország körül is aránylag alacsony a légnomám. Az idő az európai kontinensen túlnyomóan derült és száraz, nagyobb esők csak a nyugati partvidékeken voltak, a hőmérséklet a kontinens nyugati felében emelkedett. Hazánkban szórnyosan zivataros esők voltak (Budapest, Zombor és Pécs jelent zivartart); a hőmérséklet nem változott lényegesen. Kültetés: Meleg idő várható az ország nyugati vidékein zivataros esőkkel.

Időjelzés.

— A m. kir. országos meteorológiai intézet jelentése. — Budapest, július 12. A légnomám maximuma Oroszország fölött helyett megtartotta, míg a minimum a La Manche fölött került; Görögország körül is aránylag alacsony a légnomám. Az idő az európai kontinensen túlnyomóan derült és száraz, nagyobb esők csak a nyugati partvidékeken voltak, a hőmérséklet a kontinens nyugati felében emelkedett. Hazánkban szórnyosan zivataros esők voltak (Budapest, Zombor és Pécs jelent zivartart); a hőmérséklet nem változott lényegesen. Kültetés: Meleg idő várható az ország nyugati vidékein zivataros esőkkel.

Vizállás.

Table showing water levels (Vizállás) for various locations like Tisza, Danubius, and others, with columns for date and water level.

Színházak, szórakozó helyek.

NEMZETI SZÍNHÁZ.
M. KIR. OPERAHÁZ.
NÉPSZÍNHÁZ.
MAGYAR SZÍNHÁZ.
VIGSZÍNHÁZ.
Szünet.

FOVÁROSI NYARI SZÍNHÁZ.
 a Krisztinavárosban.
 Csütörtök, 1899. évi július hó 13-án.
 Hegedűs Gyula felléptével
Doktor Szeleburdi.
 Énekes bohózat 3 felvonásban.
 Kezdeté 7 óraker.

VÁROSLIGETI SZINKÖR.
 Csütörtök, 1899. évi július hó 13-án.
A kirchfeldi pap.
 Énekes népszínmű 4 felvonásban.
 Kezdeté 7 óraker.

KISFALUDY SZÍNHÁZ.
 Ó-Budán.
 Csütörtök, 1899. évi július hó 13-án.
Sulamit, Jeruzsálem leánya.
 Keleti opera 4 felvonásban, 7 képpben. Irta: Goldfa-
 den Dávid. Zenéjét szerzette: Dávidsohn Emánuel.
 Személyek:
 Monacoh, Radó S. Abigail Kápolnai
 Sulamit, Kévéssy Zsigang Takoray
 Absolon, Érczkövy Eziel Tarján
 Kezdeté 7 1/2 óraker.

Ős-Budavára.

Ma csütörtökön, 1899. július 13-án.
Este 9 óraker.

Német József,

a Népszínház — és

Sziklai Kornél

a Magyar Színház tagjának vendég-
 szereplése

„A Gésa-gymnasium“

című parodisztikus ballet-operettben.

Belépő díj este 7 óráig 30 kr., azután 50 kr.

Mérsékelt árú belépő jegyek a dohánytözsdekben.

Somossy Mulató

Albrecht Ferenc, bérlo.

A mulató 16 fokra szellőztetve van.

Kezdeté 1/2 óraker, vége 12 óraker.

Csak még rövid ideig.

Ma a jelenkor szenzációja

Gauthier E. tanár

egy 616 embernek lefejezése

a közönség szeme láttára

Charles Ress-Ridd

a legjobb hasbeszélő

Stein Lina

dal- és keringő énekesnő.

Delfini fivérek

anatomiai problémák, úgynevezett

kigyóutánzó

Selly nővérek

a bájos ének- és táncoktató

ugymint az ujonnszerződött bohó-

zat és operett társulat.

Ma 25-ödször Die Perlschnur

Kutchera A.-től.

Szenzációs találmány gyenge és ellen.

FÉRFIAK SZÁMÁRA.

Impotencia ellen med. dr. Borsódi Ferenc cs. és kir. kiz. szabadalm. elektrometallikus lemeze, kitértve 1889-ben Párisban és 1890-ben Nizzában aranyéremmel, 1886. Brüsszelben, 1889. Genfben nagy ezüstéremmel, 1893. Chicagóban elismerő okirattal, oklevéllel ellátva a párisi Société de médecins de France, National d'Hygiène Suplque de Paris és számos más tudományos társulatok által. Elhárítja a gyengeséget. A szerkezet felette egyszerű és annak a testen való hordása ele-
 gendő az eredmény elérésére. Bővebb felvilágosítással, valamint kimerítő brochurekkel készséggel szolgál a

dr. Borsódi-féle

léseponthi lezárak
 Budapest, VIII., József-körút 30. sz

Zongora

termeinkben
 Kossuth Lajos-utca 22.
 (Károly-körút sarkán.)
 Zenepalota.

a legjobb zongorák
 híru
 Állandó dos választékban

ERARD

híres párisi és londoni zongoragyár (szállítója az angol királynőnek és az egész királyi családnak) egyedüli képviselője

valamint a **FEURICH** (a szász király udv. szállítója)

világhíru zongoráknak mely gyártmány minden más zongorát messzeszárnyalva — kizárólagos képviselője.

Sternberg Armin és Testv.
 hangszer-gyár
 cs. és kir. udv. szállítók

Zongora-termek:
 Kossuth Lajos-utca 22. sz.
 (Károly-körút sarkán.)
 Zenepalota.

Rohitsi
 PÓRAKTÁR
 Budapest
 Hoffmann József-utca
 Bathory-utca 8. szám.
 A Rohitsi savanyúvíz mint egyszerű felülmúlhatatlan hatású gyomor- és bélmurtnál, az ivarszervek hurutjainál máj- és lépbetegségeknél, de különösen váltózáznál.
 A Temepl forrás borral vegyítve kitünő üdítő ital.
 A gyógyítás ellenben kizárólag ivókúrára használják.

Savanyúvíz

Tulszárnyalva

vannak valaminek eddig megjelölt

KÉPES LEVELEZŐ-LAPOK
 a kiadásunkban megjelölt szabadalmazott + +

ÁTVÁLTOZÓ LEVELEZŐ-LAPOK

átal.
 Szab. minden állammal bef.
 „KOSMOS”
 MŰINTÉZET
 + + + BUDAPEST. + + +
 Mindenütt kapható.

Jutalomdíjazott a **SACHS ÁRMIN-féle**
 első magy. cs. és kir. szabadalmazott hordozható jégkészítésgyár
 Budapest. Gyár: VIII. ker., Bezerédi-utca 19. sz. és főir. közhelyiség: VIII., József-körút 18. sz.
 Kitértve a nagy m'fenni uni éremmel!

Ajánlja ujonnan szerkesztett jégkészítései a sár, bor, tej, víz, bus, étel sár. behűtésére, valamint tartályait fagyilat számára s gépeit annak előállítására. minden nagyságban és alakban, mekkoriban szabadalmazott legújabb és leggyakorlatibb fémhűtő és szahabzó csapjait és hordókat, szellőztető sárhűtő, melyek folyton a legnagyobb választékban raktárban tartatnak, a legolcsóbb árak mellett.

Raktár a Fleischmann-féle tejszállító kannákból eredeti árakon.
 Árjegyzék és ábrák ingyen megküldetnek.

Elismert legjobb mosószer

LESSIVE PHÉNIX

J. Picot szabadalma, Páris.
 55 éremmel kitértve.

Fehérneműmosásra egymagában szappan nélkül, szóda, hamu és chlor nélkül! Lessive Phénix mindent legjobban mos!

!!KEZESSÉG!!

Gyárak: Páris, Bordeaux, Montreal(Canada), Chatelineau (Belgium), Szent-Pétervár, Köln-Ehrenfeld Vác.
Chlor és kén nélkül!

Budapesti főraktár: **Salamon H.,**
 VII., Károly-körút 17.
Lessive Phénix
 kapható Magyarország minden fűszerkereskedésében és drogulátánál, Csomagokban fenti rajz szerint árusítatik.
 Gyár: Osztr.-Magyar Monarchia részére: VÁC.

Egész könyvtárnyi hasznos ismeret és tudnivaló van

KASSAY ADOLF
 legújabb és legteljesebb
 „Önüggyvéd és Házi Titkár”
 című könyvében.
 Ára füzve 1 frt, kötve 1 frt 20 kr.

Terjedelme több, mint 300 oldal.
 Utmutatással szolgál a mindennapi élet ügyes-bajos dolgaiban: okiratok szerződés, költekek-nyugták, végrendeletek, tudósítványok, váltók, folyamodványok, kérvények mintáit foglalja magában. A közélet és társasélet mindennemű ténylegében szükséges írásos munkákra: levelekre, meghívásokra, ajánlatokra, kereskedői körlevelekre jól szerkesztett példákat nyújt.

Közi ezenkívül a sommás eljárásról, a fizetési meghagyásról, a polgári házasságról, az öröklési eljárásról, bélyeg- és illetékekről, találmányi szabadalmakról, kamatláb-meghatározásokról, a gazdasági és ipari hitelszövetkezetekről alkotott újabb törvényeket.

Szóval a tudásnak és ismeretnek igazi kincsesháza. Kapható (a pénz előleges bekteldése után bérmentve)

a „Budapesti Napló” kiadóhivatalában, József-körút 18.

Még soha Budapesten nem volt.

Bárhoz akar lakni,
 már nem kell lakást keresnie, hanem forduljon

az első fővárosi ingyenes lakásközvetítő irodához
 Károly-körút 9. (gróf Hadik-palota.)
 Az igen tisztelt háziurak pedig kértnek kiadandó lakosztályukat mielőbb bejelenteni.

Vége a lakásüzletnek.

Hol kapható a valódi **kétszítító por**
 kilogrammja 40 kr. és **csiszolóvászonszeletek**
 kilogrammja 80 kr. ?

Kapható **RAPOLD**
 fémkövek és csiszolóvászón Gyári raktárában
BUDAPESTEN,
 VII. Király-utca
 21. sz. a.

Graz. Graz.

Hotel „zur goldenen Birne“
 a város központjában, a meráni parkkal szemben, a legszebb fekvésű szálló, ujonnan kényelmesen berendezve.
 HUTER J., tulajdonos.

Katona-ügyekben
 legjobban, leggyorsabban és legolcsóbban eljárás elintéz

reklamációt,
 megszerez utleveleket, idő előtti névelésre engedélyeket, eljár a tiszt urak és önkéntes összes személyes ügyeiben stb. a Dominke János v. osz. és kir. százados tulajdonát képező

KATONAÜGYI IRODA
 Budapest, VII., Kerepesi-ut 6. sz.

Legszebb Legjobb Legolcsóbb
PAP-an PAP-an PAP-an

GICHNER JÁNOS és TÁRSA
 paplan, matrác és kárpitosáru gyárosok, szőnyeg, függöny-ágy- és asztaltartó stb. nagy vái asztékban.
 Budapest, VII. ker., Erzsébet-körút 20. szám.
 Árjegyzéket kívánatra ingyen és bérmentve küldünk.
 Nem létező árakat kleszerelünk, vagy a pénzt visszadjuk

1. üszerezható vasgőz 8 matrác	10.-	1. acél szőnyeg egybetét	5.-
1. drb rouge paplan	1.70	1. tengorifó fejváncok	1.-
1. csechmir paplan	2.50	1. levarott szalmazsák	2.30
1. szin csechmir paplan	2.50	1. matrá	8.50
1. atlasz csechmir paplan	4.50	1. Crisde Afrique matrác	4.50
1. atlasz selyem paplan	7.50	1. lözse	12.-
1. fodros atl. sely. paplan	12.-	1. párnázott ruganyos matrác	16.-
1. jó váson ágylepedő	1.50	1. nagy szoba szőnyeg 300/300	2.60
1. váson nélküli	1.50	1. alvák tunis függöny	1.50
1. drb jó váson chiffon paplan	1.80	1. búzet ágytérítő	2.50
1. drb (fanel) takaró pokróc	1.80	1. futószőnyeg méterenként	25
1. drb jó lövökro	1.50	1. krtól 4 frt.	

Magyar kir. Államvasutak. Üzletvezet. Zágráb. 1874/99. III. sz.

Pályázati hirdetmény. A m. kir. Államvasutak Dombóvár Állomásán... mely össze nem vesztendő Uj-Dombóvár állomással...

Salamon Odön. Hirdetmény. Ezennel közhírré tétetik, hogy a vasuti kocsi- és áruautók helyiségekben elhagyott tárgyak...

Titkos betegségek ellen. 25 évi, részben katonatorvosi (a bécsi és budapesti katonakórházakban), részben magánorvosi tapasztalatai után legmelegebben ajánlható...

DR. KAJDACS, v. cs. és k. ezredorvos. Electrotherapiai rendelő intézete. Budapest, Váci-körút 4. sz. I. em. A legelhanyagoltabb Hughes-folyásokat, bukások, sebeket, sphyllist, az önfertőzéses utóbbait...

Most jelent meg! Most jelent meg! Filléres könyvtár. Egy-egy kötet ára 25 kr. Elbeszélések, tört. elbesz., mesék, regék, versek, fiuknak és leányoknak...

Szerkesztő: Pósa Lajos. 54. Gyarmathy Zsigáné. Mari néni mankója. A remete. Két elbeszélés képpel... 55. Sebők Zsigmond A kis mérdőkök. Elbeszélés. 1 képpel...

10,000 frt tisztanyereséget a legkisebb rizikóval érhet el évente mindenki, aki egy egyesületbe az egész osztrák-magyar monarchiában megengedett biztos értékpapírosok kihasználására mint tag belép.

Salamon Odön. Hirdetmény. Ezennel közhírré tétetik, hogy a vasuti kocsi- és áruautók helyiségekben elhagyott tárgyak u. m. bördöndök, táskák, kalapok, ruha és fehérneműek, botok, napernyők és esernyők stb. az alább felsorolt állomásokon és következő napokon tartandó nyilvános árverés alkalmával azonnali készpénz fizetés mellett el fognak adatni.

GUMMI! A legrövidebb francia és angol gummi-külföldesek, valódi jótállás mellett. Roulé eredeti dobozban, tucatja 3, 4, 5 és 8 ft. Roulé egyenként csomagolva, tucatja 3, 4, 6, és 8 ft. Capote americ. rövidi fehér szinű. tucatja 3 és 4 ft. na ancessin 5 és 6 ft. Viktoria tucatja 4, 6 és 8 ft. Halbolyag (hosszú) tucatja 3, 4, 6 és 8 ft. Halbolyag (rövid) tucatja 4 és 6 ft. Poly Porus Haase, drbja 2 ft. Poly Porus Meisinger, drbja 2.50 ft. Parisiöv spongya, tucatja 4, és 6 ft. Nő neklegujabb Dianaöv, Teufel-féle, 3-8 ft-ig.

82978/99. sz. Magyar kir. Államvasutak. Pályázati hirdetmény. A magy. kir. Államvasutak igazgatóságára a jövő 1900. évben, esetleg 3 éven át szükséges fém-, acél- és vasnemi-anyagok szállításának biztosítását ohajtván, eziránt nyilvános pályázatot hirdet.

NEW-YORK ÉLETBIZTOSÍTÓ-TÁRSASÁG Alakult 1845-ben. Az összes nyeresemények a biztosítottak tulajdonát képezik. Kivonat az 1898. évi üzleti jelentésből: Aktívák összege 1.099 millió korona. Évi bevétel 227... 1898-ban a biztosítottaknak kifizetett... 107... 1898-ban kötött új üzletek összege 760... Tiszta fölösleg 1898. végén 133...

AMAGYAR KÖNYVTÁR 120 száma: Szerkesztő: Radó Antal. Kiadja: Lampel Róbert (Wodlián F. & Co.). Az eddig megjelent 120 szám együtt véve havti 1 frtos részletfizetésre is kapható.

- *1. Katona József. Bánkban. (Beóthy Zs.)
*2. Naupassant. Apró elbeszélések. (Tóth B.)
*3. Berzsenyi Dániel válogatott ódá.
*4. Coppée. A kovácsok sztrájkja s más elb. költ. (Radó A.)
*5. Kisfaludy K. A kérék. (Beóthy Zs.)
*6. Sípulus. Humoreszek.
*7. De Amicis. A bor. (Tóth Béla.)
*8. Zrinyi. Szegedi veszedelem. (Bánóczy.)
*9. Maurier-Potter. Trilby. (Fai Béla.)
*10. Csokonai. Dorotty. (Négyessy.)
*11-12. Arany János válogatott balladái. Isk. k. (Riedl.)
*13. Olasz elbeszélők tára. (Radó.)
*14. Petőfi. Utí rajzok.
*15. Dumas. A krméfiás hölgy. (Szemere A.)
*16. Szomaházy István. Légytör hármásban.
*17. Francia elbeszélők tára. (Ambrus.)
*18. Rovetta. Abecsetelenek (Radó.)
*19. Kisfaludy Károly válogatott költeményei. (Bánóczy.)
*20-21. Shakespeare. Szentiván-éji álom. (Arany J.) Isk. kiad.
*22. Kármán J. Fanni hagyományai. (Bánóczy.)
*23. Byron. Manfred. (Abrányi Emil.)
*24. Agai A. Vioლა Vera.
*25. Sardou és Nafae. Válgunk el. (Fáy Béla.)
*26. Deák Ferenc 1861-iki felirati beszéde.
*27. Aischylosz. Aieialcölt Prometheusz. (Zilahy.)
*28. Bárony István. Vadász történetek.
*29. Murger-Barrière. Bohémélet. (Radó A.)
*30. Béla király névtelen jejjelzőjének könyve. (Szabó-Mika.)
*31. Molière. Dandin Gy. (Hevesi.)
*32. Graetz György. 1848. március 15.
*33. Bourget. Három elbeszélés. (Hevesi S.)
*34. Szabolcska Mihály. Versek.
*35. Turgenyev. Az ótdíki kerék. (Sz. Noggall J.)
*36. Kossuth Lajos 1848. jul. 11-iki beszéde.
*37. Flammarión. Csillagos esték. (Tóth Béla.)
*38. Tóth Kálmán. A király házasság.
*39. Droz. Az ar, az asszony és a baba. (Bérgy. Gy.)
*40. Vértési Arnold. Kisváros történetek.
*41. Ibsen. A népgyűlölet. (Vikár Béla.)
*42. A kuruc-világ költészete. (Kardos.)
*43. Schiller. A messinai menyassz. (Váradi A.)
*44. Petőfi. Elbeszélések és hirlapi cikkek.
*45. Poe. Rejtélyes történetek. (Tolnai V.)
*46. Jókai. Emlékbeszéd Rudolf trónörököséről.
*47. Kozma Andor. Vig elbeszélések.
*48. Butti. Az erkölcstelen. (Tóth Béla.)
*49. Petőfi népalója és levelei. (Jókai.)
*50. Tennyson. Arden Enoch. (Lőrinczy Zn.)
*51. Murali Károly. Huszárszerelm.
*52. Magyar népballadák. (Morvay.)
*53. Cavallotti. Énekek éneke. (Radó Antal.)
*54. Fáy András válogatott meséi. (Badics.)
*55. Szalagub. A medve. (Ambrózovics H.)
*56. Ambrus József. A nagyjeltek szinművek. A zárjele tett név a fordító, átíró, vagy közbebeszélő neve.

Minden sző egyenesi beiktatása... betűkből 2 kr. Cimmet ellátott hirtetésekért külön 30 kr. kincstári bélyegdíj jár.

APRÓ HIRDETÉSEK

A hirdetésekre díjmentesen ad felvilágosítást a kiadóhivatal: József-körút 18. szám.

Levelbeli tudakozásokra ingyen adunk felvilágosítást, csak válasza szükséges bélyegyet kell mellékelni. Tudakozásoknál a hirdetés számlát a kiadóhivattal mindig közölni kell.

APRÓ HIRDETÉSEK

és ELŐFIZETÉSEK felvételnek a BUDAPESTI NAPLÓ részére

a kiadóhivatalban József-körút 18.,

valamint a következő dohánytözsékben:

Breuer nővérek, Teréz-körút és Podmaniczky-utca sarkán.

Nemesek-féle tözsde Pe-15fi-ter.

Weitenfeld Jakob, Király-utca 1.

Benda Józsefné, Andrassy-ut 59.

Deutsch Miksné, Andrassy-ut 35.

Schwartz hirdetői iroda Marokkói-utca 2.

Sopronyi V., donány-nagy-tözsde, Kerepesi-ut 1.

Ánge adoré!

Szeretlek! Imádlak! — ezzel kelek, ezzel fekszem, ezt rebegik ajkaim folyóvált. Leírhatatlanul szenvedtem és szenvedek. Nékiöld élni nem tudok, látom, érzem, el kell pusztulnom nékiöld. Mégő a vágy utána! So kévem, so erőlyem, olyan vagyok mint élő-halott. — Oh, mit szenvedhetsz Te is édes imádotó Bálványom! Állig várom édes soraidat! — Oh nyugtas meg Életem, hogy megelitéd-e soraimat a lapban? — A következők egyjón mint akkor. Oh, sokat sokat írnek, szívem telve fájdalommal, keservvel, epesztő vágygall, ah, és oly végtelen szerelmel és imádottal, a milyennez hálaladom nem képes! Imádotok, oh, imádotok, árteddel, benned élő, szerető, imádot, forró, csókoló örökre hü „Bachus”-odért. 4557

12.

Kedves leveledet éppen most kaptam, már kedden reggel tudtam, hogy legőbőbb vágyunk nem teljessül, így hát minden ellenünk esküszik. Ha a dolgok úgy fejlődőnének mint jelezted ott találsz ölelő karjaimra. Végtelen szeret ölel és csókol 4558 Dudusod.

Hallo Boss!

Received your letter yesterday and am glad you find so much pleasure in this paper. Read it diligently but don't forget your health which is the most important. Jam no sida anymore and tried again the old trick with usual success! Good day! cours, Yepy. 6728

Leveled

véghetetlen jól esett. Szívem vérzik utánad; nagyon árva vagyok. Nékiöld ez nem élet. Szeress ugy mint én, megint boldogok leszünk. Irj. 32. 4559

Intelligens

csinos barna, 24 éves urfiu, egy kedves és csinos hölgy érdeklődő illi ismeretséget keresi, kinek társaságában a nyári délutánokat vagy estéket eltölthetné. Szives levelet a kiadóhivattal továbbít „Egymásra találunk” jellegével. 4560

Egy szép fekvésű

telek, mely 2600 [ ] gyönyörű kildással, jó kocsival, s vízvezetőkkel ellátva, a Szemlőhegyen, azonnal eladó; ezen telek már parcellázva külön házhelyeknek is eladó. Cim a kiadóban. 2416

COPYING OFFICE.

Bárminemű írásmunkákat, leírásokat, sokszorosításokat és fordításokat minden nyelven, valamint gyorsírói v. fonográf felvételeket elvállal a „YOST” írógép r. t. Erzsébet-körút 9-11. New-York palatában.

A főlépcsőházból

nyíló elegáns butorozó utcai szoba egy vagy két urnak, és az előszobából nyíló nagy utcai szoba elegáns butorozó, mindkettő furdőszoba használatát, esetleg teljes ellátással kiadó. 2417

Zongoramester

nagybő vídeli városba keresetk. Cim a kiadóhivatalban. 2415

Tiszta kis szobát

keres — lehetőleg a Józsefvárosban — magános nőnél, vagy lakóársnak is olmezy tisztességes fiatal hölgy, ki nappal ritkán van otthon. Ajánlatot kér „Szolid lakó” jellegével a kiadóhivatalban. 2414

Lámpákat,

szőnyegeket, függőnyöket, mosdó service-t s más ilyen szobafelszerelési dolgokat óhajtok venni. Lehet használt is, de jó állapotban. — Ajánlatot „Brie a brae” jellegével kerek a kiadóhivatalba. 2413

Egyszerű ebédet,

de jól kerek a VIII-ik kerületben. Levelet „Jé ebéd” címen kerek e laphoz. 2412

Használt

sőkuti követ veszek nagy mennyiségben. 4508

Gyermektelen

házaspár magányos urnál lakásért takarítást elvállal. Cim a kiadóban. 2304

Déltunai

foglalkozást keres egy 24 éves, nőden fiatal ember, ki a felső kereskedelmi végzeté, könyvelő, levelező, (magyar, német) vagy bármilyen irandai munkát keres szerezni feltétellel. Leveletet kér „B. L.” jellegével e laphoz. 2402

Legolesobb és legjobb szakácskönyv!!

Szegedi új szakácskönyv legújabb (4.) bővített kiadás. Irta: Szekula Teréz. Ára 2 forint helyett csak 1 fnt 50 kr. Megrendelhető a „Budapesti Napló” kiadóhivatalában. József-körút 18.

Bárta-furdőben

szépben berendezett szobák és kisebb-nagyobb lakások Dr. Murányinak „Othon szálloda”-jában ingyen olesón kaphatók. Levelet és sürönyök Dr. Murányi Bárta-furdőbe intézendők. Azonnal válaszolattik.

Kiadó szoba.

A Kerepesi-uton a Nép-színház mellett egy csinos butorozott két ablakos teljesen feregmentes utcai és egy ugyanyo-lyan udvari szoba, mindkettő teljesen külön bejárattal a lépcsőházból teljesen külön kiadó. Cim a kiadóhivatalban. 2409

Melyik fővárosi

előkelő ur támogatása fiatal urhölgyet — ki jelenleg vidéken lakik, — hogy Budapestben az írógép tanfolyamot végzhesse. Csakis komoly levelek kértnek kiadóba „Írógép” jelige alatt. 2405

Vasalóné,

ki nagyon szépen vasal, elfogad házál és házon kívül olesó díjert vasalni való fehéreműt. Cim a kiadóhivatalban. 2366

Köhögésnél,

rekedtségél vegyen 30 kr-ért Réthy-féle pemest-füveczkortát.

Kereskedelmi

tanfolyamot végzett kisasszony pénztárhoz, esetleg könnyebb irandai teendőik végzésére ajánljuk. Cim a kiadóban. 2404

Keresetk

azonnali felvételre 2000 frrtal bíró házmester, esetleg házfelügyelő 20 frrt havi fizetéssel és ingyenes lakással egy három emeletes új házhoz. Bélyegbet a kiadóhivatalban. 2405

Hogyan kell befözni

gyümölcsöt, főzeléket, salátát épen eltarítani: ezt tanítja Zilahy Agnes kitűnő új köiete a

Befőttek könyve.

Ára kötve 60 kr., 70 kr. e. leges utalványozása esetén bérmentve küldi a könyvet a „Budapesti Napló” kiadóhivatala. József-körút 18. szám.

Könyvek berendezését

könyvelést, ház- és vagyonkezelést elvállal akadémiailag és egyetemileg képzett hivatalnok, kinek sok évi banpraxisa is van. Ajánlatot „Feltétlenül megbízható” címen a kiadóhivatalba intézendők. 4533

Egy I. emeleti

szép udvari szoba, konyha, pince, padlás és élekmamrával augusztus hó 1-ére kiadó. Bővebb felvilágosítást ad a kiadóhivatal. 2386

Született angol

hölgy francia és angol lelkéket ad mérsékelt árt. Megkeresésüket „Albion” jellegével e laphoz kér, hol esetleg címe is megtudható. 2387

Házmester

fiatal gyermektelen házass, kauciókepes, építelés és műasztalos alkalmazást keres. Cim a kiadóhivatalban. 2345

Kinek kell?

Augustusra elegánsan és kényelemmel butorozott tiszta és feregmentes különbejárattal szoba kiadó olesó ártúrnak vagy hölgyeknek. Legjobb kiszolgálás biztosítva. Vidékiek vagy helybeliek is levélileg „Feregmentes” jellegével kérdésőköndhetnek, avagy a címet megtudhatják személyesen is a kiadóhivatalban. 2406

10 frrtal lakótrás.

Keretestik elegáns alkovos külön bejárattal szobába egy intell. ur mellé egy vagy két ur szobátsul havonta 10 frrt lakber mellett a szoba bármely percben elfoglalható. Cim a kiadóhivatalban. 2344

Hölgyeim.

Sajnálatos, hogy a t. hölgyek nem idejében látnak az arc ápolásához, mellet a napsugarak v. szél káros hatást idéznek elő, pedig mily kicsiny dologból áll sző fehér, tiszta arcot bíral. Nem csodálom, ha a t. hölgyek, a sok hirdetést és ajánlott arcemékekből nem bírnak választani. Le-gyenek teljes bizalommal hozzám, kísértsek meg csak egyszer Mlle Fleurs-Crémét, meg vagyok győződve, hogy céljukat elérik. — Mlle-Fleurs-Crème próbatéglő 50 kr. kényvel; Mlle-Fleurs-poudre, fehé, róza v. creol (bar-náknak) 1 doboz 60 kr., szappan 40 kr. Főraktár: Török József gyógytára. Király-utca 12. — Továbbá csakis nálam kapható a Mlle Fleurs-hajvíz, mely bármily ősz hajnak 1/2 óra alatt eredeti szinét vissza-alad, 2 üveg 3 frrt utastársal (2 hóig elegendő), fekete, barna és arany-szőkébe kapható. Nem elég-e ajánlhatom a t. hölgyeknek a homlokötőt, mely rövid ideig használat után a redőköt vétekké kisimítja, a homlokot fehé, szép formásra változtatja. Egy ly köté évekig eltart, drja 1 frrt 50 kr. utastársal. Mily kellemetlen és rut a szőr az arcon vagy ajk körül, ezt fájdalom nélkül egy pillanat alatt eltávolíthatják az általam küldött próba üveggel 60 kr. utastársal. Vörös kezetet v. ha még oly elhanyagoltak is, képzástám által gyönyörű fehé ruhává változik, 1 próbatéglő 35 kr. utastársal. Számos olismérő levelekkel bizonyítom felsorolt cikkeim bámulatos hatásait, melyekért és biztos eredményért kezesekedem. — Utánvételről akár itt Budapestben, vagy bárhová küldöm. MANDLIDA, Budapest, VII. ker., Bethlen-utca 12. sz./No.

Született francia,

ki felnötött jutányosan tanítána, kerestetk. Levél „Szorgalom 516” alatt kérétek. 2407

Király-utca 59. sz.

Ujannon épült bérházamban ütlethelységek portálal géoprakták, felszerelős, fűser-, hszl-, hentes- vagy egyéb ütletek alkalmas, elegáns lakások, nagyobb és kisebbek, mindenkényelemmel lft, gáz és villanyvilágítással augusztus 1-jére kiadó. Bővebbet Orlay Sándor, Korona-herceg-utca 8. 3246

!!Valódi külföldi borok!!

A legjobb minőségű külföldi borok árusításának vállaltam el a fővárosi képviselőletét. Korosmárok vendégülköz, szállodások, kereskedők és magánfogyasztók a saját hasznukat látják, ha egy próba megrendeléssel kísérletet tesznek. Az árak jutányosak; a kitudő minőségű s a mai mostoha bizonyosság mellett szinte potom árban kaphatók a Valódi külföldi borok! A címet akár szóbeli, akár írásbeli kérdésőköndésre megmondja a Budapesti Napló kiadóhivatala.

!!Valódi külföldi borok!!

85 százalékos pénzelőlet mindenfélé sorsjegyre: Jászai, Bazilik, magyar, osztrák olasz, görög, orosz, orosz-együttes olasz kamakotokra 3-6 hónapra: WOEL. bankhivatalban osztályosnyitvófértés Budapest, V. Diána-furd.

!!Vigyázz!!

Előnyös bérbeadás!!

Elutazás miatt III. emeletes új bérház a VI. ker. egyik leg-szebb utcajában kitűnő feltételek mellett 3, esetleg 5 évre bérbe-adó. Közlelbbi cim a kiadóban. 2383

Lant és Biblia.

Hevess Kornél (szolnoki rabbi) verses könyve.

Ára 1 frrt 20 kr. Megrendelhető a „Budapesti Napló” kiadóhivatalában József-körút 18.

Tüzmentes pénzszekrényeket, kassettákat,

villamos vészjelző pénzszekrényeket, páncélszekrényeket és másolpré-ásokat legjobb kivitelben és legolesóbban szállít

Hesky Testvérek

os. és kir. szabadtalozott hazai pénzszekrénygára Budapest, VI. Szaboles-u. 4. Főraktár Erdély részére REMENYIK VICTOR vasnagykereskedésében Kolozvár.

Olesó arany és ezüsteladás,

valamint a leg-szebb ékszerárak. u. m.: arany fésél, láncok kőlögőval grammja 85 kr., arany ferdőárk 18 frrt, arany női órák 10 frrt, gyémántgyűrűk, fűbevalók, brosz-tár, 6 frrt 50 kr-ól kezdve. 12 darab valós ezüst ezüst-öszkő 6 frrt 25 kr., étköz-szervezek 12 személyre 140 frrt, 6 személyre 75 frrtől kezdve. Girandolok, gyortvatartók, tálecek és a szakmába vá-gó cikke gramma 6 kr, minden darab hivatalos fémjelzéssel van ellátva. Veszünk zálogházi cédu-lakat. Grünberger A. Béla örökösél Budapest, Városház-ter 9. (Harris-bazár) l. em., ajtó 23. Képes árjegyzék in-gyen és bérmentve.

Könnnyű fizetési

feltételek! Diszes, olesó vasbutorok, gyermekekocsi, gyermekágyak, ruganyos acéloszornagybetétek, afrik és löször-matrácok, paplanok, szövetfüggönyök, ág- és asztaltartók, kártpozott fa-butorok, tákrók, és függőlámpák kaphatók Pápai és Nánán gyárosknál, Budapest VI., Andrassy-ut 2. (Ponciere-palota). Vidékre és helyben részletfizetéssel is szolgálunk minden árfel-emetés nélkül. Árjegyzék ingyen és bérmentve küldünk

Kárpit-raktárak

Franczke János

Főüzlet: Kerepesi-ut 6. Fióküzlet: Rényi-u. 25. Ajánlja nagy raktárát bel- és külföldi kárpitok-ban; kávéházak, vendég-lők, épületek és lakások kárpitozását helyben és vidéken is azonnal és új-tányosan elvégzi.

Butort

minden stlben jót és ol-cson vehet

Sárkány és Schütz

butorcégnél VII., Erzsébet-körút 12. szám. a New-Yorki kávéház átellenében. Árjegyzék 25 kr. bélyeg ellenében bér-mentve.

Legolesobb, leg-szebb vizsgálati jutalomkönyvek.

Filléres könyvtár.

Egy-egy kötet ára 25 kr. Elbeszélések, tört. elbesz., mesék, regék, versek, fukk-nak és leányok. A kötetek igen szépen, mutatósan vannak bekötve és ugy a tartalom, mint pedig kiállítás és ár tekintetében páratlanok a maguk nemében.

Szerkesztő: Pósa Lajos.

- 20-28. Malonyfal D. A Nilus országából. Sok képpel --- 25 kr.
- 29. Herman Ottóné. Sok vers, sok kép Gyerekek röl-gyerekeknek 25 kr.
- 30. Kazányi Ödön. Három ajándék. Sok képpel --- 25 kr.
- 31. Tábori Róbertné Hát mese --- 25 kr.
- 32. Sebők Gyula. Egész a kaszányában. Sok képpel --- 25 kr.
- 33. Tábori Róbert Gábor Aron. Történelmi elbeszélés. Sok képpel 25 kr.
- 34-35. Herman Ottóné A Csóri és a Móri. Történetek az állatvilágból. Sok képpel --- 50 kr.
- 36. Herman Ottóné Szerégy kisasszony emlékiratai. Képpel 25 kr.
- 37. Herczeg Ferenc A új nevelés. Elbeszélés. Képpel --- 25 kr.
- 38-39. Madarassy László Maci és Tamás. Elbeszélés. Képpel 50 kr.
- 40. Sas Ede Cirmos Cica királysga. 3 képpel --- 25 kr.
- 41. Gepus Ida Mesék 1 képpel --- 25 kr.
- 42. Benedek Elek Kis Miklós. 1 képpel 25 kr.
- 43. A szabadság hősei Képek az 1848-49. szar-badságharcból. Képek bécsi. Szerkesztette Pósa Lajos. --- 25 kr.
- 44-45. Andrassy Lidia Tarka könnv. Mesék, elbeszélések, versek 1 képpel --- 50 kr.
- 46. Gárdonyi Géza Mirodantudó Gergely bácsi első könyve --- 25 kr.
- 47. Erri György Karak király haragja 1 képpel --- 25 kr.
- 48-50. Gaál Mózes Bu-lassa vitéz. Történelmi elb. Képpel --- 75 kr.
- 51. Gauss Viktor Hegy-nyelgön. Képek az ál-latvilágból --- 25 kr.
- 52. Lőrinczy György Kisfalud. Elbeszélés. 1 képpel --- 25 kr.
- 53. Sebők Zsigmond Eszobét királyné 25 kr.

Minden kötet külön is kapható. — A gyűjtemény folytatjuk.

Megrendelésnél legolesóbb minden számért 20 kr. és 2 krt portóra postautalványon előre befűd-teni, ebben az esetben bérmentve küldjük meg-rendelt példányokat. Huss kőtetért 5 frrt. Megrendelhető a „Budapesti Napló” kiadóhivatalában, József-körút 18.

*Nyomatott a „Patria” iradalmi vállalat és nyomdai részvénytársaság körözögőben. Budapest, IX., Cihai-ut 25